

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΘΕΣΕΩΝ & ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

προς την
Ελληνική Κυβέρνηση

στο πλαίσιο των συναντήσεων της
με το Προεδρείο της ΕΣΕΕ

31.08.2012

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγή	3
2. Η γενική εικόνα : το εμπόριο και η ελληνική οικονομία	4
2.1 Η σημασία των μικρών επιχειρήσεων	4
2.2 Συμμετοχή των επιμέρους κλάδων στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ)	5
3. Τιμές, μισθοί και ανταγωνιστικότητα σε έναν κατεξοχήν ανταγωνιστικό κλάδο	11
3.1 Ανταγωνιστικότητα και μισθοί	12
3.2 Επιπτώσεις στα κρατικά έσοδα από την επαναφορά του μηνιαίου κατώτατου μισθού στο επίπεδο των 701,01 ευρώ μικτά	13
3.3 Γιατί παραμένουν υψηλές οι τιμές	16
4. Φορολογία	18
4.1. Οι βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν το νέο φορολογικό νόμο	18
4.2 Δεκατρείς (13) άμεσες δράσεις για ένα ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον	19
4.3. Διεξοδικότερη ανάλυση επιμέρους φορολογικών ζητημάτων	20
5. Χρηματοδότηση - ρευστότητα	30
6. Ε.Σ.Π.Α. – Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.)	35
6.1 Σχεδιασμός ΕΣΠΑ-Παρατηρήσεις	35
6.2 Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	35
7. Η απασχόληση /ανεργία	38
7.1 Η απασχόληση στο Εμπόριο	39
7.2 Το κόστος της ανεργίας	43
7.3 «Εμποροι σε ανεργία» - Έρευνα ΕΣΕΕ και προτάσεις εμπόρων	46
7.4 Φορολογικά κίνητρα για τόνωση της απασχόλησης	49
8. Ανάπτυξη και εμπορική πολιτική	53
8.1. Εμπορικό περιβάλλον	53
Α. Πλανόδιο Εμπόριο	59
Β. Στάσιμο Εμπόριο	60
Γ. Εμποροπανηγύρεις	60
Δ. Χριστουγεννιάτικες – Πασχαλινές Αγορές	60
Ε. Παρεμπόριο	61
ΣΤ. Κυριακάτικες Αγορές	63
Ζ. Λαϊκές Αγορές	64
Η. Εξαγωγική δραστηριότητα	64
Θ. Εμπορική χωροταξία	65
8.2 ΛΟΥΚΕΤΑ, ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΕΡΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	65
9. Εργασιακά	67
Α. Θεσμικά ζητήματα	67
Β. Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση	68
Γ. Κλαδικές Συμβάσεις	69
Δ. Επέκταση των Συλλογικών Συμβάσεων	70
Ε. Μετενέργεια των Συλλογικών Συμβάσεων	71
ΣΤ. Διαπραγμάτευση – Μεσολάβηση – Διαιτησία	71
Ζ. Επιχειρησιακές συμβάσεις	73
10. Παραρτήματα	74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α:	74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β :	82

1. Εισαγωγή

Μετά το πέρας τριών χρόνων ύφεσης για την ελληνική οικονομία και την αγορά, η κατάσταση της ελληνικής μικρής και μεσαίας εμπορικής επιχείρησης όχι μόνο εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα κρίσιμη αλλά σε κλάδους και περιοχές τίθεται πλέον ακόμα και το ερώτημα της επιβίωσης. Ωστόσο, δεδομένης της ιδιαίτερης οικονομικής δομής της χώρας, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι η σταδιακή παρακμή της Μμε επιχειρηματικότητας σηματοδοτεί και την παρακμή της ελληνικής οικονομίας, εν γένει. Η εμπορική δραστηριότητα είναι εγγεγραμμένη στην οικονομική κουλτούρα των Ελλήνων και αποτελεί μια βασική επιλογή απασχόλησης για πολλούς Έλληνες. Σε αυτό το πλαίσιο, είμαστε υποχρεωμένοι εντός του επόμενου διαστήματος να χαράξουμε ένα αποτελεσματικό σχέδιο εξόδου από την κρίση το οποίο θα λαμβάνει υπόψιν τον παράγοντα Μμε εμπορική επιχείρηση.

Το ελληνικό εμπόριο παρά τις τεράστιες πιέσεις που δέχεται από τη δραματική μείωση της κατανάλωσης, τις αυξήσεις των τιμών των πρώτων υλών και τις επιθέσεις που δέχεται από παρεμπόριο και μεγάλες αλυσίδες εξακολουθεί να διατηρεί μια προνομιακή θέση στην ελληνική οικονομία. Είναι ένας από τους σημαντικότερους εργοδότες στην Ελλάδα και ένας από τους βασικούς υποδοχείς απασχόλησης για ιδιαίτερα βεβαρημένες κοινωνικές κατηγορίες όπως οι νέοι και οι γυναίκες. Συγκεκριμένα το 2011 ο τομέας παρείχε απασχόληση σε 772.854 άνδρες και γυναίκες, αριθμός που αντιστοιχεί στο 18,6% της συνολικής Απασχόλησης στην ελληνική οικονομία και στο 25% των απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Επιπλέον, η συμμετοχή των νέων έως 29 ετών που εργάζονται στον τομέα του εμπόριο παραμένει μεγαλύτερη από την αντίστοιχη στο σύνολο της οικονομίας (18% στο εμπόριο, 15,4% στις υπηρεσίες, 14,9% στο σύνολο), ενώ και στην περίπτωση των γυναικών απασχολούμενων η αναλογία τους στον τομέα του εμπορίου ανέρχεται σε υψηλότερα της συνολικής οικονομίας ποσοστά (41,6% έναντι 40,2%).

Το ακόλουθο υπόμνημα συνιστά συμπύκνωση της εμπειρίας που έχει αποκομίσει η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου μέσα από την καθημερινή παρακολούθηση των στοιχείων που αφορούν τον χώρο του εμπορίου. Στόχος μας είναι να παρέχουμε μια έγκυρη ενημέρωση για την κατάσταση που επικρατεί στον κλάδο μας και να συνεισφέρουμε με αποδοτικές προτάσεις στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του.

2. Η γενική εικόνα : το εμπόριο και η ελληνική οικονομία

Το εμπόριο αποτελεί ακόμη και σήμερα και παρά τα μεγάλα πλήγματα που έχει δεχτεί από τη μείωση της κατανάλωσης και την δραματική έλλειψη ρευστότητας στην αγορά, έναν από τους μεγαλύτερους και σημαντικότερους «εργοδότες» της ελληνικής οικονομίας. Σημαντικότερος, όχι μόνο γιατί αντιπροσωπεύει σημαντικό μερίδιο της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης αλλά γιατί ακόμα και σήμερα αποτελεί την βασική πύλη εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας.

Σήμερα, οι περίπου **280.000** εμπορικές επιχειρήσεις απασχολούν **693.700** άτομα, καλύπτοντας το 18,1% της συνολικής απασχόλησης στην οικονομία. Τα τελευταία χρόνια της κρίσης, ο κλάδος δέχεται ισχυρές πιέσεις, οι οποίες μεταφράζονται σε απώλεια περίπου 60.000 εμπορικών επιχειρήσεων και 143.563 θέσεων απασχόλησης. Κύριο χαρακτηριστικό του είναι το μεγάλο πλήθος μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που προσπαθούν να προσαρμοστούν στις συνεχώς εντεινόμενες συνθήκες ανταγωνισμού. Το εμπόριο, ένα κατεξοχήν ανοιχτό επάγγελμα, χαρακτηρίζεται από ιδιαιτερότητες που σχετίζονται με τις κινήσεις της αγοράς, την άμεση διάδραση με τους καταναλωτές και το μεγάλο ρίσκο που καλείται να διαχειριστεί ο επιχειρηματίας.

2.1 Η σημασία των μικρών επιχειρήσεων

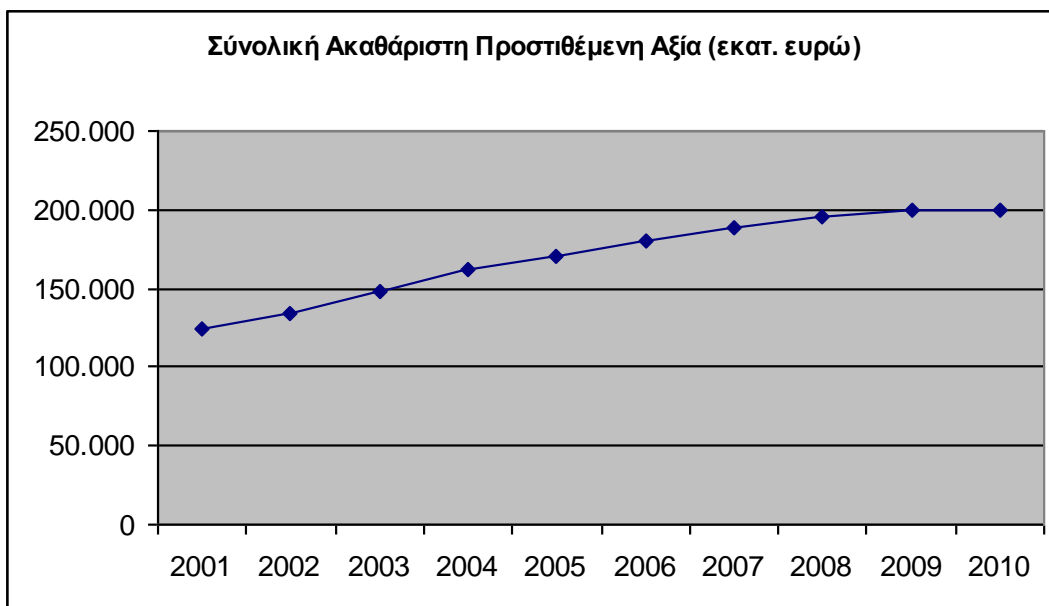
Σύμφωνα με πρόσφατους υπολογισμούς οι Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις αντιστοιχούν σε ένα ποσοστό που αγγίζει το 95% των ελληνικών επιχειρήσεων. Όπως, μπορεί να γίνει αντιληπτό – και σε αντίθεση με άλλες χώρες – η ελληνική επιχειρηματικότητα βασίστηκε σε εταιρίες μικρού μεγέθους, οι οποίες κάλυπταν ένα αξιοσημείωτο εύρος δραστηριοτήτων και διέθεταν ανέκαθεν τη μερίδα του λέοντος σε ό,τι αφορούσε την απασχόληση. Επιπλέον, λόγω του μεγέθους τους, οι ΜμΕ πάντοτε ήταν «ανοικτές» στον κρατικό έλεγχο, κάτι που αναιρεί και μία «παραφιλολογία» ότι δήθεν αυτές ευθύνονται για τον όγκο φοροδιαφυγής και εισφοροδιαφυγής και έχει επιβαρύνει τα δημόσια έσοδα. Από την πλευρά της απασχόλησης η μικρή και μεσαία επιχειρηματικότητα αποτελούν το μεγάλο εργοδότη στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, με το ποσοστό των απασχολουμένων σε αυτές τις επιχειρήσεις, να ξεπερνά το 85%. Το εμπόριο, ειδικότερα, είναι ένα πεδίο δραστηριοποίησης και απασχόλησης για κοινωνικές ομάδες, όπως οι γυναίκες και οι νέοι, οι οποίες, κατά κύριο λόγο, πλήττονται από την ανεργία και την περιστασιακή απασχόληση. Ο σημαντικός κοινωνικός ρόλος του εμπορίου διαφαίνεται και από το δομικό ρόλο που κατέχει στις περιφερειακές αγορές οι

οποίες συνιστούν παράγοντα ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής, ασφάλειας και πολιτισμού.

Σε αυτό το πλαίσιο πάγια θέση της ΕΣΕΕ είναι ότι η εννοιολόγηση της **ανταγωνιστικότητας** στην ελληνική περίπτωση πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες της κοινωνικής και οικονομικής δομής της χώρας και κατ' επέκταση κάθε αναπτυξιακή στρατηγική να προσαρμόζεται σε αυτές τις ιδιαιτερότητες. Και κυρίως η αναδιάρθρωση της πορείας της ελληνικής οικονομίας μετά τη Μεταπολίτευση, πρέπει να βασίζεται σε ρεαλιστικές ερμηνείες και όχι σε εξωγενή σχήματα που δεν ανταποκρίνονται στις εσωτερικές αναγκαιότητες. Οποιαδήποτε εξωγενής «συνταγή» πρέπει να τίθεται στη διαπραγμάτευση και να προσαρμόζεται στις πραγματικές ανάγκες της χώρας με τεκμηριωμένες προτάσεις. Η σημασία της Μικρομεσαίας Επιχειρηματικότητας έχει αναγνωριστεί και ευρωπαϊκά με κάθε δυνατό τρόπο (πχ. Small Business Act), δυστυχώς όμως η πολιτική δεν έχει λάβει σοβαρά υπόψη τόσο τη σημασία όσο και τη μεγάλη συμβολή αυτών των επιχειρήσεων στην ανάπτυξη, στην κοινωνική συνοχή και στην κοινωνική ευημερία. Σήμερα, ο Έλληνας μικρομεσαίος επιχειρηματίας κρίνουμε ότι δεν είναι ο ίδιος με χθες. Η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα στη χώρα είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις, να εισάγει καινοτομίες και να συνεργαστεί σε όλα τα επίπεδα για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη.

2.2 Συμμετοχή των επιμέρους κλάδων στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ)

Η γνώση της διάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υιοθέτηση και εφαρμογή οιασδήποτε αναπτυξιακής πολιτικής. Η συμμετοχή των επιμέρους κλάδων μιας οικονομίας στο ΑΕΠ ή στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) αποτελεί πάντοτε κεντρικό θέμα συζήτησης μεταξύ των οικονομολόγων. Το ΑΕΠ προκύπτει από την ΑΠΑ όταν προστεθούν οι Φόροι και αφαιρεθούν οι Επιδοτήσεις στα προϊόντα, δηλαδή $ΑΕΠ = ΑΠΑ + Φόροι - Επιδοτήσεις$ οπότε η παρακολούθηση της εξέλιξης της ΑΠΑ προσφέρει μία ακριβή εικόνα για τις κλαδικές και τομεακές συνιστώσες του ΑΕΠ. Ήδη, με μια πρώτη ματιά στο πρώτο Διάγραμμα επιβεβαιώνεται η επιβράδυνση της ελληνικής οικονομίας από το 2009 και κυρίως από το 2010, ενώ τα στοιχεία για το 2011 δεν είναι ακόμα διαθέσιμα.

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.-Επεξεργασία ΙΝ.ΕΜ.Υ.-ΕΣΣΕ

Από τα στοιχεία για τη δεκαετία 2001-2010 που έχει στη διάθεσή του το ΙΝ.ΕΜ.Υ. της ΕΣΣΕ προκύπτει ότι η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στο σύνολο της οικονομίας κυμαίνεται κατά μέσο όρο στο 19,65%. Η συμμετοχή του τομέα σημείωσε τη μέγιστη τιμή της το 2006 με ποσοστό 21,6% και έκτοτε η σημασία του για την οικονομία διολισθαίνει, παρά τη μικρή ανάκαμψη το έτος 2009 (19,27%).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.-Επεξεργασία ΙΝ.ΕΜ.Υ.-ΕΣΣΕ

Αναλυτικότερα, στο δευτερογενή τομέα, δηλαδή στον τομέα που περιλαμβάνει τα Ορυχεία και τα Λατομεία, τη Μεταποίηση, το Ηλεκτρικό Ρεύμα και το Φυσικό Αέριο, το Νερό και τις Κατασκευές, τη μερίδα του λέοντος καταλαμβάνει η Μεταποίηση με ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο της οικονομίας που κυμαίνεται γύρω στο 9,60% ενώ η συμμετοχή της στο δευτερογενή τομέα αγγίζει κατά μέσο όρο το 49%. Σχεδόν η μισή δραστηριότητα του δευτερογενούς τομέα οφείλεται στη Μεταποίηση, η οποία όμως δεν καταφέρνει να ξεπεράσει το 10% για τη συνολική οικονομία παρά μόνο το 2001. Το γεγονός αυτό είναι δεν προκαλεί έκπληξη αφού από τη δεκαετία του 1980 είχε αρχίσει η αποβιομηχάνιση της ελληνικής οικονομίας, η οποία συνεχίστηκε μέχρι σήμερα, με τη μεταφορά βιομηχανικών μονάδων σε γειτονικές βαλκανικές χώρες. Παράλληλα, ο ανταγωνισμός από την Ανατολή δεν μπορεί πλέον να αγνοηθεί. Ο κλάδος που ακολουθεί σε μέγεθος είναι οι Κατασκευές όπου συμμετέχουν στο σύνολο της οικονομίας με ποσοστό περίπου 6,6% ενώ στο δευτερογενή τομέα συνεισφέρουν κατά μέσο όρο 33,5% τα τελευταία 10 χρόνια, με σαφή όμως τάση περιορισμού της σημασίας του, εξαιτίας της συρρίκνωσης του κλάδου τα τελευταία χρόνια.

Πίνακας 1: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) κατά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και τομέα σε εκατ. €, σε τιμές προηγούμενου έτους και % συμμετοχή

Δραστηριότητα / Έτος	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	13.475	12.909	14.452	14.043	16.118	17.689	18.693	16.662	19.812	19.458
Συμμετοχή Μεταποίησης στο σύνολο της Οικονομίας	10,81%	9,61%	9,76%	8,66%	9,45%	9,79%	9,92%	8,51%	9,91%	9,76%
Σύνολο 2ογενούς τομέας	26.772	26.036	29.128	30.395	32.864	38.743	38.745	35.322	38.530	37.298
Συμμετοχή Μεταποίησης στον 2ογενή τομέα	50,33%	49,58%	49,61%	46,20%	49,04%	45,66%	48,25%	47,17%	51,42%	52,17%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	9.540	8.375	9.844	10.972	10.481	14.681	13.215	11.986	12.025	10.996
Συμμετοχή στο σύνολο της Οικονομίας	7,65%	6,24%	6,65%	6,77%	6,15%	8,13%	7,01%	6,12%	6,01%	5,52%
Συμμετοχή στον 2ογενή τομέα	35,63%	32,17%	33,79%	36,10%	31,89%	37,89%	34,11%	33,93%	31,21%	29,48%
ΣΥΝΟΛΟ Οικονομίας	124.678	134.280	148.071	162.127	170.474	180.658	188.394	195.824	199.977	199.265

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ-Επεξεργασία ΙΝ.ΕΜ.Υ.-ΕΣΣΕ

Ο τριτογενής τομέας περιλαμβάνει το Εμπόριο και τις Επισκευές, τη Μεταφορά και την Αποθήκευση, τα Καταλύματα και την Εστίαση, την Ενημέρωση και την Επικοινωνία, τις Χρηματοπιστωτικές και Ασφαλιστικές δραστηριότητες, τη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας, τις Επαγγελματικές

Επιστημονικές και Τεχνικές δραστηριότητες, τις Διοικητικές και Υποστηρικτικές δραστηριότητες, τη Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα, την Εκπαίδευση, την Υγεία και τη Μέριμνα, την Ψυχαγωγία και τις Τέχνες, άλλες δραστηριότητες Υπηρεσιών και τέλος τις δραστηριότητες των νοικοκυριών ως εργοδοτών. Η συμμετοχή του τομέα των υπηρεσιών στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας κυμαίνεται κατά μέσο στο 75,84%, γεγονός που αυτομάτως τον καθιστά μακράν ως τον πιο σημαντικό τομέα στη χώρα.

Η εικόνα του τριτογενούς τομέας εξελίσσεται αντίστροφα από τον βιομηχανικό. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μία συνεχής άνοδος της συμμετοχής του τριτογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της χώρας, με εξαίρεση το 2006 οπότε και ενισχύθηκε το ποσοστό της βιομηχανίας. Έκτοτε η σημασία του τριτογενούς ενισχύθηκε, παρά τη μικρή υποχώρηση το 2009. Σημειώνεται χαρακτηριστικά πως το 2001 ο τριτογενής τομέας συνεισέφερε στην οικονομία κατά 72,19% ενώ το 2010 κατά 78,10%. Επίσης, από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει πως η συμμετοχή του πρωτογενούς (αγροτικού τομέα) στην ελληνική οικονομία μειώνεται συνεχώς. Ο μέσος όρος για τη δεκαετία δεν ξεπερνά το 4,50% ενώ το 2010 ήταν μόλις 3,18%.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ-Επεξεργασία ΙΝ.ΕΜ.Υ.-ΕΣΕΕ

Στον τριτογενή τομέα κυριαρχεί ο κλάδος του Εμπορίου, χονδρικό και λιανικό, και η επισκευή οχημάτων και μοτοσυκλετών με ποσοστό συμμετοχής στον τριτογενή ύψους 20,5% ενώ στη συνολική οικονομία το ποσοστό ανέρχεται σε 15,5% κατά μέσο όρο. Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως η σημασία του εμπορίου έχει πτωτικές τάσεις, ιδιαίτερα το 2010 οπότε και

κατεγράφησαν οι πρώτες αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης. Ο τομέας των Μεταφορών και Αποθήκευσης συνεισφέρει στη συνολική παραγωγή της χώρας κατά 6,9% και αποτελεί το 9,1% του τομέα των υπηρεσιών παρουσιάζοντας όμως αξιόλογες διακυμάνσεις την τελευταία δεκαετία. Στα Καταλύματα και την Εστίαση αντιστοιχεί περίπου το 7% της συνολικής οικονομίας ενώ στον τομέα η συνεισφορά τους κυμαίνεται στο 8,4% περίπου, παρουσιάζοντας όμως και αυτός αξιόλογες διακυμάνσεις. Τέλος, οι Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες είναι υπεύθυνες για το 3,45% της συνολικής οικονομίας κατά μέσο όρο, ενώ στον τομέα των υπηρεσιών συμμετέχουν με ποσοστό 4,5%. Καλύτερη εικόνα για τη συνεισφορά του κάθε κλάδου και τομέα στην οικονομία τα τελευταία 10 χρόνια δίνει ο παρακάτω Πίνακας.

Πίνακας 2: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) κατά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας σε εκατ. € σε τιμές προηγούμενου έτους και % συμμετοχή

Δραστηριότητα/ Έτος	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧ/ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ & ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	19.326	22.462	27.436	29.254	28.860	23.735	27.050	30.086	28.875	24.736
Συμμετοχή Εμπορίου και επισκευών στο σύνολο της οικονομίας	15,50%	16,73%	18,53%	18,04%	16,93%	13,14%	14,36%	15,36%	14,44%	12,41%
Σύνολο τριτογενούς τομέα	90.002	100.275	111.479	122.374	129.300	134.771	143.278	153.793	155.178	155.635
Συμμετοχή Εμπορίου και Επισκευών στον 3ογενή	21,47%	22,40%	24,61%	23,91%	22,32%	17,61%	18,88%	19,56%	18,61%	15,89%
ΜΕΤΑΦΟΡΑ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	7.226	6.662	8.046	10.428	12.125	14.636	15.837	17.125	13.436	14.394
Συμμετοχή μεταφοράς και αποθήκευσης στη συνολική οικονομία	5,80%	4,96%	5,43%	6,43%	7,11%	8,10%	8,41%	8,75%	6,72%	7,22%
Συμμετοχή μεταφοράς και αποθήκευσης στον 3ογενή	8,03%	6,64%	7,22%	8,52%	9,38%	10,86%	11,05%	11,14%	8,66%	9,25%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	8.687	10.949	9.687	10.549	11.555	9.476	10.254	11.211	10.639	13.388
Συμμετοχή καταλυμάτων και εστίασης στη συνολική οικονομία	6,97%	4,96%	5,43%	6,43%	7,11%	8,10%	8,41%	8,75%	6,72%	7,22%

Συμμετοχή καταλυμάτων και εστίασης στον ζογενή	9,65%	10,92%	8,69%	8,62%	8,94%	7,03%	7,16%	7,29%	6,86%	8,60%
ΣΥΝΟΛΟ Οικονομίας	124.678	134.280	148.071	162.127	170.474	180.658	188.394	195.824	199.977	199.265

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ-Επεξεργασία ΙΝ.ΕΜ.Υ.-ΕΣΣΕ

3. Τιμές, μισθοί και ανταγωνιστικότητα σε έναν κατεξοχήν ανταγωνιστικό κλάδο

Η ανάγκη ενίσχυσης και τόνωσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, ιδιαίτερα σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, κρίνεται αναγκαία όσο ποτέ. Διεθνή αλλά και εγχώρια επιστημονικά ινστιτούτα, πανεπιστήμια και διάφοροι ερευνητικοί φορείς έχουν εδώ και καιρό υπογραμμίσει την ευεργετική επίδραση που θα είχε στην ελληνική οικονομία μία συνεχής και διατηρήσιμη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας. Ο δημόσιος διάλογος που συνόδεψε τις σκέψεις και τις προσπάθειες τόνωσης της ανταγωνιστικότητας διολίσθησε επικίνδυνα σε εσφαλμένες αντιλήψεις του παρελθόντος και σε παγιωμένα «κλισέ» που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα ούτε βέβαια στα πορίσματα των πρόσφατων οικονομικών επιστημονικών ερευνών. Η στοχοποίηση των ΜμΕ επιχειρήσεων ως υπαίτιες για την καταβράθρωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας μόνο ως μία τέτοια παρωχημένη αντίληψη μπορεί να εκληφθεί.

Αντίθετα, η λειτουργία της πραγματικής οικονομίας απέδειξε πως οι Μμ επιχειρήσεις, αν και επλήγησαν πρώτες από τις συνέπειες της ύφεσης, προσπάθησαν να συγκρατήσουν, αν όχι να μειώσουν τις τιμές, με την απορρόφηση των διαδοχικών αυξήσεων του ΦΠΑ και τις συνεχείς προσφορές σε ένα καταναλωτικό κοινό που έβλεπε το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημά του να συρρικνώνεται καθημερινά. Και αυτό γιατί οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες αντιλαμβάνονται άμεσα ως καταναλωτές τι ακριβώς συμβαίνει στην αγορά και πόσο ασφυκτική μπορεί να γίνει η έλλειψη ρευστότητας. Ο πόλεμος στις Μμ επιχειρήσεις με το πρόσχημα ότι όχι μόνο δεν είναι ανταγωνιστικές αλλά επιζήμιες και γι' αυτό θα πρέπει να παραχωρήσουν τη θέση τους σε στις μεγάλες, όχι μόνο θα οδηγήσει σε κλείσιμο χιλιάδων επιχειρήσεων (προς όφελος λίγων κολοσσών) και θα εκτινάξει περαιτέρω την ανεργία, αλλά θα προκαλέσει αυτό που οι θιασώτες του ελεύθερου ανταγωνισμού διακηρύττουν ότι προσπαθούν να αποφύγουν: την ολιγοπωλιακή-μονοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς.

Οι μελέτες που προέβλεπαν την ανάκαμψη του ΑΕΠ το τέλος του 2011 ή του 2012, με την προϋπόθεση η ελληνική οικονομία να εφαρμόσει απόλυτα τους όρους των Μνημονίων, απέτυχαν. Υπερ-αισιόδοξες κρίνονται πλέον και οι εκτιμήσεις για την ενίσχυση του ΑΕΠ ως απόρροια του «ανοίγματος» των κλειστών επαγγελματιών αφού τα οικονομικά υποδείγματα που χρησιμοποιήθηκαν δεν μπόρεσαν να απεικονίσουν την ελληνική πραγματικότητα, τους παράγοντες που την διαμορφώνουν, τις δομές πάνω στις οποίες έχει θεμελιωθεί και τα «στεγανά» τα οποία δεν την αφήνουν να ορθοποδήσει και αποτελούν τροχοπέδη στην ανάπτυξή της. Μοιραία λοιπόν το αποτέλεσμα της αδυναμίας κατανόησης και ενσωμάτωσης ιδιαίτεροτήτων

της ελληνικής οικονομίας οδηγεί σε απόκλιση συμπερασμάτων από την οικονομική πραγματικότητα. Η εισαγωγή και χρήση εθνικολογιστικών μεγεθών, τα οποία στη συνέχεια αμφισβητήθηκαν ως ανακριβή, αλλά, και ο μη συνυπολογισμός των χαμένων πόρων από την παραοικονομία στα εθνικολογιστικά μεγέθη, δεν οδηγούν σε αξιόπιστες προβλέψεις. Τέλος, η αυθαίρετη σύνδεση της όξυνσης του ανταγωνισμού με την πτώση των ελληνικών περιθωρίων κέρδους στα λεγόμενα «κλειστά επαγγέλματα» κατά 15% απαιτεί περισσότερη προσοχή προς αποφυγή εσφαλμένων συμπερασμάτων, ενώ δεν τεκμηριώνεται ο τρόπος που οι διαρθρωτικές αλλαγές - μεταρρυθμίσεις θα επιφέρουν την πολυπόθητη μείωση των περιθωρίων κέρδους στα «κλειστά επαγγέλματα».

Πρέπει επιτέλους να γίνει αντιληπτό ότι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας δεν αποτελεί βραχυχρόνιο στόχο ή επίτευγμα ενός έτους, αλλά είναι μία συνεχής-μακροχρόνια προσπάθεια για την παραγωγή ποιοτικών και σχετικά φθηνών, με βάση τα διεθνή πρότυπα, προϊόντων με τα οφέλη να διαχέονται σε ολόκληρη την κοινωνία. Αντί να λιθοβολούνται οι ελληνικές Μμ επιχειρήσεις και να απαιτείται η κατάργηση του 13ου και του 14ου μισθού του ιδιωτικού τομέα καθώς και η περαιτέρω μείωση των μισθών, ως μέτρων απαραίτητων για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, θα ήταν καλύτερο οι προσπάθειες βελτίωσης των δομών της ελληνικής οικονομίας να επικεντρωθούν στον τρόπο λειτουργίας των θεσμών. Ζητήματα καίριας σημασίας, η επίλυση των οποίων θα ενίσχυε δυναμικά και σε βάθος χρόνου την οικονομία, όπως ο περιορισμός της γραφειοκρατίας, η ουσιαστική ενίσχυση της διαφάνειας, η έγκαιρη απονομή δικαιοσύνης, η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και της συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό, ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου, η οργάνωση και τόνωση της επιστημονικής έρευνας, η συνεχής και υψηλού επιπέδου κατάρτιση των εργαζομένων, η ριζική αναδιάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος, η βελτίωση των υποδομών, η ολοκλήρωση της μηχανοργάνωσης και γενικά η ψηφιοποίηση στο δημόσιο τομέα, η δημιουργία ενός απλού και ξεκάθਾਰου φορολογικού συστήματος χωρίς παράθυρα και μπαλώματα και γενικότερα η άρση των όλων στρεβλώσεων που προκαλούνται στην αγορά από δυσλειτουργίες του κράτους και που θα μπορούσαν να λάβουν χώρα άμεσα και δίχως κόστος, εξακολουθούν να είναι ζητούμενα.

3.1 Ανταγωνιστικότητα και μισθοί

Οι εκτιμήσεις της τρόικας για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και πτώσης των τιμών αγαθών και υπηρεσιών μέσω των περικοπών δεν επιβεβαιώθηκαν στην πράξη. Αντί να βελτιωθούν οι δομές της ελληνικής οικονομίας και να δοθεί βάρος στον τρόπο λειτουργίας των θεσμών, στην ατζέντα κυριάρχησε και εξακολουθεί να προβάλλεται η κατάργηση του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού στον ιδιωτικό τομέα και η περαιτέρω μείωση των μισθών.

Ζητήματα καίριας σημασίας, η επίλυση των οποίων θα ενίσχυε δυναμικά και σε βάθος χρόνου την οικονομία, όπως ο περιορισμός της γραφειοκρατίας, η ουσιαστική ενίσχυση της διαφάνειας, η έγκαιρη απονομή δικαιοσύνης, η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας, ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου, η οργάνωση και τόνωση της επιστημονικής έρευνας, η συνεχής και υψηλού επιπέδου κατάρτιση των εργαζομένων, η βελτίωση των υποδομών, η ολοκλήρωση της μηχανοργάνωσης και γενικά η ψηφιοποίηση στο δημόσιο τομέα, η δημιουργία ενός απλού και ξεκάθਾਰου φορολογικού συστήματος χωρίς παράθυρα και μπαλώματα και γενικότερα η άρση των όλων στρεβλώσεων που προκαλούνται στην αγορά από δυσλειτουργίες του κράτους και που θα μπορούσαν να λάβουν χώρα άμεσα και δίχως κόστος, θίχτηκαν ακροθιγώς ή και καθόλου. Έτσι, εφαρμόζεται η λανθασμένη οικονομική συνταγή σε μία χώρα όπου δεν έχουν ληφθεί υπ' όψη τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητές της.

Παράλληλα με τις οριζόντιες περικοπές των μισθών η ελληνική κυβέρνηση, προχώρησε, με την υπ' αριθμ.6/28.02.2012 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου και την αντίστοιχη Εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας (ΑΠ 4601/304, 12.03.2012) σε μείωση κατώτατου μισθού κατά 22%, σε αναστολή των ωριμάνσεων και των μισθολογικών αυξήσεων μέχρι η ανεργία να υποχωρήσει κάτω του 10%, στην αλλαγή των κανόνων για τη διάρκεια των συλλογικών συμβάσεων εργασίας (σ.σ.ε.), στον περιορισμό της «μετενέργειας» των σ.σ.ε., στη δυνατότητα προσφυγής στη διαιτησία μόνο με κοινή συμφωνία των μερών και τον περιορισμό του αντικειμένου της διαιτησίας και στην κατάργηση της μονιμότητας των υπαλλήλων στις δημόσιες επιχειρήσεις και τράπεζες ενώ μειώνεται και το βασικό επίδομα ανεργίας. Τα στοιχεία για την ανεργία είναι άκρως ανησυχητικά, χωρίς το αρνητικό κλίμα και οι προοπτικές να φαίνεται να ανατρέπονται.

3.2 Επιπτώσεις στα κρατικά έσοδα από την επαναφορά του μηνιαίου κατώτατου μισθού στο επίπεδο των 701,01 ευρώ μικτά

Η μείωση του κατώτατου μισθού κατά 22% (και κατά 32% για τους νέους κάτω των 25 ετών) κατοχυρώθηκε με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (ΠΥΣ) υπ' αριθμ. 6 της 28/02/2012 (ΦΕΚ Α' 38) και την αντίστοιχη εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας (ΑΠ 4601/304 της 12/03/2012), ικανοποιώντας με αυτόν τον τρόπο μία επιταγή του Μνημονίου (Ν.4046/2012) για τα εργασιακά θέματα.

Στόχος της παρέμβασης αυτής ήταν η τόνωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και η μείωση της καλπάζουσας ανεργίας, ιδιαίτερα στους νέους. Η Ε.Σ.Ε.Ε. θεωρεί πως σε περιόδους ύφεσης και με βάση την ελληνική οικονομική και κοινωνική δομή – διάρθρωση, η μείωση μισθών θα

έχει από αρνητικό έως μηδενικό αποτέλεσμα. Είναι πλέον φανερό ότι όχι μόνο δεν βελτιώθηκαν οι δείκτες ανταγωνιστικότητας αλλά αντίθετα εντάθηκε η δυναμική του ρυθμού της ανεργίας ενώ οι παρενέργειες από την αποψίλωση της αγοραστικής δύναμης είναι πλέον ορατές στα έσοδα του Δημοσίου και των Ασφαλιστικών Ταμείων και πιθανόν σε μελλοντικά φορολογικά έσοδα εξαιτίας του «χαμένου» τζίρου των επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τα παραπάνω και αναγνωρίζοντας την οικονομική δυσπραγία και στενότητα που πλήττει την ελληνική κοινωνία η Ε.Σ.Ε.Ε. προτείνει την αύξηση του κατώτατου μισθού στο επίπεδο των **701,01** ευρώ (μικτά). Και τούτο διότι με βάση την οικονομική θεωρία, τα πολύ χαμηλά εισοδήματα αναλώνονται σχεδόν πλήρως σε κατανάλωση, βασικών κυρίως αγαθών, με αποτέλεσμα η οριακή ροπή να αγγίζει τη μονάδα. Επομένως οι μισθωτοί που εντάσσονται στην κατηγορία του κατώτατου μισθού καταναλώνουν το σύνολο σχεδόν των αποδοχών τους. Εάν αυτή πρόταση γίνει τελικά αποδεκτή, τα δυνητικά επιπρόσθετα έσοδα, συγκριτικά με ό,τι ισχύει σήμερα, από το Φ.Ε.Φ.Π. ανέρχονται σε **32,2** εκατ. Ευρώ και από τις ασφαλιστικές εισφορές του Ι.Κ.Α. σε **246** εκατ. ευρώ, συγκεντρώνοντας το συνολικό ποσό των **278,2** εκατ. ευρώ περίπου.

Οι Πίνακες που ακολουθούν περιλαμβάνουν αναλυτικά όλους τους σχετικούς υπολογισμούς.

1. Αύξηση των φορολογικών εσόδων και των εσόδων των Ασφαλιστικών Ταμείων

Πίνακας 3: Ύψος κατώτατου μισθού						
Ύψος κατώτατου μισθού (μικτές αποδοχές)			Ύψος κατώτατου Μισθού (καθαρές αποδοχές)	Ετήσιες καθαρές αποδοχές	Αναλογούν Φ.Ε.Φ.Π.	Δυνητικά επιπρόσθετα ετήσια φορολογικά έσοδα από Φ.Ε.Φ.Π
A.	28/2/2012:	586,08 ευρώ	489,38 ευρώ	6.851,32 ευρώ	185,13 ευρώ	+ 134,35 ευρώ/φορολογούμενο
B.	28/2/2012: Για νέους κάτω των 25 ετών	510,94 ευρώ	426,63 ευρώ	5.972,82 ευρώ	0	
Γ.	1/1/2009	701,01 ευρώ	585,34 ευρώ	8.194,76 ευρώ	319,48 ευρώ	

Επισημάνσεις για τα στοιχεία του πίνακα 1:

1. Καθαρές Αποδοχές = Μικτές Αποδοχές * 83,5%.
2. Ετήσιες Καθαρές Αποδοχές = Μικτές Αποδοχές * 14 μήνες (12 μήνες + δώρα).

3. Οι νέοι κάτω των 25 ετών δεν υποχρεούνται σε καταβολή Φ.Ε.Φ.Π. διότι το ετήσιο εισόδημά τους δεν ξεπερνάει τις **9.000** ευρώ ενώ παράλληλα βρίσκονται κάτω από το όριο των 30 ετών.

Σχολιασμός του πίνακα 3:

Παίρνοντας ως δεδομένο πως ο αριθμός των εργαζομένων που αμείβεται αυτή τη στιγμή με το κατώτατο μισθολογικό όριο της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας προσεγγίζει περίπου τις **300.000**, εκ των οποίων το **1/5** αποτελείται από νέους κάτω των 25 ετών εισερχόμενους για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας, το απόλυτο νούμερο των επιπρόσθετων φορολογικών εσόδων που δύνανται να εισρεύσουν στα κρατικά ταμεία, ανέρχεται περίπου στα **32.244.000** ευρώ ($300.000 * 0,8 * 134,35$ ευρώ).

Πίνακας 4: Ασφαλιστικές εισφορές σε Ι.Κ.Α.

Υψος κατώτατου μισθού (μικτές αποδοχές)	Σύνολο ετήσιων ασφαλιστικών Εισφορών σε Ι.Κ.Α :	Δυνητικά ετήσια έσοδα ασφαλιστικών ταμείων (Ι.Κ.Α.) λόγω αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών
A. 28/2/2012: 586,08 ευρώ	264,08 ευρώ * 14 = 3.697,12 ευρώ	1) Σύγκριση Γ με A : 4.422,32 ευρώ - 3.697,12 ευρώ = = + 725,2 ευρώ/ασφαλισμένο
B. 28/2/2012: 510,94 ευρώ Για νέους κάτω των 25 ετών	230,23 ευρώ * 14 = 3.223,22 ευρώ	2) Σύγκριση Γ με B : 4.422,32 ευρώ - 3.223,22 ευρώ = = + 1.199,1 ευρώ/ασφαλισμένο
Γ. 1/1/2009: 701,01 ευρώ	315,88 ευρώ * 14 = 4.422,32 ευρώ	

Παίρνοντας ως δεδομένο πως ο αριθμός των εργαζομένων που αμείβεται αυτή τη στιγμή με το κατώτατο μισθολογικό όριο της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας προσεγγίζει περίπου τις **300.000**, εκ των οποίων το **1/5** αποτελείται από νέους κάτω των 25 ετών εισερχόμενους για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας, το απόλυτο νούμερο των επιπρόσθετων φορολογικών εσόδων που δύνανται να εισρεύσουν στα κρατικά ταμεία, ανέρχεται περίπου στα **245.994.000** ευρώ:

- Για τους εργαζομένους άνω των 25 ετών = $(300.000 * 0,8 * 725,2$ ευρώ
= **174.048.000** ευρώ).
- Για τους νεοεισερχόμενους νέους κάτω των 25 ετών = $(300.000 * 0,2 * 1.199,1$
ευρώ = **71.946.000** ευρώ).
- Σύνολο δυνητικών ετήσιων εισόδων για το Ι.Κ.Α.: $174.048.000$ ευρώ +
 $71.946.000$ ευρώ = **245.994.000** ευρώ

Συμπερασματικά, το άθροισμα των δυνητικών εσόδων του Δημοσίου, με βάση τα παραδείγματα που αναφέρθηκαν παραπάνω, υπολογίζεται σε περίπου

278.200.000 γεγονός που αποδεικνύει πως η επαναφορά του κατώτατου μισθού στο επίπεδο των **701** ευρώ (μικτά) θα μπορούσε να συνδράμει στη προσπάθεια που κάνουν το ελληνικό Κράτος και τα ασφαλιστικά ταμεία για τόνωση της ρευστότητάς τους προκειμένου να είναι συνεπείς με το σύνολο των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει απέναντι στους Έλληνες φορολογούμενους – ασφαλισμένους.

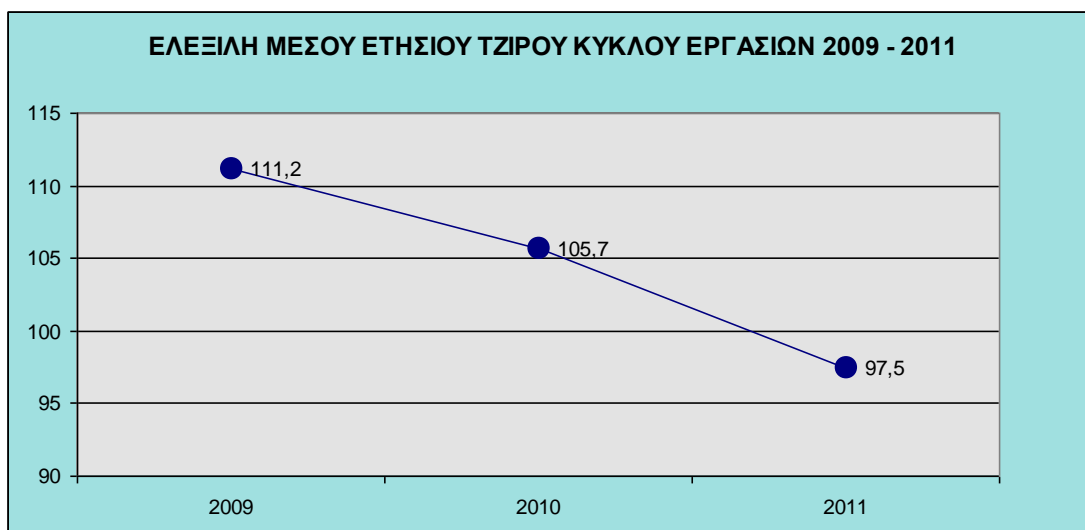
3.3 Γιατί παραμένουν υψηλές οι τιμές

Σύμφωνα με την ΕΣΕΕ οι κύριες αιτίες που οι τιμές παραμένουν στη χώρα μας σε υψηλά επίπεδα, σε σύγκριση με άλλες χώρες της ευρωζώνης σχετίζονται με:

- Την αύξηση των έμμεσων φόρων και ιδιαίτερα του ΦΠΑ.
- Τις ενδοομιλικές πωλήσεις των πολυεθνικών που «φουσκώνουν» τις τιμές στα ελληνικά ράφια.
- Την εσωτερική υποτίμηση του «ελληνικού ευρώ» κατά 25% έναντι του «γερμανικού ευρώ» και γενικά του Ευρωπαϊκού Βορρά παρά την σταθερή ονομαστική ισοτιμία.

Ωστόσο, είναι κυρίως οι **ενδο-ομιλικές πωλήσεις**, το λεγόμενο «transfer pricing» των **μεγάλων πολυεθνικών ομίλων** καταναλωτικών προϊόντων με τη τριγωνική δικτύωση των πωλήσεων, που ευθύνονται για τις ιδιαίτερα υψηλές τιμές στα ελληνικά ράφια. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το υψηλό κέρδος φορολογείται σε γειτονικές Ευρωπαϊκές χώρες με συντελεστή 10% έναντι της υπερφορολόγησης στην Ελλάδα, τη στιγμή μάλιστα που το 80% των πωλήσεων στην ελληνική αγορά, ιδιαίτερα στον κλάδο των τροφίμων, αφορά προϊόντα πολυεθνικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με έρευνα της Γ.Γ. Εμπορίου, οι τιμές, χωρίς ΦΠΑ, αρκετών προϊόντων της εσωτερικής παραγωγής είναι περισσότερο από **50% πιο κάτω από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό Μ.Ο.**, ενώ στα τοποποιημένα βιομηχανικά προϊόντα παρατηρείται ακριβώς το αντίθετο φαινόμενο.

Η ΕΣΕΕ περιμένει από το Υπουργείο σας να ελεγχθούν οι πολυεθνικοί όμιλοι καταναλωτικών προϊόντων που ευθύνονται για τις «υψηλές ελληνικές τιμές» και να αντιμετωπίσει την αισχροκερδή συμπεριφορά όσων ελέγχουν τα ράφια και τα ψυγεία με το σύστημα των ενδοομιλικών συναλλαγών και υπερτιμολογήσεων. Παράλληλα, άποψη της ΕΣΕΕ είναι ότι καμία «φορο-επιδρομή» δεν πρόκειται να επιλύσει το αναπτυξιακό πρόβλημα που είναι και ο μόνος δρόμος για την έξοδο από την κρίση. Είναι απαραίτητη η άμεση ενεργοποίηση των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και η διάχυση πόρων από τις τράπεζες προς την πραγματική οικονομία για να ενισχυθεί η ρευστότητα της αγοράς. Η αύξηση του ΦΠΑ επέφερε, όπως ήταν αναμενόμενο περαιτέρω μείωση του τζίρου των επιχειρήσεων, καθώς δεν είναι πλέον δυνατόν να απορροφηθεί από τις ίδιες τις επιχειρήσεις.

Η αύξηση των συντελεστών ΦΠΑ, με ανώτερο συντελεστή αυτό του 23%, που έχει υιοθετήσει η Ελλάδα, και σε συνδυασμό με άλλα φοροεισπρακτικά μέτρα, έχουν πλήξει καιρία την κατανάλωση και έχουν οδηγήσει ένα μεγάλο κομμάτι της χώρας στη φτώχεια. Τα έσοδα όμως του κράτους από την επιβολή των αυξημένων συντελεστών ΦΠΑ στο εμπόριο **δεν έχουν αυξηθεί**, όπως θα περίμενε ίσως κανείς, αλλά σε σχέση με το 2008 έχουν **μειωθεί** κατά **22%** περίπου (15 δις. έναντι 11.7δισ). Ο λόγος δεν είναι άλλος από την **ραγδαία υποχώρηση της κατανάλωσης**, τα έσοδα της οποίας δεν μπόρεσαν να αντισταθμίσουν οι αυξημένοι συντελεστές.

4. Φορολογία

4.1. Οι βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν το νέο φορολογικό νόμο

Το νέο φορολογικό σύστημα πρέπει να αποτελεί μια πραγματική μεταρρύθμιση στη φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων και να βασίζεται στις δέκα αρχές που διακρίνουν όλα τα σύγχρονα φορολογικά συστήματα.

1. Διαφάνεια, 2. Ουδετερότητα, 3. Ευρύτητα φορολογικής βάσης, 4. Απλότητα, 5. Βεβαιότητα & σταθερότητα, 6. Λειτουργικότητα, 7. Αναπτυξιακή διάσταση, 8. Ισορροπία φόρων, 9. Ισότητα, 10. Νομιμότητα

Επίσης θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια για:

- Την εκλογίκευση των ποινών και τη κατάργηση της αυτόφωρης διαδικασίας για χιλιάδες μικρομεσαίους με βεβαιωμένες οφειλές που αδυνατούν να τις καταβάλουν λόγω οικονομικής ανέχειας πρέπει να σταματήσει τώρα.
- Τον ορισμό και νομοθέτηση της υπερχρεωμένης ΜΜΕ που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να αποφύγουμε επιπλέον λουκέτα επιχειρήσεων αλλά και την αύξηση των αυτοκτονιών ελεύθερων επαγγελματιών για λόγους οικονομικής βίας και διαπόμπευσής τους για οφειλές άνω των 5.000 ευρώ.
- Την απόδοση του Φ.Π.Α., η οποία δύναται και πρέπει να γίνει με on line σύνδεση των νέων ταμειακών μηχανών που εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν την δυνατότητα άμεσης σύνδεσης με τη γενική γραμματεία πληροφοριακών συστημάτων (ΓΓΠΣ), ώστε να υποβάλλονται ηλεκτρονικά τα στοιχεία των πωλήσεων που καταγράφουν.
- Την ξεκάθαρη αποτύπωση στις φορολογικές δηλώσεις φυσικών και νομικών προσώπων των εσόδων και των εξόδων. Οι πραγματικές δαπάνες πρέπει να αποτυπώνονται αυτούσιες χωρίς να συνεχιστεί η φορολόγηση επί ανύπαρκτων τεκμαρτών εισοδημάτων.

4.2 Δεκατρείς (13) άμεσες δράσεις για ένα ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον

1. Υιοθέτηση ενός **ανταγωνιστικού φορολογικού πλαισίου** για τις μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, το οποίο θα βασίζεται σε ρεαλιστικούς φορολογικούς συντελεστές.
2. **Κατάργηση** των αναδρομικών και έκτακτων εισφορών.
3. Άμεση, συνεπής και συστηματική **επιστροφή** του Φ.Π.Α προς τις επιχειρήσεις έστω και με συμψηφισμό λοιπών υποχρεώσεων προς το Κράτος.
4. Καταγραφή και απόδοση του οφειλόμενου Φ.Π.Α. σε **πραγματικό χρόνο**.
5. **Κατάργηση** του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων αφού είναι η αιτία της φορολογικής αυθαιρεσίας που διέπει το φορολογικό μας σύστημα.
6. Εξίσωση του χρόνου παραγραφής των απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι των ιδιωτών με το χρόνο παραγραφής των απαιτήσεων των ιδιωτών έναντι του Δημοσίου. Σταθερότητα και αυστηρή δέσμευση στο χρόνο παραγραφής της υποχρέωσης διατήρησης των Βιβλίων και Στοιχείων και πάυση της συνήθους πρακτικής των παρατάσεων με Υπουργικές Αποφάσεις.
7. Ορθολογική επικαιροποίηση και συγκεκριμενοποίηση των εκπιπόμενων δαπανών των επιχειρήσεων, ώστε να εξασφαλίζεται διαφάνεια και σταθερό πλαίσιο κατά τους φορολογικούς ελέγχους. Να συμπεριληφθούν στις εκπιπόμενες δαπάνες και οι εισφορές στους εργοδοτικούς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς (Ο.Α.Ε.Ε.) όλων των εταιρών, καθώς αυτές είναι συνακόλουθο της επιχειρηματικής δραστηριότητα.
8. Ισχυροποίηση της αξίας των Αποδείξεων ώστε να υπολογίζονται ως πραγματικές δαπάνες, που θα εκπίπτουν από το εισόδημα και θα αποτελούν τις κύριες **φοροαπαλλαγές** των φορολογουμένων. Η χρήση πιστωτικών, χρεωστικών καρτών ή φοροκάρτας θα μπορεί να συνοδεύεται με επιπλέον bonus.
9. Εξομοίωση του καθεστώτος ιδιοχρήσης της επαγγελματικής στέγης των εμπορικών επιχειρήσεων με εκείνο του μεταποιητικού τομέα. Επέκταση της απαλλαγής ιδιοκατοίκησης για τους ιδιοχρησιμοποιούμενους επαγγελματικούς χώρους.
10. Σύσταση συμβουλευτικού οργάνου με συμμετοχή των εκπροσώπων των κοινωνικών εταιρών προκειμένου να εξετάζονται οι υψίστης σημασίας φορολογικές μεταβολές.
11. Θέσπιση και προστασία της **εντός κρίσης υπερχρεωμένης επιχείρησης** με περίοδο "παγώματος" έξι μηνών, και όχι χαρίσματος, όλων των ληξιπρόθεσμων φορολογικών υποχρεώσεων των Μμε επιχειρήσεων προκειμένου να συνέλθει η αγορά και να μπορέσει να σταθεί στα πόδια

της. Ουσιαστικά πρέπει να επιστραφεί ο χρόνος της παρατεταμένης ακυβερνησίας κατά την διάρκεια της οποίας η αγορά στην κυριολεξία ισοπεδώθηκε.

12. Ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας με τη δημιουργία Ειδικών Οικονομικών Περιοχών (Ε.Ο.Π.) σε παραμεθόριες περιοχές της χώρας και στα λιμάνια. Στις περιοχές αυτές θα υπάρχει ένα ειδικό φορολογικό καθεστώς και **transit** υπηρεσίες, οι οποίες θα ενισχύσουν το διαμετακομιστικό εμπόριο.
13. Διακανονισμός όλων των μέχρι σήμερα εκκρεμών φορολογικών, τελωνειακών και κοινωνικοασφαλιστικών οφειλών με ρύθμιση των οφειλομένων σε μεγάλο αριθμό δόσεων και με βάση τη φοροδοτική - ταμειακή ικανότητα της επιχείρησης.

Το ελληνικό εμπόριο είναι διατεθειμένο να συμμετάσχει σε κάθε σοβαρή προσπάθεια αναθεώρησης του φορολογικού συστήματος με την καθιέρωση επιβολής φόρου στη διαφορά εισοδήματος-δαπανών, ώστε να λειτουργήσει επιτέλους η έκδοση αποδείξεων.

4.3. Διεξοδικότερη ανάλυση επιμέρους φορολογικών ζητημάτων

α) Αναφορικά με τις φοροαλλαγές

Οι φοροαλλαγές μπορεί να υπερβαίνουν τις 80 και να αφορούν το εισόδημα, τη φορολογία κεφαλαίου, το ΦΠΑ, τη φορολογία νομικών προσώπων και να πρέπει να αξιολογηθούν εξ' αρχής αλλά σε καμιά περίπτωση δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε ότι αυτή η αξιολόγηση πρέπει να γίνει με βάση εισοδηματικά, κοινωνικά και δημογραφικά κριτήρια. Μια τέτοια διάκριση φορολογίας θα παραβίαζε τουλάχιστον τις μισές από τις δέκα αρχές για τις οποίες δεσμεύτηκε το υπουργείο Οικονομικών στο σχεδιασμό του νέου φορολογικού συστήματος. Επίσης οι φοροαλλαγές τριών ταχυτήτων δεν μας βρίσκουν σύμφωνους ούτε μπορούμε να δεχτούμε την διατήρηση των φοροαλλαγών για τα χαμηλά εισοδήματα, το 50% για τα μεσαία και την πλήρη κατάργηση για τα υψηλότερα των 40.000 ευρώ.

Οι αλλαγές που επήλθαν με τον νομό 4042/11 κατάργησαν την έκπτωση δαπανών από το εισόδημα και όλες οι δαπάνες εκπίπτουν με ποσοστό 10% από τον φόρο. Όπως προκύπτει η συνταγή δεν πέτυχε και η 2η δανειακή σύμβαση μετά από έκθεση του ΔΝΤ περιλαμβάνει κατάργηση μεγάλου αριθμού φοροαλλαγών.

β) Φορολογία Εισοδήματος Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων

Αναφορικά με τον τρόπο φορολογίας εισοδήματος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, είτε ως ατομικές επιχειρήσεις, είτε ως προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε. κλπ), είτε ως κεφαλαιουχικές (Α.Ε., Ε.Π.Ε., κλπ), προτείνουμε την καθιέρωση **ενιαίου φορολογικού συντελεστή 15%** επί των κερδών (**flat tax**). Για τα διανεμόμενα κέρδη να υπάρχει φορολογία κερδών - μερισμάτων με συντελεστή **15%** και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Φυσικά ο προσδιορισμός του εισοδήματος θα γίνεται με λογιστικό τρόπο (έσοδα μείον έξοδα), με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής, όλων ανεξαιρέτως των δαπανών, εκτός εκείνων που ο νέος φορολογικός νόμος ρητά θα κατονομάζει, ως μη εκπιεστές. Επίσης προτείνουμε τη μείωση των παραπάνω συντελεστών φορολογίας εισοδήματος από 5% μέχρι 10% στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις, είτε θα διατηρούν το αριθμό του υφιστάμενου προσωπικού τους για μία διετία, στην πρώτη περίπτωση (**μείωση** συντελεστή κατά **5%**), είτε θα αυξάνουν το αριθμό του υφιστάμενου προσωπικού τους και θα το διατηρούν αυξημένο για μια διετία, στη δεύτερη περίπτωση (**μείωση** συντελεστή κατά **10%**).

Τέλος, ειδικότερα για τις επιχειρήσεις προτείνουμε:

- 1) Την επιβολή ενός ενιαίου χαμηλού φορολογικού συντελεστή για τα κέρδη όλων των επιχειρήσεων.
- 2) Ουσιαστικά φορολογικά κίνητρα για τα αδιανέμητα κέρδη που επενδύονται στις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως νομικού ή φυσικού προσώπου, μορφής και κατηγορίας βιβλίων που τηρούν
- 3) Απλοποίηση της εξαγωγής λογιστικού αποτελέσματος για όλες τις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως νομικής μορφής και κατηγορίας βιβλίων, με βάση τα έσοδα, τα έξοδα και τις δαπάνες. Ισχυροποίηση των Λογιστικών Βιβλίων των επιχειρήσεων.
- 4) Θέσπιση φορολογικών κινήτρων για τις συνεπείς φορολογικές συμπεριφορές. Τα όποια μέτρα ρύθμισης οφειλών θα πρέπει να συνοδεύονται και από αντιμέτρα έκπτωσης φόρου για τους συνεπείς φορολογούμενους.
- 5) Την καθιέρωση ανεξάρτητου μηχανισμού για την εξωδικαστική επίλυση των φορολογικών διαφορών (η επιτροπή του αρ. 70Α, του ΚΦΕ, με τη σημερινή της μορφή και σύνθεση δεν μπορεί να προσφέρει τα προσδοκώμενα)
- 6) Την καθιέρωση φορολογικού πιστοποιητικού και για τις επιχειρήσεις οι οποίες δεν ελέγχονται υποχρεωτικά από Ορκωτούς Λογιστές, (οι πιστοποιημένοι Λογιστές - Φοροτεχνικοί να αναλάβουν την έκδοσή του με

τους όρους και τις υποχρεώσεις που διέπουν το πιστοποιητικό που εκδίδουν οι Ορκωτοί Λογιστές).

γ) Φορολογία Φυσικών Προσώπων

Η Ε.Σ.Ε.Ε. θέτοντας ως προτεραιότητα τον δίκαιο επιμερισμό των φορολογικών βαρών αλλά και την πάταξη της φοροδιαφυγής, προτείνει:

- Τη φορολογία, με προοδευτική κλίμακα, του συνολικού καθαρού εισοδήματος των φυσικών προσώπων, μετά την αφαίρεση κάθε είδους δαπανών που πραγματοποιεί ο φορολογούμενος, με εξαίρεση τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Σε περίπτωση που υιοθετηθεί η συγκεκριμένη πρόταση για φορολογία του συνολικού καθαρού εισοδήματος, δεν υφίσταται λόγος παραμονής στη φορολογική νομοθεσία κινήτρων ή/και αντικινήτρων για τη συλλογή αποδείξεων. Στην ουσία πρόκειται για την υιοθέτηση του «αμερικάνικου φορολογικού μοντέλου», το οποίο σε γενικές γραμμές η ΕΣΕΕ είχε προτείνει, στα πλαίσια της κατάρτισης του νέου Εθνικού Φορολογικού Συστήματος, από τον Αύγουστο του 2011.
- Την καθιέρωση αυστηρού «πόθεν έσχες» για όλα τα φυσικά πρόσωπα, με ταυτόχρονη δημιουργία περιουσιολογίου και ηλεκτρονική καταγραφή κάθε είδους κινητής και ακίνητης περιουσίας. Πρόταση, η οποία επίσης είχε κατατεθεί από την ΕΣΕΕ τον Αύγουστο του 2011.
- Την κατάργηση των διατάξεων που αφορούν τις αντικειμενικές δαπάνες (τεκμήρια) διαβίωσης, στην περίπτωση που υιοθετηθεί η πρόταση περί καθολικής εφαρμογής του «πόθεν έσχες».

δ) Κατασχέσεις και ποινικές διώξεις

Εν μέσω μιας περιόδου αναγκαστικής εσωτερικής παύσης πληρωμών, ζητείται από τις εφορίες και το ΣΔΟΕ να επισπεύσουν τις σκληρές διαδικασίες εισπραξης, με τη διενέργεια κατασχέσεων, δεσμεύσεων, πλειστηριασμών και ποινικών διώξεων, χωρίς έλεος και διακρίσεις. Το κυνήγι εσόδων του Δημοσίου σωστά, αλλά μάλλον αργά, επικεντρώνεται σε καταθέσεις, τόκους, ακίνητα, αυτοκίνητα, εισοδήματα, μισθωτήρια, ενοίκια, διασταύρωση τιμολογίων, συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών-προμηθευτών, απαιτήσεις τρίτων, μεταφορές εμβασμάτων στο εξωτερικό και φορολογικές δηλώσεις. Ο στόχος να εισπραχθεί μέσα στο 2012, από 900.000 Έλληνες φορολογούμενους με οφειλές άνω των 3.000 ευρώ, το ποσό των 2 δις ευρώ από την δεξαμενή των 45 δις ληξιπρόθεσμων οφειλών, είναι απογοητευτικός και μάταιος, εάν κρίνουμε από τον εκτροχιασμό των εσόδων από τις τρέχουσες υποχρεώσεις. Μια ρεαλιστική προσέγγιση πρέπει εκ των πραγμάτων να λάβει υπ' όψη της

την πραγματική φοροδοτική ικανότητα και να προγραμματίσει με ένα ικανό βάθος χρόνου.

ε) Κίνδυνος αναγκαστικής παύσης πληρωμών λόγω δραστηκής μείωσης της φορολογητέας ύλης.

Τα σενάρια και οι προτάσεις επιπλέον φορολόγησης των επιχειρήσεων δεν φοβίζουν τους φοροφυγάδες, αλλά τρομοκρατούν τους συνεπείς, οι οποίοι και να ήθελαν, δεν μπορούν πλέον να ανταποκριθούν, γιατί απλούστατα δεν έχουν να πληρώσουν. Ο κίνδυνος για αναγκαστική εσωτερική **παύση πληρωμών** είναι προ των πυλών και πολλές φορολογικές δηλώσεις και εκκαθαριστικά φέτος δεν θα εξοφληθούν. Σε ένα φορολογικό σύστημα που σκοτώνει την αγορά, πνίγει την οικονομία και δημιουργεί καθημερινά περισσότερες ληξιπρόθεσμες οφειλές, κάποιοι θεωρητικοί, έρχονται με ευκολία να προτείνουν επιπλέον φόρους και νέα χαράτσια, αγνοώντας παντελώς τις πραγματικές συνθήκες της αγοράς και αδιαφορώντας για τις όποιες επιπτώσεις. Θα πρέπει όλοι να σταθούμε στις ανάγκες της πραγματικής οικονομίας, να αφουγκραστούμε την καθημερινή αγωνία των ανθρώπων της αγοράς και να σταματήσουμε με τις ανέξοδες φορολογικές θεωρίες τους και τις **οικονομικές ιστορίες «θρίλερ»**, να αδειάζουν τους τραπεζικούς λογαριασμούς, να επιταχύνουν τα λουκέτα των επιχειρήσεων, να αυξάνουν την ανεργία και να προκαλούν φόβο και τρόμο στην αγορά.

στ) Φοροκάρτα

Αναφορικά με τη χρήση της φοροκάρτας και τα φορο-μπόνους από αγορές που συζητούνται, θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Το κίνημα συλλογής των αποδείξεων απέτυχε και πρέπει να ενισχυθεί με σωστό σχέδιο και τέτοιο τρόπο, ώστε να δοθούν στους φορολογουμένους κίνητρα να μαζεύουν αποδείξεις. Η χρήση του πλαστικού χρήματος βεβαίως διευκολύνει όλους, αφού κράτος, τράπεζες και αγορά έχουν στεγνώσει από μετρητά και το σχέδιο είναι να ωθήσει τους καταναλωτές να πληρώνουν τις συναλλαγές τους με πιστωτική ή χρεωστική κάρτα. Με δεδομένη την έλλειψη κυκλοφορίας μετρητών τα φοροκίνητρα για αγορές με πλαστικό χρήμα θα είχαν αποτέλεσμα, εάν το αντάλλαγμα είναι η μείωση του ΦΠΑ και άλλες φορολογικές εκπτώσεις την ώρα της συναλλαγής. Η ΕΣΣΕΕ, εάν πεισθεί ότι η πειραματική φοροκάρτα μπορεί να είναι η λύση στο πρόβλημα τότε θα ξεκινήσει άμεσα μια νέα καμπάνια σε όλη την Ελλάδα με το μήνυμα **«ταμειακές παντού, αγορές με φοροκάρτα, αποδείξεις από όλους»**.

η) Μείωση ΦΠΑ στα εισιτήρια της ακτοπλοΐας

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου από μακρού έχει αναδείξει τη μεγάλη ανάγκη για μείωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας στις νησιωτικές

περιοχές της χώρας. Κατά γενική παραδοχή η οικονομική δομή των κοινωνιών αυτών, βρίσκεται σε ανταγωνιστικό μειονέκτημα σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας, εξαιτίας του υψηλού κόστους μεταφοράς. Σε αυτήν την δύσκολη εποχή της βαθιάς οικονομικής ύφεσης, είναι ανάγκη να στηριχθούν με κάθε τρόπο οι τοπικές κοινωνίες και αγορές και να συγκρατηθούν οι πληθυσμοί τους, πράγμα που αποτελεί και εθνική αναγκαιότητα. **Για το λόγο αυτό, προτείνουμε, ως επιπλέον μέτρο ενίσχυσης, να διαμορφωθεί ο ΦΠΑ για τα εισιτήρια της ακτοπλοΐας, στο ίδιο ύψος με τις υπηρεσίες διαμονής στα ξενοδοχειακά καταλύματα, δηλαδή στο 6,5%.** Η συγκεκριμένη μείωση πρέπει να αφορά τους ναύλους τόσο των φυσικών προσώπων όσο και των εμπορευματικών μεταφορών και -αν θεσμοθετηθεί- θα έχει άμεση ανταποδοτικότητα για τους εξής λόγους:

Πρώτον, θα βοηθήσει στην περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη, μειώνοντας το κόστος μετάβασης από και προς τα νησιά. Παράλληλα, θα υποστηριχθεί η αναγκαία δυνατότητα μετακίνησης των νησιωτών προς τα άλλα νησιά ή την ενδοχώρα για λόγους επαγγελματικών, ιατρικών κ.λπ. ανεξαρτήτως εποχής, βοηθώντας στην διατήρηση πολύτιμου ανθρώπινου και οικονομικού κεφαλαίου.

Δεύτερον, θα είναι μία καλή αρχή για την προσέγγιση του λεγόμενου «**μεταφορικού ισοδύναμου**», δηλαδή της εξίσωσης του κόστους μεταφοράς σε σχέση με την απόσταση, είτε πρόκειται για ηπειρωτικές, είτε για νησιωτικές περιοχές. Υπ' αυτό το καθεστώς, θα υπάρξει μία άμεση ανταγωνιστική διέξοδος για την παραγωγή των νησιωτικών προϊόντων προς τα άλλα νησιά και τις κεντρικές αγορές της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, η υλοποίηση της πρότασής μας θα έχει πολλαπλά οφέλη για την ανάπτυξη των νησιωτικών κοινωνιών, της ίδιας της ακτοπλοΐας αλλά και του ελληνικού δημοσίου, καθώς η ανάπτυξη που θα έχει σαν αποτέλεσμα, όχι μόνο θα αντισταθμίσει αλλά τελικά θα πολλαπλασιάσει σημαντικά τα φορολογικά έσοδα που χάνονται από την αρχική μείωση του συντελεστή στο 6,5%. Οι Έλληνες ναυτικοί και πλοιοκτήτες δεν χρειάζονται οικονομική στήριξη, αλλά απλά την αναγνώριση της μεγάλης προσφοράς τους, ώστε μέσα στο γενικό κλίμα ντροπής, να αισθανόμαστε και για κάτι υπερήφανοι.

Η συμμετοχή της ελληνικής ναυτιλίας στη μεταφορά δια θαλάσσης των εισαγωγών και των εξαγωγών της χώρας μας, είναι βέβαιο ότι μπορεί να βελτιώσει την διεθνοποίηση της δραστηριότητας των εμπορικών επιχειρήσεων των νησιωτικών παραγωγικών περιοχών. Σύμφωνα με την επίκαιρη έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Μμε ελληνικές επιχειρήσεις, το μέσο κόστος που απαιτείται για την εξαγωγή προϊόντων από την Ελλάδα, διαμορφώνεται στα 1.153 \$ έναντι 1.043 \$ στην Ε.Ε., ενώ για τις εισαγωγές το κόστος είναι 1.265 \$ έναντι 1.098 \$ στην Ε.Ε., με μέσο χρόνο διεκπεραίωσης 20-25 ημέρες, έναντι 12 ημερών στην υπόλοιπη Ευρώπη. Ως εκ τούτου, η ΕΣΕΕ ζητά από την

κυβέρνηση να αποφασίσει την άμεση υλοποίηση του μέτρου μείωσης του ΦΠΑ στο 6,5%, όπως έπραξε στο αίτημα των ξενοδόχων για τους ίδιους τουριστικούς και εμπορικούς λόγους.

θ) Διατήρηση και επέκταση φορολογικών και άλλων κινήτρων σε νησιωτικές και σε παραμεθόριες περιοχές

- Μείωση των εργοδοτικών εισφορών.
- Ενίσχυση των δρομολογίων των άγονων γραμμών σε ετήσια βάση.
- Να εξακολουθεί να υφίσταται η διάταξη που προσαυξάνει το αφορολόγητο πρώτο κλιμάκιο κατά 50%, χωρίς αποδείξεις γι' αυτήν την προσαύξηση, για τους κατοίκους νησιών και παραμεθόριων περιοχών μέχρι 3.100 κατοίκους.
- Διατήρηση των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά και στις παραμεθόριες.
- Μείωση κατά 5 μονάδες των συντελεστών φορολόγησης των εποχιακών εμπορικών καταστημάτων στα νησιά και στις παραμεθόριες περιοχές και κατά 10 μονάδες όσων λειτουργούν όλο το χρόνο.
- Καθιέρωση ειδικού καθεστώτος έκτακτων εισφορών και λοιπών έκτακτων φορολογήσεων, λόγω της κρίσης του δημοσιονομικού χρέους.
- Απαλλαγή της νησιωτικής επιχειρηματικότητας από παρωχημένους θεσμούς, όπως η υποχρέωση αναγγελίας των συμβάσεων αγοράς ή μίσθωσης ακινήτων στις παραμεθόριες περιοχές, με ποινή την εγκυρότητά τους.

Διατάξεις του υπουργείου Οικονομικών που τρομοκρατούν τις επιχειρήσεις

Επειδή η κατάσχεση πρέπει να γίνεται με στόχο κυρίως την άμεση είσπραξη, το προς κατάσχεση ακίνητο πρέπει να επιλέγεται, ώστε, σε περίπτωση που ο οφειλέτης εξακολουθεί να μη συμμορφώνεται, να υπάρχει δυνατότητα άμεσης έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού ενώ εφόσον τα παραπάνω ακίνητα αποφέρουν εισόδημα από μισθώματα γίνεται ταυτόχρονα και κατάσχεση των μισθωμάτων στα χέρια του ενοικιαστή (στο σύνολό τους ή κατά ποσοστό αυτών), ώστε να υπάρχει άμεση είσπραξη της οφειλής. Όσον αφορά στους επιτηδευματίες οφειλέτες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) ενδείκνυται η κατάσχεση των απαιτήσεών τους στα χέρια τρίτων όπως κατάσχεση των απαιτήσεων στα χέρια πελατών της επιχείρησης, εφόσον αυτές αποδεικνύονται από τα βιβλία της επιχείρησης ή από άλλη αιτία (συμβάσεις, εκχωρήσεις κ.λπ.). Για οφειλές που δεν έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση δίνεται η δυνατότητα στον προϊστάμενο της ΔΟΥ κατά την κρίση του, να προχωρήσει σε κατάσχεση κυριότητας κινητών και απαιτήσεων που βρίσκονται εις χείρας είτε του οφειλέτη, είτε τρίτων ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να εντοπιστούν και τα συνυπόχρεα πρόσωπα, τα οποία ευθύνονται με την παρουσία τους (έχουν αστική ευθύνη έναντι του Δημοσίου), μαζί με τον πρωτοφειλέτη, για την πληρωμή της οφειλής. Τέλος, προβλέπεται το

δικαίωμα υποβολής αίτησης στον αρμόδιο Εισαγγελέα για την άσκηση ποινικής δίωξης για μη καταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών άνω των 5.000 ευρώ, διαδικασία η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου είναι υποχρεωτική, ενώ στο ποσό συμπεριλαμβάνονται τόκοι και προσυζητήσεις. Ζητήματα που χρήζουν άμεσης επίλυσης και αφορούν στο διακανονισμό όλων των εκκρεμών φορολογικών, τελωνειακών και κοινωνικοασφαλιστικών οφειλών. Η υιοθέτηση αρχών σαφήνειας, απλούστευσης, διαφάνειας και διαχρονικότητας στο φορολογικό σύστημα αποτελούν τις προϋποθέσεις της αποτελεσματικότητάς του.

Αναλυτικότερα:

A) Η ρύθμιση των οφειλομένων σε πολλές δόσεις ανεξαρτήτως ποσού και νομικής μορφής εταιρείας.

B) Ο εξορθολογισμός των κυρώσεων (πρόσθετων φόρων και προσυζητήσεων) και η ισχύς αυτών και επί των εκκρεμών υποθέσεων στα Διοικητικά Δικαστήρια.

Γ) Η δραστική μείωση των παραβόλων και της προβεβαίωσης του φόρου για την προσφυγή στα Διοικητικά Δικαστήρια

Δ) Η άμεση τροποποίηση των διατάξεων για την αναστολή εκτέλεσης πράξεων της Διοίκησης

Ε) Η αναθεώρηση των διατάξεων που προβλέπουν αυτόφωρη διαδικασία και ποινές φυλάκισης για μικροφειλέτες του Δημοσίου.

ΣΤ) Η μείωση των συντελεστών Φ.Π.Α., με ταυτόχρονη διατήρηση ενός χαμηλού συντελεστή για τα είδη πρώτης ανάγκης και όλα τα επαγγέλματα που σχετίζονται με τον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένης και της εστίασης.

Η Άμεση ρύθμιση για φορολογία της ακίνητης περιουσίας, με το Φ.Α.Π., με αφορολόγητο όριο στα 400.000,00 € ανά φυσικό πρόσωπο, με απαλλαγή φόρου για όσα ακίνητα είναι ανεκμετάλλετα και για όσο χρονικό διάστημα, αυτά δεν αποφέρουν έσοδα. Παράλληλα προτείνουμε την ενοποίηση των πολλών και διαφόρων φόρων επί της ακίνητης περιουσίας φυσικών και νομικών προσώπων και κατάργηση του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.

II. Αύξηση της κατανάλωσης και έσοδα από το ΦΠΑ

Η μείωση του κατώτατου μισθού στον ιδιωτικό τομέα κατά 22% (από 751,39 σε 586,08 €) είχε αρνητικό αντίκτυπο όχι μόνο στην αγορά αλλά και στα έσοδα του κράτους από τον Φ.Π.Α. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΙΝ.ΕΜ.Υ. - Ε.Σ.Σ.Ε για το 2012, τα έσοδα του Φ.Π.Α. από το Λιανικό Εμπόριο, το Εμπόριο-Συντήρηση οχημάτων και τον Τουρισμό αναμένεται να **μειωθούν** κατά **19,6%**. Η αιτία αυτής της μείωσης συνδέεται, πέρα από την υποχώρηση της ζήτησης, την αβεβαιότητα, την υψηλή ανεργία και τις αλληπάλληλες φορολογικές καταιγίδες, με την πτώση του κατώτατου μισθού μέσω της **Οριακής Ροπής για Κατανάλωση** (Marginal Propensity to Consume-MPC). Σύμφωνα με την οικονομική θεωρία, τα πολύ χαμηλά εισοδήματα

αναλώνονται σχεδόν πλήρως σε κατανάλωση, βασικών κυρίως αγαθών, με αποτέλεσμα η οριακή ροπή να αγγίζει τη μονάδα. Επομένως οι μισθωτοί που εντάσσονται στην κατηγορία του κατώτατου μισθού καταναλώνουν το σύνολο σχεδόν των αποδοχών τους. Καθώς τα εισοδήματα αυξάνονται, μπορούν να αποφασίσουν να αποταμιεύσουν μέρος του εισοδήματός τους για μελλοντική κατανάλωση, με την οριακή ροπή για κατανάλωση να υποχωρεί. Οι εργαζόμενοι που αμείβονται με τον κατώτατο μισθό, καταναλώνουν εξ' ολοκλήρου το εισόδημά τους στην αγορά προϊόντων και υπηρεσιών με αποτέλεσμα η μείωση του κατώτατου μισθού να έχει άμεσο και «εις ολόκληρο» αντίκτυπο στην τελική κατανάλωση και ως εκ τούτου και στα έσοδα του ΦΠΑ που εισπράττει το κράτος. Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, σε περίπτωση αύξησης του κατώτατου μισθού κατά 19%, η κατανάλωση προβλέπεται να αυξηθεί κατά 9%, αύξηση η οποία θα επιφέρει 915 εκ. κρατικά έσοδα. Συνδυάζοντας τα παραπάνω κρατικά έσοδα και αυτά που δύνανται να εισρεύσουν στα κρατικά ταμεία από τον Φόρο Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Π.) και από τα ασφαλιστικά ταμεία (278,2 εκατ. Ευρώ), προκύπτει ότι αν αυξηθεί ο κατώτατος μισθός στα 701,01 έσοδα του Δημοσίου θα αυξηθούν κατά περίπου 1,2 δις ευρώ ενώ υπολογίζεται ότι η αγορά θα τονωθεί με επιπλέον 4,7 δις εξαιτίας των οφελών τα οποία σχετίζονται με την τόνωση της αγοράς και κατ' επέκταση της κοινωνικής συνοχής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ Φ.Π.Α. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ

NACE	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2012 ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΟΥ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ (2012)	ΦΠΑ		ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΖΙΡΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΣΤΑ 701,01 (19% ΑΥΞΗΣΗ) %	ΦΠΑ	
		ΦΠΑ	ΕΣΟΔΑ ΦΠΑ		ΦΠΑ	ΕΣΟΔΑ ΦΠΑ
	ΤΖΙΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ/ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ			ΤΖΙΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ/ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (2)		
451	2.822.757.772,03	23%	649.234.287,57	2.963.895.660,63	23%	681.696.001,95
452	801.143.785,56	23%	184.263.070,68	857.223.850,55	23%	197.161.485,63
453	956.169.012,30	23%	219.918.872,83	1.023.100.843,16	23%	235.313.193,93
454	271.776.981,94	23%	62.508.705,85	285.365.831,04	23%	65.634.141,14
471	11.217.287.607,84	13%	1.458.247.389,02	12.226.843.492,55	13%	1.589.489.654,03
472	4.891.595.827,68	13%	635.907.457,60	5.331.839.452,17	13%	693.139.128,78
473	7.072.625.243,71	23%	1.626.703.806,05	7.426.256.505,90	23%	1.708.038.996,36
474	724.901.752,69	23%	166.727.403,12	797.391.927,96	23%	183.400.143,43

475	7.477.605.346,32	23%	1.719.849.229,65	8.225.365.880,95	23%	1.891.834.152,62
476	1.723.810.456,45	5,50%	94.809.575,10	1.896.191.502,10	5,50%	104.290.532,62
477	9.415.405.306,54	23%	2.165.543.220,50	10.827.716.102,52	23%	2.490.374.703,58
478	1.725.877.317,29	23%	396.951.782,98	1.898.465.049,02	23%	436.646.961,28
479	844.452.569,69	23%	194.224.091,03	928.897.826,66	23%	213.646.500,13
ΣΥΝΟΛΟ	49.945.408.980,04		9.574.888.891,98	54.688.553.925,20		10.490.665.595,46

Οι εκτιμώμενες μεταβολές του τζίρου από την αύξηση του κατώτατου μισθού παρουσιάζονται παρακάτω:

ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ 19% ΤΟΥ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ	
451 Πώληση μηχανοκίνητων οχημάτων	5%
452 Συντήρηση και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	7%
453 Πώληση μερών και εξαρτημάτων μηχανοκίνητων οχημάτων	7%
454 Πώληση, συντήρηση και επισκευή μοτοσυκλετών και των μερών και εξαρτημάτων τους	5%
471 Λιανικό εμπόριο σε μη εξειδικευμένα καταστήματα	9%
472 Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού σε εξειδικευμένα καταστήματα	9%
473 Λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε εξειδικευμένα καταστήματα	5%
474 Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών συστημάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα	10%
475 Λιανικό εμπόριο άλλου οικιακού εξοπλισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα	10%
476 Λιανικό εμπόριο επιμορφωτικών ειδών και ειδών ψυχαγωγίας σε εξειδικευμένα καταστήματα	10%
477 Λιανικό εμπόριο άλλων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα	10%
478 Λιανικό εμπόριο σε υπαίθριους πάγκους και αγορές	10%
479 Λιανικό εμπόριο εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών	10%

Πίνακας 6: Εκτιμήσεις Κύκλου Εργασιών (τζίρου) στο λιανικό Εμπόριο και στο Εμπόριο Οχημάτων

	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΖΙΡΟΥ 2010	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΖΙΡΟΥ 2011	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΖΙΡΟΥ 2012
NACE Rev. 2	Κύκλος Εργασιών / Τζίρος (χωρίς ΦΠΑ)	Κύκλος Εργασιών / Τζίρος (χωρίς ΦΠΑ)	Κύκλος Εργασιών / Τζίρος (χωρίς ΦΠΑ)
451	9.551.447.295,82	4.704.596.286,72	2.822.757.772,03
452	2.581.765.190,24	1.271.656.802,47	801.143.785,56
453	2.897.388.181,92	1.427.117.928,80	956.169.012,30
454	823.539.986,62	405.637.286,48	271.776.981,94
471	15.405.776.617,47	13.196.808.950,40	11.217.287.607,84
472	6.718.097.570,36	5.754.818.620,80	4.891.595.827,68
473	8.424.986.971,55	7.216.964.534,40	7.072.625.243,71
474	950.832.045,21	814.496.351,34	724.901.752,69
475	11.234.563.110,49	9.623.687.704,40	7.477.605.346,32
476	2.223.594.537,20	1.904.762.935,30	1.723.810.456,45
477	12.931.078.883,46	11.076.947.419,46	9.415.405.306,54
478	2.370.312.802	2.030.443.902,70	1.725.877.317,29
479	1.267.098.368	1.085.414.614,00	844.452.569,69
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	77.380.481.560,00	60.513.353.337,27	49.945.408.980,04

Πηγή: Εκτιμήσεις ΙΝ.ΕΜ.Υ. - ΕΣΕΕ

5. Χρηματοδότηση - ρευστότητα

Οι μικρές εμπορικές επιχειρήσεις βιώνουν σήμερα μια πρωτόγνωρη οικονομική συγκυρία που θέτει σε κίνδυνο την ίδια τη βιωσιμότητα τους. Η περιορισμένη πρόσβαση στη τραπεζική χρηματοδότηση, η αδυναμία επιχειρήσεων να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, η αύξηση των ακάλυπτων επιταγών, η φορολογική επιβάρυνση και η μείωση της ζήτησης έχουν προκαλέσει πραγματική ασφυξία στην αγορά. Δυστυχώς τα τελευταία δύο χρόνια τα βασικά εργαλεία που διαθέτει το κράτος για την ενίσχυση επιχειρήσεων δεν έχουν φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Σύμφωνα με έρευνα που διεξάγει το ΙΝ.ΕΜ.Υ. της ΕΣΣΕ, στελέχη και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων υπογραμμίζουν την άμεση ανάγκη αποκλιμάκωσης των επιτοκίων δανείων προς τις επιχειρήσεις. Σήμερα, ακόμα και υγιείς επιχειρήσεις με προοπτικές καλούνται να καταβάλλουν πολύ υψηλά επιτόκια της τάξης του 8-10%, επίπεδα δηλαδή επιτοκίων τα οποία δεν μπορεί να είναι βιώσιμα. Χωρίς ρευστότητα στην αγορά οι επιπτώσεις της ύφεσης θα είναι ακόμη πιο επώδυνες.

Πίνακας 7: Επιτόκια Νέων Δανείων (σε ποσοστό επί τοις εκατό)

Δάνεια	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος
	2012	2012	2012	2012
Καταναλωτικά χωρίς καθορισμένη διάρκεια	15,11	15,08	15,01	14,96
Επιχειρηματικά χωρίς καθορισμένη διάρκεια	7,80	7,78	7,69	7,69
Επαγγελματικά χωρίς καθορισμένη διάρκεια	10,31	10,35	10,32	10,27
Καταναλωτικά με συγκεκριμένη διάρκεια και με επιτόκιο κυμαινόμενο ή σταθερό έως 1 έτος	8,19	8,34	8,27	8,16
Επιχειρηματικά με συγκεκριμένη διάρκεια και με επιτόκιο κυμαινόμενο ή σταθερό έως 1 έτος				
Δάνεια μέχρι και 250.000 ευρώ	7,69	7,57	7,52	7,47
Δάνεια από 250.000 μέχρι και 1 εκατ. ευρώ	6,63	6,45	6,68	6,55
Δάνεια άνω του 1 εκατ. ευρώ	6,16	6,23	5,84	6,55
Στεγαστικά με επιτόκιο κυμαινόμενο ή σταθερό έως 1 έτος	3,62	3,55	3,54	3,42
Μέσο επιτόκιο όλων των δανείων	6,36	6,32	6,18	6,27

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Παρά το γεγονός ότι το βασικό επιτόκιο παρέμβασης βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα (0,75%) και αναμένεται να υποχωρήσει περαιτέρω, οι

ελληνικές επιχειρήσεις βρίσκουν κλειστές τις πόρτες των τραπεζών ενώ όσες «καταφέρουν και τις ανοίξουν» καταβάλλουν πολύ υψηλά επιτόκια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η κρατική Δ.Ε.Η. η οποία δανείστηκε για να αναχρηματοδοτήσει δάνειο ύψους 525 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 9%.

Αλλά και οι ελεύθεροι επαγγελματίες αντιμετωπίζουν υψηλά επιτόκια. Σε αυτήν την κατηγορία το επιτόκιο ανέρχεται σε 10,27%, ύψος που θα ταίριαζε καλύτερα σε πιστωτική κάρτα. Η αλήθεια είναι πως εν μέσω βαθιάς ύφεσης δεν υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης υγιούς επιχειρηματικότητας όταν για δάνεια μέχρι 250.000 ευρώ το επιτόκιο είναι 7,47%. Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη η διατάραξη της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων εξαιτίας του περιορισμού ή και της κατάργησης της παροχής των πιστώσεων από τους προμηθευτές, τότε το κενό της ρευστότητας μεγεθύνεται με εκθετικό ρυθμό. Με μεγάλο ενδιαφέρον αναμένονται άλλωστε οι εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα, ο οποίος, σαν αντιστάθμισμα για από το κούρεμα των ομολόγων που είχε στην κατοχή του (συμμετοχή στο πρόγραμμα PSI), έλαβε (οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες) 18 δισ. κατά την πρώτη φάση της ανακεφαλαίωσής τους, αφού ακόμα και σήμερα, με χαμηλή αξιοπιστία, δυσκολεύονται να αντλήσουν κεφάλαια από τη διεθνή διατραπεζική αγορά.

Παρά τις ενισχύσεις των τραπεζών, ο ιδιωτικός τομέας δεν έχει γίνει ακόμη ωφεληθεί, με τη ρευστότητα να παραμένει το νούμερο ένα πρόβλημα των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Από τα στοιχεία της Τραπεζής της Ελλάδος, προκύπτει ότι οι τράπεζες ουσιαστικά δεν χορηγούν δάνεια προς τις επιχειρήσεις (μηδενική ροή ή και αρνητική ροή περιόδου, -2.430 εκατ. ευρώ για το 2011 και -1.468 εκατ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο) ενώ οι απαιτήσεις τους προς τις επιχειρήσεις έχουν υποχωρήσει σε χαμηλότερο επίπεδο από εκείνο του 2008, χωρίς φυσικά αυτό να σημαίνει πως οι επιχειρήσεις έχουν εξοφλήσει παλαιότερα δάνεια. Το εμπόριο είναι από τους μεγαλύτερους οφειλέτες στις Τράπεζες, γεγονός που αποδεικνύει την ένταση της δραστηριότητας του κλάδου τα προηγούμενα χρόνια, τη συμβολή του στην ανάπτυξη καθώς και το ασφυκτικό πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει σήμερα εξαιτίας της έλλειψης ρευστότητας. Ο κύριος λόγος για την υποχώρηση του Υπολοίπου είναι το πάγωμα ουσιαστικά των χορηγήσεων καθώς και η οριστική διακοπή της δραστηριότητας και η επακόλουθη εκκαθάριση των επιχειρήσεων. Ο ρόλος των τραπεζών, ως πολλαπλασιαστής του χρήματος και ως μοχλού ανάπτυξης έχει πλέον πάψει να λειτουργεί, συμπαρασέρνοντας μαζί του και τις υγιείς επιχειρήσεις, οι οποίες πολλές φορές αναγκάζονται να καταφύγουν σε άτυπης μορφής δανεισμό με τοκογλυφικά, εννοείται, επιτόκια.

Πίνακας 8: Χρηματοδότηση των εγχώριων επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας από τα εγχώρια NXI (σε εκατ €)

Περίοδος- Period	Σύνολο-Total			Εμπόριο-Trade		
	Υπόλοιπο Outstanding amounts	Ροή περιόδου Flow during period	Ετήσια % μεταβολή Annual % change	Υπόλοιπο Outstanding amounts	Ροή περιόδου Flow during period	Ετήσια % μεταβολή Annual % change
2006	93.576	-	-	23.712	-	-
2007	111.289	19.463	20,8	27.672	4.227	17,8
2008	132.458	21.036	18,9	32.985	5.419	19,6
2009	130.043	6.836	5,1	33.519	1.396	4,1
2010	123.244	1.482	1,1	25.355	-1.171	-3,5
2011	120.126	-2.430	-2,0	24.687	-1.528	-6,0
2012 I	118.316	-1.468	-3,3	24.053	-556	-7,1

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος-Επεξεργασία IN.EM.Y.-ΕΣΣΕ

Σημείωση: Ως Ροή Περιόδου (Flow during period) υπολογίζονται με βάση τις διαφορές των υπολοίπων διορθωμένες για αναταξινομήσεις, λουπές αναπροσαρμογές αξίας, συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την αποτίμηση σε ευρώ των οικονομικών μεγεθών σε ξένο νόμισμα και άλλες μεταβολές που δεν οφείλονται σε συναλλαγές.

Η ΕΣΣΕ έχει εγκαίρως επισημάνει τις αστοχίες στο σχεδιασμό προγραμμάτων και έχει υποβάλει σειρά προτάσεων για την ουσιαστική ενίσχυση των μικρών επιχειρήσεων της χώρας.

1. Σχετικά με το ΤΕΜΠΜΕ, θεωρούμε ότι το πρόγραμμα του 2009 (Εγγύηση και επιδότηση επιτοκίου για δάνεια κεφαλαίου κίνησης Α' και Β' φάση) βοήθησε σημαντικά την ρευστότητα των μικρών επιχειρήσεων σε μια δύσκολη συγκυρία καθώς οι συνολικές εγκρίσεις ξεπέρασαν τις 60.000. Ωστόσο τα τελευταία δύο χρόνια παρατηρούνται μεγάλες δυσκολίες στην ομαλή αποπληρωμή των δανείων αυτών από αρκετές επιχειρήσεις. Είναι γνωστό άλλωστε ότι τα δάνεια είναι μικρής διάρκειας (τριετίας) και αποπληρώνονται σε εξαμηνιαίες δόσεις. Είναι επιτακτική η ανάγκη διευκόλυνσης της αποπληρωμής των δανείων αυτών με παράταση της διάρκειας τους σε έξι χρόνια ώστε να μειωθεί το ύψος των εξαμηνιαίων δόσεων ή την παροχή περιόδου χάριτος για τουλάχιστον δύο δόσεις. Και στις δύο περιπτώσεις θα μπορεί να γίνει διαπραγμάτευση με τις τράπεζες σχετικά με το επιτόκιο που θα επιβαρύνει τους επιχειρηματίες. Τα περισσότερα δάνεια αυτή τη στιγμή βρίσκονται στις δύο τελευταίες δόσεις γεγονός που κάνει πιο

εύκολη την ρύθμιση τους. Μια τέτοια λύση, την οποία προκρίνουν και οι ίδιες οι τράπεζες, θα δώσει ανάσα σε 60.000 επιχειρήσεις και θα αποτρέψει σημαντικές καταπτώσεις δανείων προς όφελος τόσο του Ελληνικού Δημοσίου όσο και των τραπεζών.

2. Η πρωτοβουλία JEREMIE του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων δυστυχώς δεν έχει καταφέρει να προσφέρει ουσιαστικές λύσεις στις μικρές επιχειρήσεις. Ενώ οι διαδικασίες επιλογής των τραπεζών έχουν ήδη ολοκληρωθεί εδώ και αρκετούς μήνες για τις πρώτες δράσεις, τα χρήματα που έχουν ήδη εκταμιευτεί από το ΕΣΠΑ δεν έχουν φτάσει στη πραγματική οικονομία. Βασική αστοχία των δράσεων αυτών είναι οι υπερβολικές εξασφαλίσεις που απαιτούν οι τράπεζες και πολλές φορές ξεπερνούν το 110% του δανείου. Οι απαιτήσεις αυτές δεν συνάδουν με τη στοχοθέτηση του προγράμματος που δεν είναι άλλη από την στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας. Τα προγράμματα αυτά πρέπει να επανασχεδιαστούν λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη εξασφαλίσεων που τα καθιστά απαγορευτικά. Μια λύση είναι τα προϊόντα αυτά να συνδυαστούν με εγγυήσεις από το Ταμείο Εγγυοδοσίας του ΕΤΕΑΝ.
3. Παρόμοιες αστοχίες δυστυχώς παρατηρούνται και στις δράσεις του ΕΤΕΑΝ όπου βάσει των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί, οι τράπεζες θα μπορούν να απαιτούν εξασφαλίσεις έως 140% του δανείου. Ωστόσο η λογική των προγραμμάτων αυτών είναι, οι τράπεζες να συνεπενδύουν δικά τους κεφάλαια με κεφάλαια του ΕΣΠΑ άρα στη πράξη ζητούν πολλαπλάσιες εξασφαλίσεις σε σχέση με το ρίσκο που αναλαμβάνουν. Συνολικά για τα δύο αυτά προγράμματα (Jeremie-ΕΤΕΑΝ) έχουν ήδη εκταμιευτεί από το ΕΣΠΑ πάνω από 600 εκ ευρώ και ενώ το ποσό αυτό θεωρείται απορρόφηση δεν έχει καταλήξει στην αγορά. Η πρόταση μας είναι να αξιοποιηθεί μέρος των χρημάτων αυτών με την μορφή εγγυήσεων ώστε οι τράπεζες να ζητούν λιγότερες ή ελάχιστες εξασφαλίσεις από τις επιχειρήσεις. Πιστεύουμε ότι το JEREMIE και τα δάνεια του ΕΤΕΑΝ δεν μπορούν να μείνουν ως έχουν. Στη δύσκολη συγκυρία που διανύουμε χρειαζόμαστε όλα τα όπλα που διαθέτουμε άρα τα προγράμματα αυτά πρέπει να λειτουργούν συνδυαστικά με εγγυήσεις ώστε να αποφέρουν και τα μέγιστα αποτελέσματα.
4. Με ικανοποίηση ακούσαμε ότι σύντομα το Ταμείο Εγγυοδοσίας (του ΕΤΕΑΝ) θα ξεκινήσει δράσεις παροχής εγγυήσεων. Αυτό είναι ιδιαίτερα θετικό καθώς η έλλειψη εξασφαλίσεων είναι σήμερα το πρώτο εμπόδιο στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων. Ωστόσο θα πρέπει οι εγγυήσεις αυτές να στοχεύσουν σε δάνεια για κεφάλαια κίνησης σε αντίθεση με επενδυτικά. Στη παρούσα συγκυρία το κεφάλαιο κίνησης είναι αναπτυξιακός στόχος καθώς θα συμβάλλει στην επιβίωση υγιών επιχειρήσεων

5. Μια σημαντική παράλειψη που αδικεί τον εμπορικό κόσμο της χώρας είναι ο αποκλεισμός των εμπορικών επιχειρήσεων από τον Αναπτυξιακό Νόμο και τα περισσότερα επιδοτούμενα προγράμματα του ΕΣΠΑ. Ειδικότερα θεωρούμε ότι ο Αναπτυξιακός Νόμος ως εργαλείο ανάπτυξης μπορεί και πρέπει να περιλαμβάνει εμπορικές επιχειρήσεις ιδιαίτερα σε μια εποχή που ο εξαγωγικός χαρακτήρας των επιχειρήσεων αποτελεί βασική διέξοδο από την κρίση. Επίσης είναι σημαντικό να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί επενδυτικό πρόγραμμα με άμεση επιδότηση επιχειρηματικών σχεδίων εμπορικών επιχειρήσεων ή επιδότηση επιτοκίου δανεισμού ώστε να τονωθούν οι επενδύσεις στον εμπορικό κλάδο.
6. Επιτακτική ανάγκη αποτελεί η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση ή και εξάλειψη του γραφειοκρατικού κόστους που αποτελεί σημαντικό αντικίνητρο για την επιχειρηματικότητα. Η γραφειοκρατία σήμερα αποτελεί την βασική επιβάρυνση στο κόστος των επιχειρήσεων από την ίδρυση τους έως και την καθημερινή επαφή τους με το κράτος. Το πρόβλημα αυτό, αν και διαχρονικό, στη σημερινή συγκυρία οδηγεί πολλές επιχειρήσεις στο κλείσιμο. Με λίγα λόγια η απλοποίηση διαδικασιών μπορεί σήμερα να κρίνει την ίδια την επιβίωση των επιχειρήσεων και άρα πρέπει να αποτελεί βασική προτεραιότητα.

6. Ε.Σ.Π.Α. – Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.)

6.1 Σχεδιασμός ΕΣΠΑ-Παρατηρήσεις

Μετά από εξέταση του περιεχομένου και της διάρθρωσης του ΕΣΠΑ η ΕΣΕΕ προβαίνει στις εξής παρατηρήσεις:

1. Ο αρχικός σχεδιασμός του ΕΣΠΑ είχε βασιστεί σε μια σειρά από υποθέσεις οι οποίες δεν ισχύουν πλέον. Με δεδομένη την τρέχουσα οικονομική συγκυρία θα πρέπει να αναθεωρηθεί. Στην εν λόγω διαδικασία ιδιαίτερο βάρος πρέπει να δοθεί στις επιχορηγήσεις. Και τούτο διότι η πιθανολογούμενη ρευστότητα η οποία θα προερχόταν μέσω των χρηματοδοτικών εργαλείων των ταμείων προϋποθέτει την αξιολόγηση των επιχειρήσεων σύμφωνα τραπεζικά κριτήρια τα οποία τις περισσότερες φορές δεν μπορούν να ανταποκριθούν οι επιχειρήσεις.
2. Επιβάλλεται η άμεση αναθεώρηση του ΕΣΠΑ- Συμμετοχή εμπορικής δραστηριότητας.
3. Θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη για τα ποσά τα οποία είναι δεσμευμένα στα Ταμεία και δεν μπορούν να απορροφηθούν.
4. Είμαστε θετική στην πρόθεση της ΕΤε για ενίσχυση της ελληνικής επιχειρηματικότητας και στην αξιοποίηση των πόρων των 500 εκ ευρώ από το ΕΣΠΑ για μόχλευση δανείων. Ωστόσο προτείνουμε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη διαδικασία χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από τις Τράπεζες.
5. Αναφορικά με τη νέα προγραμματική περίοδο: θα πρέπει να ληφθούν όλες οι μέριμνες εκείνες με στόχο να μην χαθούν πόροι και ενισχύσεις. Θα πρέπει να καταδειχτεί η σημασία της μείωσης του Ελληνικού ΑΕΠ κατά την τελευταία τριετία ώστε ο σχεδιασμός για τη χρηματοδότηση να μη στηρίζεται σε παλαιότερα δεδομένα που δεν αντανakλούν πλέον την πραγματική εικόνα της ελληνικής οικονομίας.

6.2 Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέσα άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας και καλείται να συμβάλλει στην περαιτέρω σύγκλιση των περιφερειών, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με στοχευόμενες δράσεις και παρεμβάσεις για την τόνωση της ενεργού ζήτησης, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης,

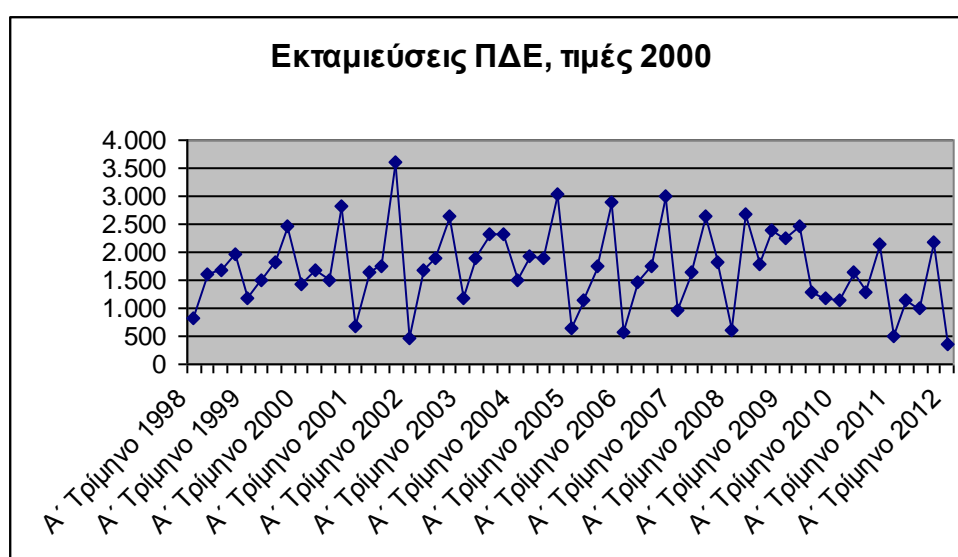
την ενίσχυση της απασχόλησης καθώς και της οικονομικής και κοινωνικής δικαιοσύνης και τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας.

Ειδικότερα, δημόσιες επενδύσεις θεωρούνται όλες οι πάγιες και άυλες επενδυτικές δραστηριότητες του Δημοσίου, οι οποίες στο πλαίσιο της ακολουθούμενης επενδυτικής και γενικότερα της οικονομικής και αναπτυξιακής πολιτικής στοχεύουν στην αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, όπως κατασκευές, εξοπλισμός, έρευνες και μελέτες, έργα Ε.Σ.Π.Α. και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, επιχορηγήσεις κλπ. Η αποφασιστική συμβολή του ΠΔΕ στην ανάπτυξη επιτυγχάνεται με τη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας, της παιδείας, της ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους, καθώς και δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εξωστρέφειας που ενσωματώνουν νέες τεχνολογίες και καινοτομίες.

Παρατηρώντας το ύψος των εκταμιεύσεων του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) ανά τρίμηνο, από το 1998 μέχρι και το πρώτο τρίμηνο του 2012, συνάγεται το συμπέρασμα πως το τελευταίο τρίμηνο κάθε έτους (με εξαίρεση τη τριετία 2007 - 2009) συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο όγκο επενδύσιμων πόρων. Η τάση αυτή οφείλεται στο γεγονός πως το Δ' Τρίμηνο συμπίπτει με το λογιστικό κλείσιμο του έτους καθώς επίσης και στο ότι επιχειρείται να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη απορρόφηση των υπό διάθεση κονδυλίων, τα οποία προέρχονται από τους διάφορα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μία εξίσου σημαντική διαπίστωση αφορά στη διαχρονική εξέλιξη του ύψους των εκταμιευόμενων ποσών (αποπληθωρισμένα σε σταθερές τιμές 2000 με βάση στοιχεία από τη World Economic Outlook Database 2011, IMF) καθώς διακρίνεται μία κατακόρυφη πτώση αυτών την τελευταία τριετία (2009 - 2012). Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μία μείωση των διαθέσιμων κονδυλίων του Π.Δ.Ε. των ετών 2009, 2010, 2011 καθώς και του πρώτου τριμήνου του 2012 σε σχέση με το 2008 κατά 3,92%, 16,96%, 35,35% και 40,92% (σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2008) αντίστοιχα ως άμεσο αποτέλεσμα των επώδυνων συνεπειών που προκάλεσε η οικονομική κρίση στη χώρα μας και της αδυναμίας της να χρηματοδοτήσει και να διεκπεραιώσει τα προγράμματα. Οι αρχικά διαθέσιμοι πόροι του Π.Δ.Ε. αποτέλεσαν το πρώτο θύμα της ασκούμενης περιοριστικής πολιτικής, αφού τα προγράμματα δημοσίων επενδύσεων, παρά τη μεγάλη σημασία τους για την οικονομία, δεν συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ή ομάδες συμφερόντων και έτσι οι περικοπές στα ΠΔΕ ολοκληρώνονται χωρίς αντιδράσεις. Αν και περικοπές αυτού του είδους απαντούν άμεσα στην ανάγκη συρρίκνωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος και του επιτακτικού περιορισμού μεγάλου μέρους των δαπανών του Δημοσίου, εντούτοις ωθούν τη χώρα στο φαύλο κύκλο της ύφεσης και της εσωστρέφειας, αφού η μοναδική

ελπίδα εξόδου από την κρίση είναι μόνο μέσω των επενδύσεων. Στο διάγραμμα που ακολουθεί, είναι ενδεικτική η συρρίκνωση του ΠΔΕ από το 2009, με την τάση να επιδεινώνεται συνεχώς. Ιδιαίτερα σήμερα, οπότε οι νέες αρνητικές οικονομικές συνθήκες οδήγησαν για ακόμη μία φορά σε «μαύρη τρύπα» στον προϋπολογισμό με συνέπεια να κόβονται κεφάλαια από την ανάπτυξη. Με απλά λόγια, ΠΔΕ και ανάπτυξη θυσιάζονται για ακόμη μία φορά ώστε να συγκρατηθούν τα ελλείμματα και να διορθωθεί η αναιμική πορεία των εσόδων αφού οι δαπάνες για το ΠΔΕ ήταν 2 δισ. ευρώ λιγότερες σε σχέση με το στόχο που είχε τεθεί για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2012. Η πτώση των επενδύσεων μέσω ΠΔΕ εκτιμήθηκε πως είναι υπεύθυνη για τις 2 ποσοστιαίες μονάδες της ύφεσης του πρώτου εξαμήνου 2012, η οποία διαμορφώθηκε στο 6,4%.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων ΙΝ.ΕΜ.Υ. - ΕΣΕΕ

7. Η απασχόληση /ανεργία

Η ανεργία στην Ευρώπη αλλά και σε όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες εξελίσσεται ως το σημαντικότερο κοινωνικό πρόβλημα. Η οικονομική κρίση είχε αν ιδιαίτερα δυσμενές αντίκτυπο στην απασχόληση, ιδιαίτερα στις πιο αδύναμες οικονομικά χώρες οι οποίες αναγκάστηκαν να λάβουν επώδυνα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής. Ειδικότερα, και σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, η ανεργία στην Ελλάδα εμφάνισε μία μάλλον σταθερή πορεία, χωρίς διακυμάνσεις, από το 2001 ως το 2004 ενώ για την περίοδο 2005 έως το τρίτο τρίμηνο 2008 η ανεργία κινείται πτωτικά, σημειώνοντας το τρίμηνο αυτό την ελάχιστη τιμή της (7,3%). Στη συνέχεια, η ανεργία αυξάνεται με έντονο ρυθμό ώστε να καταλήξει το πρώτο τρίμηνο του 2012 στη μέγιστη τιμή της (22,8%), με ανησυχητικά δυναμικές αυξητικές τάσεις για το μέλλον.

Ειδικότερα για την Ελλάδα, η ανεργία βρίσκεται σε πρωτοφανή επίπεδα, πλήττοντας κυρίως τις νέες ηλικίες, ενώ η τρόικα πιέζει για απολύσεις (ζητάει την απομάκρυνση 150.000 υπαλλήλων έως το 2015) και η ελληνική κυβέρνηση προτείνει «πάγωμα» στις προσλήψεις. Η κάθετη πτώση του διαθέσιμου εισοδήματος και συνεπώς της τελικής κατανάλωσης και η αβεβαιότητα στην αγορά έχουν ωθήσει την ανεργία σε εξαιρετικά επώδυνα, αλλά και επικίνδυνα για την κοινωνική συνοχή, ποσοστά. Αν και είναι πολύ νωρίς (ελλείπει στοιχείων αλλά και του απαραίτητου χρόνου προσαρμογής της οικονομίας) για να αξιολογηθούν τα μέτρα σχετικά με την ενίσχυση της απασχόλησης ή έστω συγκράτησης της ανεργίας (μείωση κατώτατου μισθού, κατάργηση «μετενέργειας» κλπ) διαφαίνεται ότι το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα της ελληνικής αγοράς εργασίας δεν ήταν τόσο το ύψος του μισθού όσο η αδυναμία δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης (ανεργία ελλιπούς ζήτησης ή κυκλική ανεργία).

Φαίνεται λοιπόν, και λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική στροφή προς πιο ευέλικτες ή και άτυπες μορφές εργασίας, πως η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα που είναι περισσότερο διαρθρωτικό παρά ζήτημα ισορροπίας της οικονομίας σε ένα χαμηλότερο επίπεδο, όπου θα απλά προσφέρονται χαμηλότερες αμοιβές στους εργαζομένους αλλά θα είναι εγγυημένη η πλήρης απασχόληση. Αν τα στατιστικά στοιχεία επιβεβαιώσουν αυτήν την εικόνα στο άμεσο μέλλον τότε η ενίσχυση των μέτρων κοινωνικής προστασίας κρίνεται επιβεβλημένη, όπως η χρονική επέκταση του επιδόματος ανεργίας από ένα σε δύο έτη, η διεύρυνση των δικαιούχων κλπ ακόμα και με έμμεσο τρόπο, μέσα από προγράμματα κατάρτισης και μαθητείας.

7.1 Η απασχόληση στο Εμπόριο

Το Εμπόριο παρά την εκτεταμένη ύφεση και την μείωση των θέσεων εργασίας που εμφανίζει, εξακολουθεί να αποτελεί τον κύριο πυλώνα της απασχόλησης αυξάνοντας τη συμμετοχή του στη συνολική απασχόληση καθώς με βάση τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. το Εμπόριο απασχολούσε μέχρι και το **Α' τρίμηνο του 2012** 693.700 άνδρες και γυναίκες, μέγεθος που αντιστοιχεί στο **18,1%** της συνολικής απασχόλησης στην ελληνική οικονομία. Πάνω από το ήμισυ των απασχολούμενων εργάζονται ως **μισθωτοί** (55,4%) ενώ υψηλή παραμένει και η αναλογία των **αυτοαπασχολούμενων** (27,8%), με ποσοστό των **εργοδοτών** να ανέρχεται στο 10,2% και των **συμβοηθούτων μελών** της οικογένειας του ιδιοκτήτη της επιχείρησης στο 6,6%. Η ανάλυση της απασχόλησης στο σύνολο των εμπορικών επιχειρήσεων ακολουθεί την παρακάτω κατανομή,

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΤΑΞΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ							
ΣΥΝΟΛΟ	0-4	5-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100 και άνω
100%	95,56%	2,51%	1,12%	0,31%	0,24%	0,15%	0,12%

Ως προς την διάρθρωση της απασχόλησης (στοιχεία για το **2011**) στο εσωτερικό τμήμα του εμπορίου το λιανικό εμπόριο απορροφά το 67,2% της απασχόλησης, το χονδρικό εμπόριο το 21,6% και το εμπόριο & συντήρηση οχημάτων το 11,2%.. Σε κάθε έμπορο-εργοδότη αναλογούν κατά μέσο όρο 5,0 μισθωτοί, γεγονός που αναδεικνύει το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων του κλάδου. Η αναλογία των γυναικών που εργάζονται στο εμπόριο το 2011, στη συνολική κλαδική απασχόληση ανέρχεται στο 41,6% έναντι 40,2% για το σύνολο της οικονομίας, Το εμπόριο αποτελεί επίσης τον σημαντικότερο πόλο προσέλκυσης των νέων ηλικίας 15-24 ετών. Ένας στους πέντε εργαζόμενους ηλικίας κάτω των 25 ετών απασχολείται στο εμπόριο (21,6%). Στις νέες εργαζόμενες το ποσοστό είναι σημαντικά μεγαλύτερο καθώς αναλογούν μία σε κάθε τέσσερις εργαζόμενες (25,3%). Η απασχόληση στη χώρα μας συναρτάται άμεσα με τη βελτίωση των εργασιακών σχέσεων και τη βελτίωση κλίματος συνεννόησης μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Αντιθέτως, η γραφειοκρατία και οι κακές εργασιακές σχέσεις αποτελούν, ιδιαίτερα για το εμπόριο, το οποίο βασίζεται στο εργατικό δυναμικό, ανασταλτικό παράγοντα για τη διατήρηση θέσεων εργασίας, ιδίως σε περιόδους κρίσης. Το εργατικό κόστος στην Ελλάδα επιβαρύνεται υπέρμετρα από το αδικαιολόγητα και χωρίς ανταποδοτικότητα υψηλό μη μισθολογικό κόστος. Αποτέλεσμα είναι να έχουμε το υψηλότερο μη μισθολογικό κόστος της Ευρωζώνης, ενώ οι πραγματικοί μισθοί των εργαζομένων είναι χαμηλοί.

A) Υποθετικά σενάρια μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης των εμπορικών επιχειρήσεων με τόνωση της απασχόλησης

Η Ε.Σ.Ε.Ε. έχοντας πλήρη επίγνωση των δυσκολιών - δυσκαμψιών που επικρατούν στην αγορά εργασίας αλλά και του νευραλγικού ρόλου που διαδραματίζει ως κοινωνικός εταίρος, έχει προβεί στην εκπόνηση καθόλα ρεαλιστικών σεναρίων που σαν απώτερο σκοπό έχουν να συνδράμουν τους αρμόδιους φορείς στην καταπολέμηση της ανεργίας και στην ανακούφιση των ασθενών οικονομικά ομάδων. Τα 4 παραδείγματα που ακολουθούν έχουν σαν στόχο τη διατήρηση ή ακόμη και την αύξηση του εργατικού δυναμικού των επιχειρήσεων μέσω της παροχής φορολογικών αλλά και ασφαλιστικών κινήτρων προς στους ιδιοκτήτες τους ενώ η αναλυτική παρουσίασή τους μέσω πινάκων, ακολουθεί στο Παράρτημα Α του παρόντος Υπομνήματος, σελ. 63).

Παράδειγμα 1: Ομόρρυθμος εμπορική επιχείρηση με καθαρά προ φόρου κέρδη **100.000** ευρώ και απασχόληση **3** ατόμων (μισθωτών) με μηνιαία αμοιβή **586,06** ευρώ (μικτά).

Η μειωμένη κατά το ήμισυ φορολογική επιβάρυνση των επιχειρηματιών, από **10.000** ευρώ σε **5.000** ευρώ (λόγω μείωσης του συντελεστή **Φ.Ε.Ν.Π.** από **20%** σε **10%**) γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι οι επιχειρήσεις όχι μόνο δεν θα απολύσουν κάποιον ή κάποιους από τους εργαζόμενους τους αλλά παράλληλα θα πρέπει να διατηρήσουν το υπάρχον εργατικό δυναμικό που διαθέτουν και αν είναι δυνατόν να το αυξήσουν, μέσω της πρόσληψης ενός επιπλέον ατόμου. Μπορεί με μία πρώτη ματιά η παροχή αυτού του κινήτρου να κρίνεται ασύμφορη για τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης, αφού ναί μεν γλιτώνει **5.000** ευρώ ετησίως από τη μείωση της φορολογικής του επιβάρυνσης αλλά από την άλλη αναγκάζεται να πληρώνει **10.548,5** ευρώ παραπάνω ετησίως εξαιτίας των αυξημένων υποχρεώσεων που προκύπτουν (επιπλέον μισθός και ασφαλιστικές εισφορές σε ετήσια βάση), τα μεσομακροπρόθεσμα πλεονεκτήματα όμως που προκύπτουν από μία τέτοια ενέργεια - επιλογή είναι σημαντικά τόσο για την πορεία της επιχείρησής του όσο και για την βελτίωση της υπάρχουσας εικόνας - ψυχολογίας στην αγορά εργασίας.

Για την μεν επιχείρηση, η προσθήκη ενός επιπλέον εργαζομένου στο έμψυχο δυναμικό της θα συμβάλλει στη αύξηση της κερδοφορίας της λόγω της καλύτερης εξυπηρέτησης των πελατών και της ανόδου της παραγωγικότητας των υπαλλήλων. Από την άλλη πλευρά, για το ίδιο το κράτος η απώλεια των φορολογικών εσόδων υπερκαλύπτεται από τις ευεργετικές επιδράσεις που θα προκληθούν από τη **μείωση της ανεργίας**, της **μαύρης εργασίας** και της συμμετοχής όλο και περισσότερων ατόμων στην παραγωγική διαδικασία, με

άμεσο αποτέλεσμα την καταπολέμηση της ύφεσης μέσω της αύξησης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.). Άλλωστε ισχύει ότι για κάθε νεοπροσλαμβανόμενο εργαζόμενο, ο οποίος προηγουμένως ήταν εγγεγραμμένος στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ., το Δημόσιο **απαλλάσσεται** από την **υποχρέωση καταβολής επιδόματος ανεργίας**. Μία δεύτερη ευεργετική παράμετρος της μείωσης της ανεργίας και της ένταξης όλο και περισσότερων ατόμων στην παραγωγική διαδικασία , είναι **η τόνωση της καταναλωτικής ζήτησης** που με τη σειρά της θα συνδράμει στην ενεργοποίηση - δραστηριοποίηση της αγοράς λόγω της αύξησης της ρευστότητας. Η εισροή χρήματος θα δώσει στην ουσία χείρα βοήθειας, μέσω της αύξησης των εισπράξεων εκείνων των επιχειρήσεων, οι οποίες βρίσκονται στο χείλος της πτώχευσης (λουκέτου) ενώ ευνοημένο από την όλη κατάσταση θα είναι και το ελληνικό κράτος καθώς από τη στιγμή που παρατηρείται άνοδος της αγοραστικής κίνησης στην αγορά , θα **αυξηθούν** τα κέρδη των επιχειρήσεων και συνεπώς και τα **φορολογικά έσοδα**. (**αναλυτική παρουσίαση του παραδείγματος γίνεται στο Παράρτημα Α**).

Παράδειγμα 2: Ομόρρυθμος εμπορική επιχείρηση με καθαρά προ φόρου κέρδη **50.000** ευρώ και απασχόληση **3** ατόμων (μισθωτών) με μηνιαία αμοιβή **586,06** ευρώ (μικτά).

Η μειωμένη κατά το ήμισυ φορολογική επιβάρυνση των επιχειρηματιών, από **5.000** ευρώ σε **2.500** ευρώ γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι οι επιχειρήσεις δεν θα απολύσουν κάποιον ή κάποιους από τους εργαζόμενους τους αλλά , αναλογιζόμενοι και τα μειωμένα φορολογητέα κέρδη που εμφανίζουν σε σχέση με το προηγούμενο παράδειγμα, θα πρέπει να έχουν σαν κύριο μέλημά τους να διατηρήσουν το υπάρχον εργατικό δυναμικό και σε δεύτερη φάση αν είναι δυνατόν να το αυξήσουν, μέσω της πρόσληψης ενός επιπλέον ατόμου.

Σε περίπτωση λοιπόν που ο επιχειρηματίας διατηρήσει τους εργαζομένους που απασχολεί (**3 μισθωτούς**) τότε προκύπτει μία φορολογική ελάφρυνση της τάξεως των **2.500** ευρώ, η οποία σε βάθος χρόνου θα αποδειχθεί σαφώς πιο συμφέρουσα σε σύγκριση με την εύκολη λύση της απόλυσης κάποιου - κάποιων εργαζομένων. Η τελευταία επιλογή μπορεί να αποφέρει στον ιδιοκτήτη της εμπορικής επιχείρησης κάποια πρόσκαιρα και εφήμερα θετικά αποτελέσματα, όπως η άμεση μείωση του μισθολογικού και λειτουργικού κόστους της εταιρείας του καθώς και η συρρίκνωση των υποχρεώσεων του απέναντι σε ασφαλιστικούς οργανισμούς (Ι.Κ.Α.) · σε μακροπρόθεσμο όμως ορίζοντα , με την επιλογή της διατήρησης του υπάρχοντος εργατικού δυναμικού, όχι μόνο επωμίζεται χαμηλότερο φορολογικό βάρος (περίπου **2.500** ευρώ το χρόνο) αλλά βελτιώνει τις συνθήκες κερδοφορίας και υγιούς λειτουργίας της επιχείρησής του μέσω της αύξησης της πελατείας του , της διαρκούς συσσώρευσης - απόκτησης τεχνογνωσίας και νέων δεξιοτήτων και

συνεπώς της βελτίωσης της αποδοτικότητας του προσωπικού καθώς επίσης και μέσω της σύσφιξης των σχέσεων μεταξύ εργοδότη και εργαζομένων και της δημιουργίας οικογενειακού κλίματος, κάνοντας έτσι πιο ευχάριστες τις συνθήκες εργασίας. Εάν τελικά ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης αποφασίσει να προσλάβει ένα ακόμη μισθωτό υπάλληλο, ισχύουν τα πλεονεκτήματα που έχουν αναφερθεί στην ανάλυση του παραδείγματος 1. **(αναλυτική παρουσίαση του παραδείγματος γίνεται στο Παράρτημα Α).**

Παράδειγμα 3: Νομικό πρόσωπο (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.) με φορολογητέα κέρδη **100.000** ευρώ και άνω και απασχόληση 3 ατόμων (μισθωτών) με αμοιβή **586,06** ευρώ (μικτά).

Η μειωμένη κατά το ήμισυ φορολογική επιβάρυνση των επιχειρηματιών, από **20.000** ευρώ σε **10.000** ευρώ γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι οι επιχειρήσεις θα προχωρήσουν στη πρόσληψη ενός ακόμη ατόμου, το οποίο μπορεί να κοστίζει επιπλέον **10.548,5** ευρώ για τον επιχειρηματία ανά έτος, τα οφέλη όμως που θα αποκομίσει ο τελευταίος από μία τέτοια ενέργεια σε βάθος χρόνου θα είναι περισσότερα. Ο συμψηφισμός της φοροελάφρυνσης και του επιπλέον ετήσιου κόστους μισθοδοσίας που προκύπτει από τη πρόσληψη ενός ακόμη μισθωτού όχι μόνο είναι οριακά επιβαρυντική κατά **548,5 ευρώ (10.548,5 ευρώ- 10.000 ευρώ)** για τον ιδιοκτήτη της εμπορικής επιχείρησης, αλλά μακροχρόνια η βελτίωση της παραγωγικότητας των εργαζομένων, η απόκτηση τεχνογνωσίας και ειδικών δεξιοτήτων καθώς και η σφυρηλάτηση των σχέσεων εντός του χώρου εργασίας θα συμβάλλουν στη επίτευξη του πρωτεύοντα στόχου της επιχείρησης, της βιωσιμότητάς της, και σε μεταγενέστερο επίπεδο θα της προσδώσουν μία νέα δυναμική, μέσω της οποίας θα αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της. **(αναλυτική παρουσίαση του παραδείγματος γίνεται στο Παράρτημα Α).**

Παράδειγμα 4: Ομόρρυθμος εμπορική επιχείρηση με καθαρά προ φόρου κέρδη **120.000** ευρώ και απασχόληση **1 ατόμου** (μισθωτού) με μηνιαία αμοιβή **586,06** ευρώ (μικτά).

Η μειωμένη κατά το $\frac{1}{4}$ φορολογική επιβάρυνση των επιχειρηματιών, από **12.000** ευρώ σε **9.000** ευρώ γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση όχι μόνο θα διατηρήσει ακέραιο το εργατικό της δυναμικό αλλά παράλληλα θα το ενισχύσει, μέσω της πρόσληψης ενός επιπλέον ατόμου νεαρής ηλικίας (κάτω των 25 ετών). Σε περίπτωση λοιπόν που ο επιχειρηματίας διατηρήσει τον εργαζόμενο που απασχολεί (1 μισθωτό) και προσλάβει και έναν νεοειρχόμενο στην αγορά εργασίας τότε προκύπτει μία φορολογική ελάφρυνση της τάξεως των **7.386,4** ευρώ (3.000 ευρώ από την μείωση του Φ.Ε.Ν.Π. + **2.343,9** ευρώ από την επιδότηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών

εισφορών του 1ου εργαζομένου από το Κράτος για μία διατία + **2.042,9** ευρώ από την επιδότηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών του νεοπροσληφθέντα υπαλλήλου κάτω των 25 ετών από το Κράτος), η οποία σε βάθος χρόνου και συγκρινόμενη με το συνολικό κόστος των **1.809,7** ευρώ σε ετήσια βάση (**9.169,1** ευρώ συνολικό κόστος από την πρόσληψη ενός νεοεισερχομένου στην αγορά εργασίας - **7.386,4** ευρώ το σύνολο των φορολογικών και ασφαλιστικών ελαφρύνσεων) θα αποδειχθεί σαφώς πιο συμφέρουσα σε σύγκριση με την εύκολη λύση της απόλυσης κάποιου εργαζομένου.

Η τελευταία επιλογή (απόλυση εργαζομένου) μπορεί να αποφέρει στον ιδιοκτήτη της εμπορικής επιχείρησης κάποια πρόσκαιρα και εφήμερα θετικά αποτελέσματα, όπως π.χ. η άμεση μείωση του μισθολογικού και λειτουργικού κόστους της εταιρείας του καθώς και η συρρίκνωση των υποχρεώσεων του απέναντι σε ασφαλιστικούς οργανισμούς (I.K.A.), όμως σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα , με την επιλογή της διατήρησης και ενίσχυσης του υπάρχοντος εργατικού δυναμικού, όχι μόνο επωμίζεται χαμηλότερο φορολογικό βάρος αλλά βελτιώνει τις συνθήκες κερδοφορίας και υγιούς λειτουργίας της επιχείρησής του μέσω της αύξησης της πελατείας του , της διαρκούς συσσώρευσης - απόκτησης τεχνογνωσίας και νέων δεξιοτήτων και συνεπώς της βελτίωσης της αποδοτικότητας του προσωπικού του καθώς επίσης και μέσω της σύσφιξης των σχέσεων μεταξύ εργοδότη και εργαζομένων και της δημιουργίας οικογενειακού κλίματος, κάνοντας έτσι πιο ευχάριστες τις συνθήκες εργασίας. Εάν τελικά ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης αποφασίσει να μην απολύσει τον υπάλληλό του αλλά να προσλάβει ακόμη έναν, ευνοημένο βγαίνει εντέλει και το Κράτος καθώς όχι μόνο καταφέρει να περιορίσει την μεγάλη στρατιά ανέργων που συνεπάγεται τεράστια αιμορραγία για τα ασφαλιστικά ταμεία αλλά παράλληλα εξοικονομεί πόρους αξίας 4.308 ευρώ/χρόνο (359 ευρώ * 12 μήνες) από το επίδομα του Ο.Α.Ε.Δ. που θα ήταν υποχρεωμένο να αποδώσει (το Κράτος) σε περίπτωση απόλυσης του 1ου εργαζομένου. **(αναλυτική παρουσίαση του παραδείγματος γίνεται στο Παράρτημα Α).**

7.2 Το κόστος της ανεργίας

Η εκτίμηση του κόστους της ανεργίας χαρακτηρίζεται ως εξαιρετικά δύσκολη ή ακόμα και ως αδύνατη. Στην πραγματικότητα, το κόστος της ανεργίας διακρίνεται σε μετρήσιμο (στην κατάληξη κάποιου μεγέθους το οποίο μπορεί με τον έναν ή άλλον τρόπο να προσδιοριστεί ποσοτικά) και σε μη μετρήσιμο. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκει **το κοινωνικό κόστος της ανεργίας**, το οποίο εκδηλώνεται με τη διάλυση της οικογένειας, την περιθωριοποίηση του ατόμου και τη διάρρηξη της κοινωνικής συνοχής, το υψηλό ψυχολογικό κόστος που

αντιμετωπίζουν οι άνεργοι καθώς και την απαξίωση των επαγγελματικών ικανοτήτων των ανέργων λόγω της μη χρησιμοποίησής τους στην παραγωγή. Αν και το μη μετρήσιμο κόστος δεν μπορεί να προσδιοριστεί ποσοτικά, δε σημαίνει πως είναι αμελητέο. Τουναντίον, έχουν γίνει πολλές προσπάθειες προσδιορισμού του αλλά επί του παρόντος η ΕΣΕΕ θα επικεντρωθεί στην εκτίμηση του (μετρήσιμου) κόστους ανεργίας, και μάλιστα, προς αποφυγή αρνητικών σχολίων, του ελάχιστου.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του ΟΑΕΔ (Ιούλιος 2012) από τους 794.924 εγγεγραμμένους ανέργους μόνον οι 187.273 πληρούσαν τις προϋποθέσεις χορήγησης επιδόματος ανεργίας. Το ελάχιστο επίδομα ανεργίας έχει καθοριστεί από τις **12/03/2012** στα **360 ευρώ**, προσαυξημένο κατά 10% για κάθε εξαρτημένο μέλος της οικογένειας. Συνεπώς, το ελάχιστο κόστος για τον ΟΑΕΔ τον Ιούνιο ανήλθε σε:

187.273 επιδοτούμενοι X 360 ευρώ (το min επίδομα) = 67.418.280 ευρώ σε μηνιαία βάση.

Με δεδομένο τους αυξητικούς ρυθμούς ανεργίας και χωρίς να συνυπολογίσουμε τα εορταστικά επιδόματα ανεργίας, τότε είναι πλέον βέβαιο πως το ετήσιο κόστος του ΟΑΕΔ για την καταβολή του επιδόματος σίγουρα ξεπερνάει τα:

12Χ67,4 εκατ. ευρώ= 808,8 εκατ. ευρώ ανά έτος μόνο για την καταβολή επιδομάτων ανεργίας.

Η ανεργία όμως εμπεριέχει και έμμεσο κόστος (κόστος ευκαιρίας ή εναλλακτικό κόστος), οι πόροι δηλαδή που χάνει το κράτος από μειωμένες εισφορές στα ασφαλιστικά ταμεία αφού ούτε οι άνεργοι αλλά ούτε και οι δυνητικοί εργοδότες τους καταβάλουν εισφορές. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΙΝ.ΕΜ.Υ. της ΕΣΕΕ οι απώλειες των ασφαλιστικών ταμείων, με βάση το νέο κατώτατο μισθό, ξεπερνούν τα **3,8 δισ.** ευρώ ετησίως. Βέβαια, υπάρχει και το επιχείρημα πως καμία οικονομία δεν έχει κατορθώσει να παρουσιάσει μηδενικούς ρυθμούς ανεργίας. Αντίθετα, έχει παρατηρηθεί πως το μέγεθος της ανεργίας σε κάθε οικονομία κινείται μακροχρόνια γύρω από ένα ποσοστό, το οποίο ονομάζεται «φυσικό ποσοστό» ανεργίας, και το οποίο δεν μπορεί να μηδενιστεί. Με την παραδοχή πως για την ελληνική οικονομία το φυσικό ποσοστό ανεργίας κυμαινόταν καταχρηστικά το 2009 στο 4%, τότε οι ελάχιστες απώλειες για τα ασφαλιστικά ταμεία για την τελευταία τριετία εντός κρίσης «περιορίζονται» στα **3,14 δισ.** ευρώ ετησίως.

Με ποσοστό ανεργίας στο 23,1%, οι απώλειες για τα ασφαλιστικά ταμεία = 3,8 δισ. ευρώ ετησίως.

Αφαιρώντας το «φυσικό ποσοστό» ανεργίας (δηλαδή την ανεργία που θα είχαμε ούτως ή άλλως, ανεξάρτητα από την εμφάνιση της κρίσης) οι απώλειες των ταμείων περιορίζονται στα **3,14 δισ. ευρώ**.

Άρα τα 3,14 δισ. ευρώ είναι η εκτίμηση της ελάχιστης απώλειας των ασφαλιστικών ταμείων που οφείλεται αποκλειστικά στην οικονομική κρίση.

Στις αιτίες της ανεργίας θα πρέπει να προστεθεί η μείωση των καταθέσεων, η οποία έχει σαν αποτέλεσμα τη ραγδαία επιδείνωση των οικονομικών μεγεθών των τραπεζών και την ουσιαστική τους πλέον άρνηση να παράσχουν ρευστότητα στις επιχειρήσεις και εν τέλει στην αγορά. Παράλληλα, η μείωση της κατανάλωσης από το δεύτερο τρίμηνο του 2008 έως το δεύτερο τρίμηνο του 2012 κατά 65 δις έχει ως συνέπεια αφενός για το κράτος μικρότερα έσοδα από την επιβολή του ΦΠΑ και αφετέρου για τον επιχειρηματικό κόσμο, μικρότερους κύκλους εργασιών, χαμηλότερα έσοδα και τελικά οριστική έξοδο από την αγορά. Και βέβαια, τα λουκέτα μεταφράζονται σε κλειστά καταστήματα, απώλειες ενοικίων, πτώση στα έσοδα οργανισμών κοινής ωφέλειας (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ), απασίωση της ακίνητης περιουσίας κλπ, πυροδοτώντας έναν νέο και βαθύτερο κύκλο ύφεσης και υψηλής ανεργίας.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, το ελάχιστο ετήσιο κόστος για την ελληνική οικονομία ξεπερνά τα 3,95 δις ευρώ. Δηλαδή:

Τα 3,14 δισ. ευρώ είναι η εκτίμηση της ελάχιστης απώλειας των ασφαλιστικών ταμείων που οφείλεται στην οικονομική κρίση + 0,809 δισ. ευρώ από την καταβολή των επιδομάτων ανεργίας από τον ΟΑΕΔ = 3,95 δισ. ευρώ το ετήσιο ελάχιστο κόστος για την οικονομία.

Σημειώνεται δε πως ο υπολογισμός αυτού του κόστους έχει βασιστεί στο νέο **χαμηλότερο κατά 22% κατώτατο μισθό** καθώς και στο χαμηλότερο επίδομα ανεργίας, χωρίς να προσμετράται το κοινωνικό και ψυχολογικό κόστος της ανεργίας, αλλά ούτε τα λουκέτα που πολλαπλασιάζονται στην αγορά εξαιτίας της βαθιάς ύφεσης.

7.3 «Έμποροι σε ανεργία» - Έρευνα ΕΣΕΕ και προτάσεις εμπόρων

Το κόστος της ανεργίας για το εμπόριο

Απώλεια εισφορών στον ΟΑΕΕ

Οι απώλειες των εισφορών από τις επιχειρήσεις που έχουν ήδη κλείσει ετησίως φτάνουν στα 706.782.000 εκ. ευρώ. Ο αριθμός αυτός είναι δυναμικός, δηλαδή αυξάνεται από μέρα σε μέρα λόγω του ρυθμού αύξησης των λουκέτων και φυσικά δεν περιλαμβάνει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές των εμπόρων που έχουν κλείσει τα καταστήματά τους.

Επιδόματα ανεργίας από την απώλεια θέσεων εργασίας

Οι απώλειες θέσεων εργασίας από το 2011 έως σήμερα στον κλάδο του εμπορίου υπολογίζονται σε 46.522. Άρα το κόστος από την καταβολή των επιδομάτων ανεργίας από τον ΟΑΕΔ είναι το ελάχιστο 201.000.000 εκ. ευρώ.

Το συνολικό κόστος ανεργίας μόνο για τον κλάδο του εμπορίου φτάνει τα 907.782.000 ευρώ.

Με δεδομένη την παραπάνω δυσμενή κατάσταση η ΕΣΕΕ ξεκίνησε και ολοκληρώνει ένα ιδιαίτερα φιλόδοξο πρόγραμμα αποτύπωσης της κατάστασης, της εξέλιξης και των επιπτώσεων της ανεργίας ειδικότερα για τον εμπορικό κόσμο. Η ΕΣΕΕ θεωρεί αναπόσπαστο μέρος των εμπόρων που εκπροσωπεί και όλους εκείνους που αναγκάστηκαν να κλείσουν τις επιχειρήσεις τους λόγω της οικονομικής κρίσης και οι οποίοι ενδιαφέρονται να συνεχίσουν αυτήν την επαγγελματική δραστηριότητα. Μέσω της αποτύπωσης της κατάστασης, της εξέλιξης και των επιπτώσεων της ανεργίας στον εμπορικό κόσμο (όσοι αναγκάστηκαν να κλείσουν την επιχείρησή τους ή αναμένεται να την κλείσουν εντός των επόμενων μηνών) προκύπτουν εξαιρετικά ανησυχητικά συμπεράσματα για τη δυναμική της ανεργίας στο χώρο του εμπορίου, τις δυσμενείς επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής των εμπόρων καθώς και συγκεκριμένες προτάσεις.

1. Μείωση του κύκλου εργασιών (τζίρου) των επιχειρήσεων κατά το τελευταίο έτος της λειτουργίας τους, η οποία οφείλεται κατά την εκτίμηση των εμπόρων στην μείωση των μισθών, των συντάξεων (και των δώρων) και της αύξησης της ανεργίας [παράγοντες καθοριστικής σημασίας για τη μείωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών].
2. Μείωση των εσόδων (τζίρου) των επιχειρήσεων ενώ ταυτόχρονα τα πάγια λειτουργικά έξοδα παρέμειναν στα ίδια επίπεδα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις αυξήθηκαν (π.χ. ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, ΟΤΕ, κ.α.).
3. Ουσιαστικά παύση χρηματοδότησης των ΜΜΕ από τις τράπεζες, ώστε οι έμποροι επιχειρηματίες να μην είναι σε θέση να καλύψουν τις

οφειλές τους σε προμηθευτές, σε ασφαλιστικά ταμεία καθώς και τις πάγιες λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές στον ΟΑΕΕ **ξεπερνούν τα 4 δισ. ευρώ ενώ 46%** των ασφαλισμένων (**420 χιλ. περίπου άτομα**) έχει μετατραπεί σε οφειλέτη του Οργανισμού.

4. Περιορισμένη ρευστότητα επιχειρηματιών (όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά έμπορος λάμβανε από τους πελάτες του επιταγές 12μηνες ή 18μηνες ενώ κατέβαλε εντός του τριμήνου το Φ.Π.Α. από την πώληση των εμπορευμάτων) με παράλληλο εκμηδενισμό των πιστώσεων από τους προμηθευτές. Η ροή χρηματοδότησης προς τις εμπορικές επιχειρήσεις για το πρώτο τρίμηνο είναι και πάλι αρνητική της τάξης των 556 εκατ. ευρώ ενώ σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο έχει υποχωρήσει **κατά 7,1%**. Τα δε επιτόκια των νέων δανείων χωρίς καθορισμένη διάρκεια για τους ελεύθερους επαγγελματίες έφθασαν τον Ιούνιο το **10,27%**, ύψος που θα ταίριαζε περισσότερο σε πιστωτική κάρτα παρά σε επενδυτικό δάνειο.
5. Αύξηση του Φ.Π.Α. (από το 19% στο 23%) και επιβολή άλλων φορολογικών βαρών (χαράτσι ΔΕΗ, δυσμενείς αλλαγές στο φόρο εισοδήματος). Εκτιμήσεις κάνουν λόγο για **6.133 εμπόρους επαγγελματίες** να μην έχουν υποβάλει καν φορολογική δήλωση.
6. Υπερβολικά υψηλές εισφορές στον ΟΑΕΕ - πρώην ΤΑΕ - (διαμορφωμένες σύμφωνα με τα έτη λειτουργίας της επιχείρησης και όχι σύμφωνα με τον ετήσιο τζίρο ή ακόμη και το μέγεθος της αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται ο επιχειρηματίας).
7. Υψηλά μισθώματα ακινήτων σε συνδυασμό με την αδιαλλαξία των ιδιοκτητών των ακινήτων για πιθανή μείωσή τους, παρά την οικονομική δυσπραγία, ενώ ακόμα και όταν μειώνεται το ενοίκιο η μείωσή του δεν αντισταθμίζει την πτώση του τζίρου και της κατανάλωσης.
8. Γραφειοκρατία και καταβολή μεγάλων χρηματικών ποσών στα Τελωνεία.
9. Αθέμιτος ανταγωνισμός από τους Κινέζους εμπόρους και το παρεμπόριο, το μέγεθος του οποίου γενικά εκτιμάται στα 20 δισ. ευρώ για το 2012 και τα διαφυγόντα έσοδα του κράτους στα 6 δισ. ευρώ.
10. Επιδότηση νέων επιχειρήσεων (για τη μείωση της ανεργίας, ενώ θα έπρεπε όπως αναφέρεται να επιδοτηθούν οι ήδη υπάρχοντες που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα).
11. ΕΤΑΚ, Φόρος Αλληλεγγύης και άλλων έκτακτων εισφορών των επιχειρηματιών και των καταναλωτών.
12. Ανατιμήσεις προϊόντων από τις πολυεθνικές εταιρείες.
13. Αύξηση της εγκληματικότητας αποθαρρύνει τους καταναλωτές να επισκεφθούν την αγορά

14. Εν μέσω οικονομικής κρίσης αθέμιτος ανταγωνισμός από τα Εμπορικά Κέντρα και τις διάφορες τοπικές υπαίθριες αγορές.
15. Στην περίπτωση των συνεντεύξεων στην Β. Ελλάδα η γειτνίαση με την Π.Γ.Δ.Μ. και τη Βουλγαρία, αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα των εμπόρων, αφού οι Έλληνες καταναλωτές στρέφονται στην υπαίθριες αγορές και τα εμπορικά καταστήματα των γειτονικών χωρών επιδιώκοντας χαμηλότερες τιμές.

Πρέπει να σημειωθεί ότι σε πολλές περιπτώσεις οι έμποροι δεν μπορούν να κλείσουν την επιχείρησή τους εξαιτίας των οφειλών τους στην εφορία και τον ΟΑΕΕ. Στο πλαίσιο των συνεντεύξεων οι άνεργοι έμποροι κλήθηκαν να καταθέσουν τις δικές τους προτάσεις για έξοδο από την κρίση και την επιστροφή στην εργασία. Η απαισιοδοξία ήταν διάχυτη, αλλά τελικά οι προτάσεις που συζητήθηκαν μπορούν να επικεντρωθούν στα εξής:

- Διεξαγωγή σεμιναρίων από τους κατά τόπους Εμπορικούς Συλλόγους προς όσους ενδιαφέρονται να ανοίξουν κατάστημα και να ενταχθούν στον εμπορικό κλάδο, ώστε να υπάρχει ενημέρωση αφενός για τους καλύτερους τρόπους έρευνας της αγοράς στην οποία σχεδιάζουν να ενταχθούν, αφετέρου για τα προβλήματα, τους κινδύνους και τα ενδεχόμενα ρίσκα που θα αναλάβουν ως επιχειρηματίες.
- Πάταξη του παρεμπορίου και της αδήλωτης και μαύρης εργασίας του υπαίθριου εμπορίου.
- Εφαρμογή νέου φορολογικού συστήματος και πλήρη κατάργηση του ΚΒΣ.
- Άμεση μείωση επιτοκίων των επιχειρησιακών δανείων από τις τράπεζες και επανέναρξη χορηγήσεων.
- Αλλαγές στις διαδικασίες και το χρόνο παραμονής στη μαύρη λίστα του «Τειρεσία».
- Δυνατότητα συμψηφισμού οφειλών μεταξύ επιχειρήσεων και κρατικών φορέων.
- Επανασχεδιασμός του πλαισίου και των προϋποθέσεων επιδοτήσεων και διεκδίκηση όλων των νέων ευρωπαϊκών πόρων και προγραμμάτων ενίσχυσης της απασχόλησης.
- Νομοθετικό πλαίσιο προστασίας της «εντός κρίσης υπερχρεωμένης επιχείρησης» και ένταξης της σε όλες τις προβλεπόμενες ρυθμίσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών.
- Όχι σε νέες περικοπές μισθών και συντάξεων που θα οδηγήσουν εκ νέου σε βαθύτερη ύφεση.
- Ενίσχυση του μέτρου των αποδείξεων ώστε να υπολογίζονται ως πραγματικές δαπάνες που θα εκπίπτουν από το εισόδημα, θα κατευθύνουν τους καταναλωτές στο νόμιμο στεγασμένο εμπόριο και θα αποτελούν τις κύριες φοροαπαλλαγές όλων των φορολογουμένων.

7.4 Φορολογικά κίνητρα για τόνωση της απασχόλησης

II. Προτάσεις για την τόνωση της απασχόλησης

1. Μισθολογικό κόστος

- Ειδικά και μόνο για την παρούσα οικονομική συγκυρία η ΕΣΕΕ προτείνει επαναφορά των μισθών στον ιδιωτικό τομέα στην προ κρίσης εποχή και ακολούθως πάγωμα για τρία χρόνια.
- Ο εμπορικός κόσμος τάσσεται κατά της κατάργησης ή της μείωσης του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού στον ιδιωτικό τομέα. Σε περίπτωση όμως που τεθεί σχετικό θέμα, επαναφέρουμε την από 31/05/2010 πρότασή μας για ενσωμάτωση στο βασικό μισθό, που είχαμε καταθέσει στην συζήτηση της τελευταίας ΕΓΣΣΕ. Μια τέτοια πρόταση κρίνουμε ότι θα έχει θετικά αποτελέσματα, αφού θα διασφαλίσει το ετήσιο εισόδημα των εργαζομένων, τις ασφαλιστικές εισφορές και θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση της κατανάλωσης της αγοράς. Η ΕΣΕΕ υπολογίζει ότι στην περίπτωση της ενσωμάτωσης του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού το ελληνικό εμπόριο μπορεί μεν να μην απολαμβάνει τα θετικά αποτελέσματα των δώρων, θα επιτύχει όμως να διευρύνει τον παραγωγικό χρόνο, να τονώσει τη ρευστότητα των επιχειρήσεων και να ενισχύσει τη ζήτηση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Τα άμεσα μέτρα στα οποία πρέπει να προχωρήσει η Κυβέρνηση για την τόνωση της απασχόλησης στο εμπόριο είναι τα ακόλουθα:

- Επιδότηση της εργασίας στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με την κατάταξη των επιχειρήσεων κατά κατηγορία αριθμού απασχολουμένων (πχ. για επιχειρήσεις που απασχολούν 3 εργαζόμενους, να επιδοτείται η απασχόληση του ενός για διάστημα 18 μηνών, υπό την προϋπόθεση της διατήρησης και των 3 θέσεων εργασίας).
- Μείωση των ασφαλιστικών εισφορών για τους νεοπροσλαμβανόμενους στο εμπόριο.
- Φορολογικά κίνητρα για την διατήρηση των θέσεων απασχόλησης, όπως η δημιουργία αφορολόγητου αποθεματικού για την ενίσχυση ιδίως των μικρών επιχειρήσεων, ώστε να μην προχωρήσουν σε απολύσεις ή η παροχή φοροαπαλλαγών σε επιχειρήσεις που διατηρούν ή αυξάνουν το προσωπικό τους.
- Επιδότηση δημιουργίας θέσεων εργασίας με το ισόποσο του επιδόματος ανεργίας.

2. Μη μισθολογικό κόστος

Παράλληλα με την γραφειοκρατία και την κρίση, ένα μέγα θέμα που αντιμετωπίζουν οι εμπορικές επιχειρήσεις για την διατήρηση και την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, είναι το υψηλό μη μισθολογικό κόστος. Το συνολικό εργασιακό έξοδο στην Ελλάδα επιβαρύνεται υπέρμετρα από τις αδικαιολόγητα και χωρίς ανταποδοτικότητα υψηλές εργοδοτικές εισφορές. Αποτέλεσμα είναι να έχουμε το υψηλότερο μη μισθολογικό κόστος της Ευρωζώνης, ενώ οι πραγματικοί μισθοί των εργαζομένων είναι χαμηλοί. (αναλυτικός πίνακας του μη μισθολογικού κόστους περιλαμβάνεται στο **παράρτημα Α** του παρόντος)

Στην επιστολή που αποστείλαμε οι κοινωνικοί εταίροι προς τον Πρωθυπουργό την 3 Φεβρουαρίου, ζητήσαμε τριμερή διάλογο (Κυβέρνησης – εργοδοτικών και εργατικών φορέων) για την μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και την ανεύρεση λύσεων στα κυρίαρχα θέματα της ανταγωνιστικότητας, όπως απλό και σταθερό φορολογικό σύστημα, απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης και λειτουργίας των επιχειρήσεων, χρήσεις γης, υγιείς κανόνες και συνθήκες ανταγωνισμού, ηλεκτρονική βάση σύζευξης προσφοράς – ζήτησης στην αγορά εργασίας κλπ. Για την τόνωση της απασχόλησης και την καταπολέμηση της καλπάζουσας ανεργίας, η ΕΣΣΕΕ έχει ήδη προτείνει μείωση 10% του μη μισθολογικού κόστους, με ένα περαιτέρω 5% για τους συνεπείς επιχειρηματίες.

Παράλληλα, προτείναμε την αναπλήρωση των απωλειών που θα προκύψουν για τα ασφαλιστικά ταμεία από την μείωση των εισφορών με την επιβολή ασφαλιστικού τέλους 1 τοις χιλίοις (1‰) επί του ετήσιου τζίρου των επιχειρήσεων, που θα μπορούσε να καταβάλλεται με τις περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ. Το τέλος θα υπολογίζεται ως δαπάνη της επιχείρησης.

Ωστόσο, για την διατήρηση της απασχόλησης, η μείωση του μη μισθολογικού κόστους δεν αρκεί. Εξίσου σημαντικό θέμα είναι η εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου προς τις επιχειρήσεις, που πλήττει την ρευστότητά τους.

3. Στρατηγικές για την Τόνωση της Απασχόλησης μέσω ΟΑΕΔ

Η ΕΣΣΕΕ επανειλημμένα έχει εκφράσει την θέση για επιδότηση της εργασίας αντί της ανεργίας. Στις σχετικές στρατηγικές για τόνωση της απασχόλησης, κυρίαρχο ρόλο μπορεί να παίξει ο ΟΑΕΔ, προχωρώντας στις εξής κινήσεις:

- Να εισαχθούν νέα κίνητρα για τις επιχειρήσεις, ώστε να προχωρήσουν σε νέες προσλήψεις. Η εμπειρία σχετικών προσπαθειών κατά το παρελθόν έχει δείξει ότι ο ΟΑΕΔ μπορεί να σχεδιάσει επιτυχημένα προγράμματα, όπως αυτά της επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών. Δεδομένων ωστόσο των συνεπειών της ύφεσης, θα πρέπει οι

απαιτούμενες δεσμεύσεις του συμμετέχοντος εργοδότη να μειωθούν ανάλογα και προπαντός να μην συνδέονται με διατήρηση άλλων – υφιστάμενων- θέσεων εργασίας. Οι σχεδιαζόμενες δράσεις θα πρέπει παράλληλα να προβλέπουν την δυνατότητα κατάρτισης απασχολουμένων στο χώρο εργασίας και εντός ωραρίου εργασίας, για τις επιχειρήσεις οι οποίες θα ενταχθούν σε αυτές.

- Να σχεδιαστούν ειδικά προγράμματα ένταξης των ανέργων εργαζομένων στην επιχειρηματική αγορά, μέσω μετατροπής του επιδόματος ανεργίας σε επιδότηση βιώσιμου επιχειρηματικού σχεδίου. Η ΕΣΕΕ μπορεί να προσφέρει τα μέγιστα σε αυτό τον τομέα και είναι στην διάθεση του Υπουργείου για την υλοποίηση αυτού του στόχου.
- Τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης πρέπει να αποτελέσουν εργαλείο πρώτης γραμμής για την καταπολέμηση της ανεργίας και να εκτελεστούν σε όλο τους το εύρος. Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η εκ μέρους του ΟΑΕΔ ταυτόχρονη ετήσια προκήρυξη των προγραμμάτων κατάρτισης 0,45 και 1,25 («μεγάλων» και «μικρών» επιχειρήσεων) του ΛΑΕΚ. Μέχρι τώρα, τα προγράμματα 1,25 έχουν μείνει δραματικά πίσω, ενώ αντιμετωπίζουν προβλήματα, τα οποία για έναν οργανισμό όπως ο ΟΑΕΔ είναι απαράδεκτα. Είναι για παράδειγμα ανεπίτρεπτο να διαθέτει ο ΟΑΕΔ πλήρες μηχανογραφικό τμήμα και αντί να αναλάβει ο ίδιος την μηχανογραφική υποστήριξη των προγραμμάτων 1,25, να την αναθέτει σε ιδιώτες, με συνέπεια καθυστερήσεις στα προγράμματα.
- Πρέπει να αποκατασταθεί η ενίσχυση από τον ΛΑΕΚ των εκπαιδευτικών κέντρων των κοινωνικών εταιρών ΣΕΒ, ΕΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ και ΓΣΕΕ, που γνωρίζοντας καλύτερα από τον καθένα την αγορά και τις ανάγκες της, βοηθούν τα μέγιστα στην απόκτηση δεξιοτήτων από τους εργαζόμενους που αγωνίζονται να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας τους. Ταυτόχρονα, πρέπει να συνεχιστεί απρόσκοπτα και η χρηματοδότηση του ΕΛΙΝΥΑΕ, το οποίο έχει προσφέρει στο ευαίσθητο πεδίο της υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία και τώρα βρίσκεται στα πρόθυρα αναστολής των εργασιών του.
- Να σχεδιαστούν και να προκηρυχθούν εξειδικευμένα προγράμματα «Δεύτερης Ευκαιρίας» για την απασχόληση εμπόρων που έκλεισαν τις επιχειρήσεις τους, καθώς και να εξεταστεί η δυνατότητα όσων εξ αυτών είναι άνω των 55 ετών και διαθέτουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις ενσήμων και ετών ασφάλισης να ενταχθούν σε προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης.
- Τέλος, αν και δεν έχει άμεση αλλά έμμεση σχέση με την τόνωση της απασχόλησης, επισημαίνουμε την ανάγκη να επανασχεδιάσει ο ΟΑΕΔ τα προγράμματα κοινωνικού τουρισμού της εργατικής εστίας, ως καθολικός διάδοχος αυτής. Τα συγκεκριμένα προγράμματα εκτός της ευκαιρίας των διακοπών που προσφέρουν σε συμπατριώτες μας, οι

οποίοι δεν είχαν την δυνατότητα να τις χρηματοδοτήσουν μόνοι τους, συνετέλεσαν τα μέγιστα στην διατήρηση θέσεων εργασίας, ιδιαίτερα στις απομακρυσμένες περιοχές της χώρας και βοήθησαν το τοπικό εμπόριο και τις υπηρεσίες, συντηρώντας έτσι ανέπαφη την δομή του κοινωνικού ιστού της κάθε περιοχής.

8. Ανάπτυξη και εμπορική πολιτική

Προτεραιότητες και αναγκαιότητες για του εμπόριο και την ανάπτυξη

1. Διαμόρφωση ενός δικτύου προστασίας για τις εκατοντάδες υπερχρεωμένες μικρομεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες κινδυνεύουν να οδηγηθούν στο κλείσιμο. *Οι επιπτώσεις των λουκέτων στην κοινωνική συνοχή και στην τοπική αγορά σχετίζονται άμεσα με τα θέματα της εγκληματικότητας και μπορούν να αποβούν μοιραίες για την πλήρη μεταστροφή της εικόνας των πόλεων.*
2. Η ανάγκη υιοθέτησης μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την ανάπτυξη των ΜΜΕ ως μοχλού καινοτομίας και οικονομικής ανάπτυξης.
3. Η σημασία ενίσχυσης των συνεργειών - συνεργασιών μεταξύ των επιχειρήσεων με την εμπλοκή της τοπικής αυτοδιοίκησης, αναβαθμίζοντας παράλληλα τη διακυβέρνηση και την περιφερειακή ανάπτυξη.
4. Η απλοποίηση της πρόσβασης των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση.
5. Η αύξηση της χρηματοδότησης προς τις ΜΜΕ.
6. Μείωση γραφειοκρατίας.
7. Έλεγχος καταναλωτικών προϊόντων πολυεθνικών ομίλων που ευθύνονται για τις «υψηλές ελληνικές τιμές» και αντιμετώπιση της αισχροκερδούς συμπεριφοράς όσων ελέγχουν τα ράφια και τα ψυγεία με το σύστημα των ενδοομιλικών συναλλαγών και υπερτιμολογήσεων (ν. 3728/2008 Κανόνες Τεκμηρίωσης Τιμών Ενδοομιλικών Συναλλαγών).
8. **Συμφωνία κυρίων** με τους εμπόρους για συγκράτηση, αν όχι πτώση των τιμών με σύνθημα Μία τιμή // χαμηλή τιμή.
9. Ορισμός της υπερχρεωμένης επιχείρησης με 3 βασικά κριτήρια: τη μείωση του κύκλου εργασιών, το ύψος του δανεισμού και τις ληξιπρόθεσμες οφειλές.
10. Καμία παρέμβαση στο πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς χωρίς να προηγηθεί κοινωνικός διάλογος. Διασφάλιση της Κυριακάτικης αργίας και του ισχύοντος ωραρίου.

8.1. Εμπορικό περιβάλλον

Η επιχειρηματική και οικονομική κοινωνία στην χώρα μας πάσχει από σημαντικές στρεβλώσεις, που δεν επιτρέπουν την ορθολογική ανάπτυξη του εμπορίου και το ξεδίπλωμα των δυνατοτήτων του, ώστε να συνεισφέρει στην ταχύτερη έξοδο από την κρίση. Για να γίνει ο στόχος αυτός πραγματικότητα, απαιτείται:

- Εκσυγχρονισμός και επικαιροποίηση του «ναπολεόντειου» Εμπορικού Νόμου ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς, εντάσσοντας στις ρυθμίσεις του σύγχρονες εμπορικές πρακτικές (όπως το franchising) και αποτυπώνοντας επιτέλους τα όρια της εμπορικής δραστηριότητας, μαζί με τα απαραίτητα κριτήρια για την άσκησή της.
- Διευκόλυνση των λειτουργικών διαδικασιών. Πιστοποίηση των υπηρεσιών που προσφέρουν οι Μικρομεσαίες εμπορικές επιχειρήσεις. Καθιέρωση Ελληνικού Σήματος Ποιότητας.
- Δημιουργία one stop shop στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών ή στους Εμπορικούς Συλλόγους – τοπικά Επιμελητήρια για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων ως προς τις διοικητικές και ασφαλιστικές συναλλαγές τους.
- Ενίσχυση, περαιτέρω ενεργοποίηση και επιτάχυνση του έργου της Επιτροπής Ανταγωνισμού στην κατεύθυνση καταπολέμησης των εναρμονισμένων πρακτικών και της κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης των μεγάλων πολυεθνικών, που ελέγχουν τεχνητά τις τιμές. Η άρση των στρεβλώσεων του ελεύθερου ανταγωνισμού στην Ελλάδα θα έχει θετικό αντίκτυπο τόσο για την ανταγωνιστικότητα των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων όσο και για την ορθολογική πρόσβαση των καταναλωτών στην αγορά.
- Προσωρινή προστασία των εμπορικών μισθώσεων. Το μίσθωμα αποτελεί βασικό στοιχείο του λειτουργικού κόστους της εμπορικής επιχείρησης και η μεγάλη πλειονότητα των μισθώσεων της αγοράς συμφωνήθηκε πριν από την έναρξη της κρίσης. Οι Επιτροπές εμπορικών μισθώσεων παράγουν σημαντικό έργο αλλά δεν αρκούν. Ο λόγος είναι απλός: Ύψη μισθωμάτων και ποσοστά αναπροσαρμογών καθορίστηκαν σε επίπεδα αντιστρόφως ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες των επιχειρήσεων, εν μέσω κρίσης. Μία προσωρινή κεντρική απαγόρευση αυξήσεων ή ακόμη και μία υποχρεωτική μείωση θα οδηγούσε στην αναγκαία «διορθωτική» προσαρμογή τις εμπορικές μισθώσεις.
- Προστασία του οργανωμένου και στεγασμένου εμπορίου από την μάστιγα του παράνομου αστικού υπαίθριου παρεμπορίου. Τα μόνιμα κυριακάτικα παζάρια (Πειραιώς, Σχιστού, «Ρώσικες αγορές» κα), που διαθέτουν σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα διαρκή είδη, σε «αγαστή» συνεργασία με τους τοπικούς Δήμους, που ανέχονται την παράνομη λειτουργία τους, πρέπει να καταργηθούν ολοσχερώς και η διάθεση διαρκών ειδών να περιοριστεί μόνο στις σύντομες τοπικές εμποροπανηγύρεις. Πιο κάτω αναφερόμαστε λεπτομερώς στο παρεμπόριο αλλά και στο υπαίθριο εμπόριο, το οποίο αποτελεί κεφαλαιώδους σημασίας θέμα για τις Μμ επιχειρήσεις, καθώς, λειτουργώντας στα όρια της νομιμότητας, στερεί υπερπολύτιμο τζίρο από τις αγορές, εν μέσω βαριάς κρίσης και ύφεσης.
- Να προστατευθεί το καθεστώς των τακτικών εκπώσεων και να μελετηθεί από κοινού, μεταξύ Υπουργείου και ΕΣΕΕ, η υπό προϋποθέσεις επαναφορά της απαγόρευσης προσφορών και προωθητικών ενεργειών προ των τακτικών εκπώσεων. Επίσης, να επαναπροσδιοριστεί το περιεχόμενο των προσφορών και των προωθητικών ενεργειών, ώστε να πάψουν τεχνηέντως να «θυμίζουν»

τακτικές εκπώσεις, κάτι που συνιστά στην ουσία παραπλάνηση του καταναλωτικού κοινού.

- Καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και του παράνομου εμπορίου απομιμήσεων με την εντατικοποίηση ελέγχων στις πύλες εισόδου της χώρας (λιμάνια - τελωνεία) με την χρήση εργαλείων σύγχρονης τεχνολογίας (SCANNING-GPS).
- Τήρηση της νομοθεσίας για την «εισαγόμενη» επιχειρηματικότητα. Υπάρχει ένα πλήρες πλαίσιο (ν. 3386/2005), το οποίο θέτει πλήρη και ολοκληρωμένα κριτήρια για την διεξαγωγή εμπορικού επιτηδεύματος στην Ελλάδα από αλλοδαπό (πολίτη εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης). Δυστυχώς το πλαίσιο αυτό δεν τηρείται, με αποτέλεσμα μία ακόμη παθολογία στην ελληνική αγορά, δηλαδή την ύπαρξη χιλιάδων καταστημάτων σε όλες τις τοπικές αγορές, τα οποία λειτουργούν από αλλοδαπούς τρίτων χωρών, χωρίς την αναγκαία άδεια λειτουργίας.
- Έλεγχος της βασικής προϋπόθεσης διενέργειας «εκθέσεων», ήτοι η απαγόρευση πωλήσεων. Τελευταία, ολοένα και αυξάνεται το φαινόμενο διενέργειας εκθέσεων, οι οποίες δεν αποτελούν παρά παράνομα συγκαλυμμένα παζάρια κάθε είδους, υπαίθρια ή μη.
- Άμεση ενεργοποίησης της Δράσης «Open Mall» η οποία αφορά στην ενίσχυση των επιχειρήσεων και έχει ως στόχο τη δημιουργία συνεργιών μέσα από την συνεργασία μικρών επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός των παραδοσιακών εμπορικών κέντρων των πόλεων.

Ανοικτά Εμπορικά Κέντρα

OPEN MALL

Η δράση αφορά στην οργανωμένη και συστηματική ανάδειξη και προβολή των εμπορικών κέντρων των πόλεων που θα υλοποιείται και θα συντονίζεται από τον εκάστοτε εμπορικό σύλλογο με τη συμμετοχή των εμπορικών καταστημάτων, των ξενοδοχείων, των εστιατορίων, των καφετεριών, των επιχειρήσεων στάθμευσης, των πολιτιστικών ιδρυμάτων κ.α. Κύριος στόχος των οργανωμένων ενεργειών είναι η τόνωση της αγοράς των εμπορικών κέντρων των πόλεων, η αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους καθώς και η επανεδραίωσή τους ως ελκυστικό εμπορικό προορισμό για αγορές, διασκέδαση και κέρδος με απώτερο σκοπό την ενίσχυση των εμπορικών επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των δυσμενών συνθηκών της οικονομικής κρίσης. Η Δράση για την τόνωση της αγοράς με τη δημιουργία “Ανοικτών Εμπορικών Κέντρων (Open Malls)” έχει ως στόχο να αναδεικνύει τα εμπορικά κέντρα των πόλεων αλλά και τις εμπορικές επιχειρήσεις της ευρύτερης εμπορικής περιοχής σε ενιαία κέντρα με δυνατότητες που συνδυάζουν το πολιτιστικό ενδιαφέρον με την ψυχαγωγία, το αγοραστικό όφελος και την ποιοτική εξυπηρέτηση των πολιτών. Το έργο κρατικής ενίσχυσης των εμπορικών και επαγγελματικών συλλογών της χώρας, της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Ελλάδας, αφορά στην υλοποίηση ενεργειών και υποδομών με στόχο τη δημιουργία και λειτουργία δομών Ανοικτών Εμπορικών Κέντρων. Οι δομές αυτές βασίζονται στη συμμετοχή των επιχειρήσεων μιας περιοχής, σε ενέργειες / δραστηριότητες στο πλαίσιο μιας ενιαίας πολιτικής ανάδειξης του εμπορικού κέντρου και εξυπηρέτησης των καταναλωτών

Τέτοιες ενέργειες αναφέρονται ενδεικτικά:

- Ενέργειες χωροθέτησης και χαρτογράφησης των εμπορικών κέντρων σε συνδυασμό με τη δημιουργία σχετικών υποδομών
- Οργανωμένες ενέργειες μάρκετινγκ π.χ. Ενιαία κάρτα αγορών καταναλωτή (loyalty schemes) με πόντους αγορών ή και εκπτώσεις (στην οποία θα συμμετέχουν εμπορικά καταστήματα, καφετέριες, επιχειρήσεις στάθμευσης, παιδότοποι, κλπ)
- Οργανωμένη και συστηματική προώθηση / προβολή / επικοινωνία των επιχειρήσεων της εμπορικής περιοχής που συμμετέχουν στη δράση
- Δραστηριότητες που συνδυάζουν το αγοραστικό όφελος με την ψυχαγωγία με πολιτιστικό / κοινωνικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα (π.χ. street events, social events)

Η υλοποίηση και συντονισμός των ενεργειών αυτών θα γίνεται από τους οικείους εμπορικούς και επαγγελματικούς συλλόγους με την ενεργή συμμετοχή των επιχειρήσεων της κάθε περιοχής. Τα παραπάνω αναμένεται να συντελέσουν σημαντικά στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και την ποιοτική εξυπηρέτηση αυτών, στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας αλλά και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν, στην τόνωση της αγοράς στα εμπορικά κέντρα των πόλεων και την επανεδραίωσή τους ως ελκυστικούς προορισμούς για αγορές, διασκέδαση και κέρδος, με τελικούς ωφελομένους τόσο τις επιχειρήσεις για την αντιμετώπιση των δυσμενών συνθηκών της οικονομικής κρίσης όσο και τους ίδιους τους καταναλωτές.

Αναφορικά με τη λειτουργία του υπαίθριου, πλανόδιου εμπορίου και των λαϊκών αγορών

- Το στάσιμο υπαίθριο εμπόριο (είτε σε δημοτικούς, είτε σε λιμενικούς χώρους), οι εμποροπανηγύρεις, οι χριστουγεννιάτικες αγορές, οι πασχαλινές αγορές και οι κυριακάτικες αγορές να πραγματοποιούνται αποκλειστικά και μόνο σε περιφραγμένους δημόσιους χώρους, που θα ανήκουν στους Δήμους. Να εξαιρούνται, για προφανείς λόγους, μόνο το πλανόδιο εμπόριο και οι λαϊκές αγορές.
- Να προχωρήσει άμεσα πανελλαδική απογραφή, καταγραφή και έλεγχος όλων των αδειών υπαίθριου εμπορίου, τόσο Α' τύπου (παραγωγού) όσο και Β' τύπου (πωλητή). Τοπικά ο έλεγχος να πραγματοποιηθεί από επιτροπή Καλλικρατικού Δήμου και φορέων, στην σύνθεση της οποίας θα μετέχει και ο τοπικός Εμπορικός Σύλλογος.
- Ο μικροπωλητής να μην ασκεί, κατά το χρόνο της αίτησης για την έκδοση άδειας, κανένα άλλο επάγγελμα.
- Η αρμοδιότητα αδειοδότησης να αποδοθεί προς την Διεύθυνση Εμπορίου της Περιφέρειας. Για να μην στερηθούν οι ΟΤΑ τα σχετικά έσοδα, να κατατίθεται, μαζί με την υποβολή της αίτησης, παράβολο συγκεκριμένου ποσού, υπέρ του τοπικού ΟΤΑ. Η χορήγηση των αδειών να γίνεται μετά παραπομπή προς έγκριση ή απόρριψη από Επιτροπή με τη συμμετοχή του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, τοπικών ΟΤΑ και φορέων, κατά πρωτεύουσα νομού, στην οποία θα συμμετέχει ο τοπικός Εμπορικός Σύλλογος, το Εμπορικό Επιμελητήριο, η Ομοσπονδία Επαγγελματιών και Βιοτεχνών, η αρμόδια χωρικά Ομοσπονδία Εμπορικών Συλλόγων και η Ομοσπονδία Υπαίθριων Μικροπωλητών. Η διαδικασία της έκδοσης να αποτελέσει αντικείμενο κοινωνικού διαλόγου.
- Να καθορίζονται αυστηρά και περιοριστικά τα διατιθέμενα είδη, ανά μορφή υπαίθριου εμπορίου. Η άδεια να αναγράφει τα προσφερόμενα προϊόντα ή ομάδα αυτών.
- Σε όλα τα είδη υπαίθριου εμπορίου, εκτός του πλανοδίου, να αναγράφεται στην κάθε άδεια η αρίθμηση αυτής και η συγκεκριμένη θέση την οποία καταλαμβάνει. Για την χορήγηση της άδειας, να προσκομίζεται βεβαίωση εγγραφής στον ΟΑΕΕ και στο ΓΕΜΗ. Η άδεια να φέρει απαραίτητα τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, τους αριθμούς μητρώου εγγραφής στον ΟΑΕΕ, στο τοπικό Εμπορικό Επιμελητήριο και στο ΓΕΜΗ, την φωτογραφία του δικαιούχου και την καθορισμένη θέση, όπου αυτός ασκεί υπαίθριο εμπόριο.

- Η άδεια να χορηγείται για χρονικό διάστημα 2 ετών και για την ανανέωσή της να απαιτείται καταβολή νέου παραβόλου, υπέρ του τοπικού Δήμου. Ειδικά για τις εμποροπανηγύρεις, η διάρκεια της άδειας να καθορίζεται για χρονικό διάστημα το πολύ 3 ημερών ανά εμποροπανήγυρη.
- Η άδεια να μην μεταβιβάζεται, ούτε να παρέχεται κατά χρήση σε κανέναν. Εξαιρείται ένας (1) αναπληρωτής - συγγενής α' βαθμού, ανιών, σύζυγος ή κατιών, εφόσον δεν κατέχει αυτοτελώς (ο αναπληρωτής) άλλη ανεξάρτητη άδεια. Ο αναπληρωτής αναφέρεται ρητά στο σώμα της άδειας, καθώς και ο αριθμός Δελτίου Ταυτότητάς του.
- Η άδεια αναρτάται στο πρωτότυπο. Απαγορεύεται ρητά η ανάρτησή της σε αντίγραφο, έστω και επικυρωμένο, επί ποινή άμεσης αφαίρεσης.
- Όλες οι αποφάσεις, είτε των ΟΤΑ, της λιμενικής, είτε οποιασδήποτε άλλης αδειοδοτικής αρχής να κοινοποιούνται με ποινή ακυρότητας στον τοπικό Εμπορικό Σύλλογο και στο τοπικό Εμπορικό και Επαγγελματικό Επιμελητήριο.
- Οι δικαιούχοι και οι αναπληρωτές τους να τηρούνται, πέραν του ΓΕΜΗ, σε ειδικό μητρώο υπαιθρίων εμπορών, που τηρείται από την Περιφέρεια.
- Στην περίπτωση πρόσληψης από τον δικαιούχο υπάλληλου, αυτός να ασκεί αποκλειστικά ρόλο «βοηθού», ήτοι να απαιτείται πάντα -μαζί με τον υπάλληλο- η αυτοπρόσωπη παρουσία του αδειούχου μικροπωλητή ή του νομίμου αντικαταστάτη του στην καθορισμένη θέση του πάγκου του. Μαζί με την άδεια, να αναρτάται πάντα το βιβλίο προσωπικού, θεωρημένο από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας.
- Στον γενικό ορισμό του υπαιθρίου εμπορίου του άρθρου 1 του νόμου, να αποσαφηνιστεί η αναφορά «...ως μη στεγασμένοι χώροι θεωρούνται και οι εγκαταστάσεις που φέρουν μόνο στέγαστρο ή ακόμα και περίφραγμα, που δεν αποτελεί μόνιμη κατασκευή...». Εξ' αντιδιαστολής συνάγεται ότι, εάν το στέγαστρο ή το περίφραγμα αποτελούν μόνιμη κατασκευή, η εντός αυτού άσκηση υπαιθρίου εμπορίου δεν εμπίπτει στις διατάξεις του νόμου. Κατ' ακολουθία, ελεύθερα προσβάσιμες, ανοικτές και πρόχειρες αλλά μόνιμες εγκαταστάσεις εξαιρούνται των περιορισμών που τίθενται στο υπαίθριο εμπόριο και δημιουργούν ζητήματα αθέμιτου ανταγωνισμού προς το οργανωμένο εμπόριο.
- Ο έλεγχος των μικροπωλητών να μεταβιβαστεί εξ' ολοκλήρου σε ειδικό, ευέλικτο σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας, σε συνεργασία με εντεταλμένους υπαλλήλους των Δ.Ο.Υ., των Διευθύνσεων Εμπορίου των Περιφερειών κλπ.
- Οι μικροπωλητές υποχρεούνται να αποδεικνύουν στους ελέγχους των αρμοδίων οργάνων, τον τρόπο κτήσης των προς πώληση ειδών με επίσημα φορολογικά στοιχεία.

- Να τηρείται πάντοτε ταμειακή μηχανή από κάθε μικροπωλητή. Ελλείψει αυτής, ο πάγκος και τα διατιθέμενα είδη να κατάσχονται πάραυτα και να καταστρέφονται πάραυτα με ανεξίτηλο σπρέι.
- Να προβλεφθούν αυστηρές κυρώσεις στους παραβάτες μικροπωλητές. Προτείνουμε χρηματική ποινή 300 έως 3.000 € και φυλάκιση έως 6 μήνες, ανάλογα με την βαρύτητα της πράξης. Σε περίπτωση υποτροπής, οι κυρώσεις διπλασιάζονται. Ισχύει η αυτόφωρη διαδικασία. Παράλληλα να επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο υπέρ του τοπικού Δήμου, ύψους επίσης 100 έως 600 € για κάθε παράβαση. Εάν ο παραβάτης έχει νόμιμη άδεια, αυτή αναστέλλεται για χρονικό διάστημα 1 χρόνου και ενημερώνεται άμεσα το τηρούμενο μητρώο.
- Να απαλειφθούν όλες οι αναφορές περί υπαιθρίου εμπορίου που υπάρχουν από παλαιότερες διατάξεις στους Κώδικες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να πάψει επιτέλους η σύγκρουση αρμοδιοτήτων γενικών νόμων προς τον ειδικό ν. 2323/1995.
- Να ενεργοποιηθούν πλήρως οι περιφερειακές επιτροπές του άρθρου 7^Ε, έργο των οποίων είναι η παρακολούθηση τήρησης της νομοθεσίας του υπαιθρίου εμπορίου και η εισήγηση προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κάθε πρόσφορου μέτρου για την αποτελεσματική οργάνωση και την εύρυθμη λειτουργία του υπαιθρίου εμπορίου σε μία δεδομένη περιοχή.
- Το εμπόριο πλαστών και παραποιημένων προϊόντων να τεθεί εκτός νόμου, ακόμη και εάν η κτήση τους είναι νόμιμη. Η ανεξέλεγκτη φύση και σύσταση των παραποιημένων προϊόντων αίρει την προστασία του δικαιώματος στο σήμα, ως ιδιωτικού και το μετατρέπει σε δημοσίου συμφέροντος για την προστασία του καταναλωτή.

A. Πλανόδιο Εμπόριο

- Η άσκηση πλανόδιου εμπορίου να μην επιτρέπεται σε πόλεις με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων.
- Να απαγορεύεται η άσκηση πλανόδιου εμπορίου εγγύς των οργανωμένων καταστημάτων που διαθέτουν ομοειδή είδη, ακόμη και όταν πρόκειται για προϊόντα γης και θάλασσας.
- Να τηρείτε απαρέγκλιτα η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 14 ν. 4038/2012, για την έκδοση των αδειών. Αν μέχρι 30 Νοεμβρίου δεν έχει εκδοθεί η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή η προβλεπόμενη Υπουργική Απόφαση, να μην δίνονται νέες άδειες για το τρέχον έτος.
- Στο νόμο αναφέρεται ότι, πλανόδιο εμπόριο συνιστά και η μέθοδος επισκέψεων Door to Door, όταν όμως πραγματοποιείται από πρόσωπα που δεν συνδέονται με νόμιμα οργανωμένη επιχείρηση. Δηλαδή, εξ' αντιδιαστολής, όταν ο επισκέπτης ανήκει σε οργανωμένη επιχείρηση,

τότε δεν ασκεί υπαίθριο εμπόριο, ο νόμος δεν έχει εφαρμογή και δεν απαιτείται άδεια. Να τροποποιηθεί η σχετική διάταξη, συμπεριλαμβάνοντας στις διατάξεις του νόμου και τις νόμιμα οργανωμένες επιχειρήσεις.

- Στο πλανόδιο υπαίθριο εμπόριο τροφίμων (εκτός προϊόντων γης και θάλασσας) να υπάρχουν διατάξεις που προστατεύουν την δημόσια υγεία και ασφάλεια, ευθέως αναλογικές με τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για τα οργανωμένα καταστήματα ομοειδών ειδών.

B. Στάσιμο Εμπόριο

- Κατά το νόμο, υπαίθριο στάσιμο εμπόριο νοείται κάθε μορφή άσκησης υπαίθριου εμπορίου που δεν αποτελεί πλανόδιο εμπόριο. Η διατύπωση είναι εξαιρετικά γενική. Να οριοθετηθεί αυστηρά το τι συνιστά στάσιμο υπαίθριο εμπόριο.
- Να καταργηθεί η δυνατότητα άσκησης στάσιμου εμπορίου σε ιδιωτικούς χώρους.
- Να τηρηθεί επιτέλους η διάταξη που απαγορεύει θέσεις στάσιμου υπαίθριου εμπορίου εγγύς της εισόδου εμπορικών καταστημάτων.

Γ. Εμποροπανηγύρεις

- Να καταργηθούν όλες οι εμποροπανηγύρεις, εκτός εκείνων που έχουν παραδοσιακά (εορταστικά) χαρακτηριστικά και να μην επιτρέπεται η δημιουργία νέων. Εναλλακτικά, να επιτρέπεται μόνο μία εμποροπανήγυρη ανά Δήμο/Δημοτική Κοινότητα/Τοπική Κοινότητα το χρόνο.
- Ο νόμος αναφέρει μόνο ότι οι εκδιδόμενες άδειες ισχύουν για 5 ημέρες και όχι ότι οι εμποροπανηγύρεις διαρκούν 5 ημέρες. Συνακόλουθα, πολλοί ΟΤΑ παρακάμπτουν τη βούληση του νομοθέτη, εκδίδοντας στους συμμετέχοντες συνεχόμενες πενήνήμερες άδειες και διατηρώντας σε λειτουργία την εμποροπανήγυρη για ολόκληρα δεκαπενθήμερα. Να τροποποιηθεί ο νόμος στην κατεύθυνση καθορισμού διάρκειας της εμποροπανήγυρης και όχι των αδειών αυτής.
- Οι εμποροπανηγύρεις να πραγματοποιούνται εκτός των ιστορικών και εμπορικών κέντρων των πόλεων και κωμοπόλεων και να διαρκούν το πολύ μέχρι τρεις (3) ημέρες.
- Οι αποφάσεις ίδρυσης των εμποροπανηγύρεων να μην ισχύουν προτού επικυρωθούν από την Περιφέρεια.

Δ. Χριστουγεννιάτικες – Πασχαλινές Αγορές

- Οι χριστουγεννιάτικες όσο και πασχαλινές αγορές να διαρκούν το πολύ έως 5 ημέρες.

- Να πραγματοποιούνται εκτός των ιστορικών και εμπορικών κέντρων των πόλεων και κωμοπόλεων.
- Να καθορίζονται ρητά και δια νόμου τα προσφερόμενα προϊόντα στις αγορές αυτές, τα οποία θα πρέπει να δικαιολογούν τον χαρακτήρα των ημερών. Εάν σε σχετική αγορά διατίθενται και διαρκή είδη, να παύει αμέσως η συνέχιση της λειτουργία της.
- Οι αποφάσεις ίδρυσης των χριστουγεννιάτικων και πασχαλινών αγορών να μην ισχύουν, προτού επικυρωθούν από την Περιφέρεια.

Ε. Παραεμπόριο

Η ΕΣΣΕΕ ανέκαθεν αντιλαμβάνονταν και εξακολουθεί να αντιλαμβάνεται το παραεμπόριο ως ένα πρόβλημα πρώτης γραμμής, το οποίο χρήζει αντιμετώπισης με ευρεία διαβούλευση και συνεργασία ανάμεσα στους αρμόδιους και ενδιαφερόμενους φορείς. Το παραεμπόριο αποτελεί μια από τις πραγματικές μάστιγες που έχει να αντιμετωπίσει το ελληνικό εμπόριο. Η παραβατική δραστηριότητά του υποβαθμίζει και αποδυναμώνει τις αγορές των ελληνικών πόλεων, στερεί πόρους από το κράτος και έσοδα από τους νόμιμους επιχειρηματίες, καθιστά τους εμπορικούς δρόμους μεγάλων αστικών κέντρων σε παζάρια, ενώ το εν λόγω φαινόμενο έχει απολήξει σε πολλά πεδία της οικονομικής δραστηριότητας. Σύμφωνα με την Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με «την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας από τα Τελωνεία της Ε.Ε.», η Ελλάδα το 2009 δέσμευσε 21.990.722 τεμάχια προϊόντων απομιμήσεων. Αντίστοιχα, σύμφωνα με τα στοιχεία καταπολέμησης του παραεμπορίου από την ΕΛ.ΑΣ ο αριθμός των κατασχεθέντων ήταν 663.400 το 2010 και 770.583 το 2011. Ενώ από τις αρχές του χρόνου έως σήμερα έχουν κατασχεθεί 2,63 εκατ. προϊόντα μαϊμού από την ΕΛ.ΑΣ και τη Δημοτική Αστυνομία σε αποθήκες του κέντρου της Αθήνας και του Πειραιά. Αυτές οι διακυμάνσεις είναι ενδεικτικές του μεγέθους του προβλήματος, αλλά και της διεύρυνσής του εάν δεν προωθηθούν άμεσα μέτρα.

Εκ των πραγμάτων, η αντιμετώπιση των πολλαπλών προβλημάτων που γεννά το παραεμπόριο και η πάταξη της παραοικονομίας, η οποία το 2008 έφτασε τα 69 δις ευρώ και εκτιμάται στο 30% του ΑΕΠ της χώρας, συνιστά ένα ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας, ιδίως στην πολύ δύσκολη δημοσιονομική κατάσταση που βρίσκεται το ελληνικό κράτος και αναζητά εναγωνίως πόρους. Σήμερα, λόγω της κρίσης, το ποσό των 69 δις μειώθηκε στα 52 δις, ενώ τα 25 δις του παραεμπορίου αναλογικά μειώθηκαν στα 20 δις ευρώ. Ο βασικός στόχος της Ελληνικής Πολιτείας παραμένει η είσπραξη διαφυγόντων φόρων και ΦΠΑ περίπου 20 δις ευρώ από την παραοικονομία, εκ των οποίων τα 6-8 δις ευρώ αφορούν στο παραεμπόριο. Τα χρήματα αυτά τα χρειάζονται

και τα δικαιούνται τόσο τα καταστήματα του νόμιμου στεγασμένου εμπορίου όσο και τα Δημόσια Ταμεία. Χρειάζεται λοιπόν ένα τολμηρό επιτελικό σχέδιο κυρίως από πλευράς Υπουργείου Ανάπτυξης και Οικονομικών, το οποίο θα οργανώσει επιχειρησιακά, χωρίς επικαλυπτόμενες συναρμοδιότητες, την ΕΛ.ΑΣ, το ΣΔΟΕ, το Λιμενικό Σώμα και την Δημοτική Αστυνομία, ενώ με την συνδρομή όλων θα εκπαιδεύσει ακόμα και ιδιώτες ελεγκτές-πραγματογνώμονες να διαχειριστούν αποτελεσματικά τέτοιου είδους ιδιαίτερες καταστάσεις.

Άμεσα μέτρα για νομοθετική βελτίωση του ισχύοντος πλαισίου που θα βάλει τέλος στις συναρμοδιότητες

- Αποτελεσματικότερος έλεγχος στα τελωνεία κατά την είσοδο των προϊόντων παραεμπορίου στη χώρα μας με την εγκατάσταση ειδικών μηχανημάτων x-ray scanners στα μεγάλα λιμάνια και όλες τις συνοριακές πύλες.
- Διενέργεια αυστηρών ελέγχων στις αποθήκες όπου συγκεντρώνονται αυτά τα εμπορεύματα, καθώς και στο δίκτυο πώλησης όσων προμηθεύουν τους παράνομους μικροπωλητές, στα πεζοδρόμια, τους δρόμους, τις πλατείες, τα λιμάνια και τα νησιά πριν φθάσουν στον τελικό καταναλωτή.
- Απλοποίηση των διαδικασιών της ήδη υπάρχουσας νομοθεσίας που προβλέπει την καταστροφή αυτών των προϊόντων, με ρίψη σε κάδους απορριμμάτων και εκτεταμένη χρήση του σπρέι ανεξίτηλου χρώματος από τη δημοτική αστυνομία, το Λ.Σ. και φυσικά την ΕΛΑΣ.

Αναφορικά με τα προϊόντα λαθρεμπορίου και απομίμησης, που εντοπίζονται σε αποθήκες και ράφια καταστημάτων η ΕΣΕΕ έχει καταθέσει τις προτάσεις της και συγκεκριμένα:

- Την αυτεπάγγελτη δέσμευση των παραποιημένων προϊόντων από τις αρμόδιες αρχές.
- Την εκπαίδευση ορκωτών εκτιμητών, το οποίο θα εκτιμά τα δεσμευμένα προϊόντα και θα αποφαινεται εάν αυτά είναι κλεψίτυπα και αντίγραφα κατοχυρωμένου σήματος ή όχι.
- Με το πόρισμα του εκτιμητή-εμπειρογνώμονα το εκτιμώμενο αντικείμενο αποτελεί προϊόν παραποίησης, και καταστρέφεται άμεσα από την αρχή που το δέσμευσε.

Η συνδρομή των Εμπορικών Συλλόγων και της ΕΣΕΕ

Η ΕΣΕΕ θεωρεί απαραίτητη τη θεσμοθέτηση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού προστασίας του νόμιμου και οργανωμένου εμπορίου με την συνδρομή των Ομοσπονδιών μελών της και των 253 τοπικών Εμπορικών

Συλλόγων για την πάταξη κάθε είδους διακίνησης προϊόντων παραεμπορίου, που παραβιάζει κατοχυρωμένα δικαιώματα εμπορικής, βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας. Η υλοποίηση μιας συντονισμένης επιχείρησης «Ερμής» θα περιορίσει την παράνομη διακίνηση προϊόντων «μαϊμού» στην αγορά και θα δώσει ένα σαφές μήνυμα αλλά και ένα καθοριστικό πλήγμα στο οργανωμένο παραεμπόριο -υπαίθριο ή στεγασμένο. Παράλληλα, θα προστατεύσει αποτελεσματικά τους καταναλωτές από την αγορά ανέλεγκτων προϊόντων, αμφισβητούμενης ποιότητας και πολλές φορές επικίνδυνων για την υγεία και την ασφάλεια του καταναλωτικού κοινού. Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να προβλέπεται νομοθετικά η τοποθέτηση υπεύθυνων παραεμπορίου, οι οποίοι θα είναι εκπρόσωποι ή απλά μέλη των τοπικών Εμπορικών Συλλόγων από όπου και θα υποδεικνύονται, ενώ θα καταγράφονται στα τοπικά Επιμελητήρια ως "εμπειρογνώμονες παραεμπορίου". Οι υπεύθυνοι -ελεγκτές πραγματογνώμονες- θα λαμβάνουν δωρεάν εκπαίδευση από τον εκπαιδευτικό φορέα της ΕΣΕΕ, το ΚΑΕΛΕ και θα αναλάβουν να παρατηρούν εμπορικές περιοχές πόλεων, ενώ στα μεγάλα αστικά κέντρα θα εποπτεύουν συγκεκριμένους εμπορικούς δρόμους. Στο σημείο της εκπαίδευσης πολύτιμη θα είναι και η συνδρομή στελεχών εταιριών επώνυμων προϊόντων. Σε κάθε περίπτωση εντοπισμού παράνομης δραστηριότητας, οι υπεύθυνοι θα απευθύνονται σ' ένα πενταψήφιο νούμερο στο οποίο θα αναφέρουν κάθε παραεμπορική δραστηριότητα. Επίσης, συμφωνούμε απόλυτα με τις προτάσεις σας για τη δημιουργία θαλάμου επιχειρήσεων και 5ψήφιου κέντρου καταγγελιών παρεμπορικής δραστηριότητας καθώς και με τη φυσική συμμετοχή όλων των φορέων, αλλά και την υποχρεωτική υποβολή μηνιαίου απολογιστικού δελτίου.

ΣΤ. Κυριακάτικες Αγορές

- Να παραμείνουν αμετάβλητα τα πληθυσμιακά όρια για την ίδρυση κυριακάτικων αγορών, που εισήγαγε ο ν. 3557/2007.
- Οι κυριακάτικες αγορές να πραγματοποιούνται εκτός των ιστορικών και εμπορικών κέντρων των πόλεων και κωμοπόλεων.
- Να καταργηθούν οι νομοθετημένες εξαιρέσεις για τις κυριακάτικες αγορές του Κοπανακίου, του Δοξάτου και στου Σχιστού, που δεν προσφέρουν τίποτα πέρα από υπόνοιες εόντοιας προς τοπικά πολιτικά συμφέροντα.
- Η κυριακάτικη αγορά να λειτουργεί σε περιφραγμένο δημοτικό χώρο που θα πραγματοποιείται η κυριακάτικη αγορά να αποτυπώνεται σε σχεδιάγραμμα που θα ενσωματώνεται στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.
- Οι αποφάσεις ίδρυσης των κυριακάτικων αγορών να μην ισχύουν, προτού επικυρωθούν από την Περιφέρεια.

Z. Λαϊκές Αγορές

- Να πάψουν επιτέλους οι λαϊκές αγορές να αποτελούν παραπάζαρα και να ανταποκριθούν στην κύρια αποστολή τους, ήτοι να διατίθενται στους χώρους τους μόνο προϊόντα γης και θάλασσας.
- Να γίνει πανελλαδική χαρτογράφηση των λαϊκών αγορών. Να επανεξεταστεί η λειτουργία ή η μετακίνησή τους, βάσει της χρησιμότητάς της αλλά και των συνεπειών που προκαλεί στην ομαλή λειτουργία της περιοχής και στην καθημερινότητα των κατοίκων – επαγγελματιών αυτής.
- Να μετακινηθούν οι λαϊκές αγορές εκτός των κεντρικών οδικών αξόνων, αρτηριών και οδών, μεγαλύτερων ή μικρότερων περιοχών. Να πραγματοποιούνται μόνο σε δευτερεύουσες παρόδους.
- Να δημιουργηθεί μόνιμο κίосκι σε κάθε λαϊκή αγορά, όπου θα στεγάζονται οι ελεγκτές και θα απευθύνονται οι πολίτες για να υποβάλλουν παράπονα ή παραινέσεις.
- Οι επιτροπές του άρθρου 7 παρ. 2 να γνωμοδοτούν και στις περιπτώσεις ίδρυσης, μετακίνησης ή κατάργησης λαϊκών αγορών στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις Αθηνών – Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.
- Να τηρηθεί αυστηρά η νομοθεσία για μη διενέργεια λαϊκών αγορών κατά την Κυριακή.
- Νέες άδειες να δίνονται μόνο σε παραγωγούς ή πωλητές προϊόντων γης και θάλασσας. Για τους παλιούς πωλητές διαρκών ειδών, που οι άδειές τους λήγουν ή έχουν λήξει, να δοθούν κίνητρα (φορολογικά, χρηματοδοτικά, συμμετοχές σε ευρωπαϊκά προγράμματα) ώστε να ανοίξουν καταστήματα, μετακινούμενοι στο οργανωμένο εμπόριο.

H. Εξαγωγική δραστηριότητα

- Θα πρέπει να ξεκαθαριστεί ότι στην εξαγωγική δραστηριότητα συμπεριλαμβάνονται και οι εξαγωγές υπηρεσιών. Αναφερόμαστε συγκεκριμένα στις ναυπηγοεπισκευές, στο παραμεθόριο εμπόριο και στον εφοδιασμό πλοίων.
- Να δοθούν κίνητρα ώστε οι μικροεξαγωγικές επιχειρήσεις να γίνουν μικροεξαγωγικές.
- Δημιουργία Ειδικών Οικονομικών Περιοχών (ΕΟΠ) σε παραμεθόριες περιοχές της χώρας και στα λιμάνια. Στις περιοχές αυτές θα υπάρχει ένα ειδικό φορολογικό καθεστώς και transit υπηρεσίες οι οποίες θα ενισχύσουν το διαμετακομιστικό εμπόριο. Αυτό που χρειαζόμαστε ως Έλληνες επιχειρηματίες για να ανοιχτούμε και σε άλλες αγορές είναι μέτρα φιλικά και όχι στραγγαλισμού.

Θ. Εμπορική χωροταξία

Θεωρούμε ότι δεν πρέπει να μείνει καμιά γωνιά της χώρας χωρίς ρύθμιση της εμπορικής πολεοδομίας, η οποία είτε μέσω του γενικού χωροταξικού σχεδιασμού, είτε μέσω των ρυθμιστικών πολεοδομικών σχεδίων, είτε μέσω του αυστηρού καθορισμού ορίων χρήσης γης, θα οριοθετήσει τις εμπορικές ζώνες και θα ρυθμίσει την υπό συγκεκριμένους όρους εγκατάσταση των εμπορικών επιχειρήσεων, χωρίς καμιά παρέκκλιση. Επιβάλλεται να γίνει κατανοητό από όλους και κυρίως από την Πολιτεία ότι το θέμα της εμπορικής πολεοδομίας δεν είναι ένα απλό συνδικαλιστικό αίτημα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αλλά αίτημα περιβαλλοντικής ευαισθησίας, αισθητικής, κυκλοφοριακών προβλημάτων αλλά και κοινωνικής συνοχής - διατήρησης του πληθυσμιακού ιστού, ιδιαίτερα στις τοπικές κοινωνίες. Τα μέτρα που προτείνουμε να ληφθούν είναι τα εξής:

- Γενίκευση της εφαρμογής του νόμου για την εμπορική χωροταξία, καθώς πλέον έχει εναρμονιστεί με την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.
- Εισαγωγή διάταξης για την ρύθμιση των περιπτώσεων δημιουργίας μεγάλων καταστημάτων σε δήμους με πληθυσμό κάτω των 15.000 κατοίκων (τόρα είναι ελεύθερη).
- Εθνικός σχεδιασμός για την δημιουργία εμπορικών επιχειρηματικών πάρκων.
- Απομάκρυνση των μεγάλων και πολύ μεγάλων χώρων λιανικής (υπεραγορών λιανικού εμπορίου και μεγάλων εμπορικών κέντρων) από τα παραδοσιακά κέντρα των πόλεων.
- Υπαγωγή των Εμπορικών Κέντρων στην ισχύουσα για τα μεγάλα καταστήματα διαδικασία αδειοδότησης. Επέκταση της ισχύος του νόμου, ώστε, να καταλαμβάνει όλους τους χώρους λιανικής άνω των 250 τμ.
- Εφαρμογή στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη (που σήμερα εξαιρούνται) των όρων και προϋποθέσεων ίδρυσης και εγκατάστασης νέων μεγάλων καταστημάτων.
- Χαρακτηρισμός των εμπορικών κέντρων των πόλεων ως επιχειρηματικών και εμπορικών πάρκων, με σκοπό τη διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα των αγορών αλλά συγχρόνως και τη δημιουργία υποδομών ανάπτυξης των εμπορικών επιχειρήσεων.
- Κίνητρα για τη διατήρηση, την επαναφορά και την ανάπτυξη θεματικών αγορών στο εσωτερικό των κέντρων των πόλεων και σε συνοικίες, στις οποίες υπάρχει μεγάλος αριθμός κενών καταστημάτων.

8.2 ΛΟΥΚΕΤΑ, ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΕΡΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Το ελληνικό εμπόριο έχει εισέλθει σε μία βαθειά ύφεση με αυξανόμενα «λουκέτα» και δραματικές μειώσεις στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων. Με βάση την τελευταία έρευνα του ΙΝ.ΕΜ.Υ της ΕΣΕΕ (Μάρτιος 2012) μόνο στο κέντρο της Αθήνας και του Πειραιά τα λουκέτα παρουσίασαν 30% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο. Στην παρούσα συγκυρία και σύμφωνα

με τα ιστορικά και κοινωνικά δεδομένα της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, το κλείσιμο ενός τόσο μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων και μάλιστα σε τόσο λίγο χρόνο, χωρίς σχεδιασμό ή δυνατότητα εύρεσης απασχόλησης σε άλλο κλάδο, έχει ήδη ανυπολόγιστες επιπτώσεις. **Κάθε κλείσιμο μιας επιχείρησης υπολογίζεται ότι επιβαρύνει ετησίως το κράτος από 13.000 έως 285.000 ευρώ**, ανάλογα με το μέγεθος (στοιχεία από σχετική έρευνα ΕΣΕΕ), από την απώλεια φόρων, δημοτικών τελών, ασφαλιστικών εισφορών, φόρου εισοδήματος από ενοίκια, καταβολή επιδομάτων ανεργίας, κλπ. Σωρευτικά, η συνολική απώλεια για το κράτος μπορεί και να ξεπεράσει τα 8 δις. ευρώ ετησίως. Οι αναφορές περί κανονιστικών ρυθμίσεων στο χώρο του λιανεμπορίου με πρόφαση την απελευθέρωση του κλάδου, μάλλον αγνοούν την πραγματικότητα. Τουναντίον, οι ανάγκες της κρατικής παρέμβασης σχετίζονται με την άναρχη και χωρίς σχέδιο εγκατάσταση πολυχώρων και πολυκαταστημάτων, τα οποία με το πρόσχημα της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης, στην πραγματικότητα συμβάλλουν σε αυξήσεις τιμών -βλ. τρόφιμα, εγκατάλειψη κέντρων των πόλεων με τα αυξανόμενα λουκέτα -αύξηση εγκληματικότητας, ρήξη της κοινωνικής συνοχής και απώλεια θέσεων εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και το έργο της ΕΣΕΕ «Πιλοτική ΓΕΩΒΑΣΗ - χωροθέτηση εμπορίου» όπου αποτυπώνονται οι επιπτώσεις από την αναδιάρθρωση του εμπορίου σε χωρικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

9. Εργασιακά

Αποτελεί πεποίθηση της ΕΣΣΕΕ, ότι η ενδυνάμωση του κοινωνικού διαλόγου και της συλλογικής διαπραγμάτευσης είναι αναγκαία, ώστε να βελτιωθεί το κλίμα και να διατηρηθεί η κοινωνική συνοχή. Η υπογραφή της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας του 2010 και η διασφάλιση του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα είναι ενδεικτική δίκαιων και τολμηρών αποφάσεων οι οποίες έπαιξαν το ρόλο τους για την εμπέδωση αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και βελτίωσαν θετικά το οικονομικό και εργασιακό κλίμα, η ενίσχυση του οποίου αποτελεί κύριο παράγοντα εξόδου από την κρίση. Σε αυτή την πορεία πιστεύουμε ότι η ενδυνάμωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων είναι απολύτως αναγκαία, οι δε συμφωνίες σε επιχειρησιακό και ιδίως σε κλαδικό επίπεδο πρέπει να ενισχυθούν.

A. Θεσμικά ζητήματα

Όλοι οι κοινωνικοί εταίροι που υπογράφουμε στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, σε επιστολή που στείλαμε, στις 3 Φεβρουαρίου 2012 προς τον τότε Πρωθυπουργό, καταλήξαμε ότι:

- οι μισθοί στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας έχουν μειωθεί στα έτη 2010 και 2011 κατά 14,3% μεσοσταθμικά πλέον μειώσεων που απορρέουν από την φορολογία και έκτακτες εισφορές,
- η χώρα γνωρίζει πρωτοφανείς συνθήκες ύφεσης για 4 χρόνια χωρίς να διαφαίνεται ανάκαμψη - έστω και αναιμική- ούτε για το 2012 και το 2013,
- η ανταγωνιστικότητα σε εθνικό επίπεδο επηρεάζεται πολύ περισσότερο - απ' ότι το μισθολογικό κόστος - από παράγοντες όπως η γραφειοκρατία που εκτρέφει η πολυνομία, ο κρατικός παρεμβατισμός, το φορολογικό σύστημα, η διαφθορά και η αντιεπιχειρηματική νοοτροπία,
- η μείωση μισθών επηρεάζει ευθέως αναλογικά τους πόρους των ασφαλιστικών ταμείων,
- η αφαίρεση και άλλων πόρων από τη ζήτηση πέραν της κοινωνικής συνοχής επηρεάζει ευθέως υφιστάμενα την οικονομία με ενδεχόμενο απρόβλεπτων κοινωνικών εντάσεων και συγκρούσεων,
- στις επιχειρήσεις παρατηρείται αυξανόμενη πίεση που επηρεάζει τη βιωσιμότητά τους λόγω των εκτάκτων φορολογικών επιβαρύνσεων, της αύξησης κόστους των πρώτων υλών και της ενέργειας, την έλλειψη ρευστότητας κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό, ο εμπορικός κόσμος τάσσεται υπέρ μίας λελογισμένης μείωσης των μισθών στον ιδιωτικό τομέα, όμως είναι κατά μέτρων, όπως για

παράδειγμα η κατάργηση ή η μείωση του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού. Σε περίπτωση που τεθεί σχετικό θέμα, επαναφέρουμε την από 31-05-2010 πρότασή μας για ενσωμάτωση στο βασικό μισθό, που είχαμε καταθέσει στην συζήτηση της τελευταίας Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης. Μια τέτοια πρόταση κρίνουμε ότι θα έχει θετικά αποτελέσματα, αφού θα διασφαλίσει το ετήσιο εισόδημα των εργαζομένων, τις ασφαλιστικές εισφορές και θα συμβάλει στην ενδυνάμωση της κατανάλωσης της αγοράς. Η ΕΣΕΕ υπολογίζει ότι στην περίπτωση της ενσωμάτωσης του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού, το ελληνικό εμπόριο μπορεί μεν να μην απολαμβάνει τα θετικά αποτελέσματα των δώρων, θα επιτύχει όμως να διευρύνει τον παραγωγικό χρόνο, να τονώσει τη ρευστότητα των επιχειρήσεων και να ενισχύσει τη ζήτηση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

B. Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση

Η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση αντιστοιχεί σε συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα των Ελλήνων πολιτών. Είναι απόληξη μίας επίπονης προσπάθειας πολλών δεκαετιών και αποτελεί διαδικασία για την οποία όλοι οι κοινωνικοί εταίροι είμαστε υπερήφανοι. Πέραν του ουσιαστικού της χαρακτήρα - του καθορισμού δηλαδή των μισθολογικών ορίων - έχει συμβολικό και ψυχολογικό χαρακτήρα, αφού επηρεάζει το γενικότερο οικονομικό κλίμα και την ψυχολογία όλων των πολιτών. Η εμπεδωμένη αμοιβαία εμπιστοσύνη ανάμεσα σε εργοδότες και εργαζομένους τα τελευταία χρόνια είναι το μόνο ανάχωμα στην περαιτέρω εμβάθυνση της ύφεσης. Οποιαδήποτε πρόθεση για οιονεί κατάργηση της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης μας βρίσκει ολοκληρωτικά αντίθετους και μας γυρίζει πολλά χρόνια πίσω. Το βλέπαμε ωστόσο να έρχεται: Προσπαθήσαμε να προλάβουμε τις εξελίξεις, όταν κατά την διαβούλευση των τριών εργοδοτικών φορέων ΣΕΒ - ΕΣΕΕ - ΓΣΕΒΕΕ με την ΓΣΕΕ που πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Φεβρουάριο, ζητήσαμε να καταλήξουμε σε συμφωνία για προσαρμογή της Σύμβασης, στα πλαίσια των ριζικών αλλαγών που έχουν συντελεστεί στην οικονομία. Η συμφωνία δεν επετεύχθη αλλά και πάλι οι 4 κορυφαίες οργανώσεις, με την αυτή ως άνω κοινή επιστολή μας προς τον τότε Πρωθυπουργό, ζητήσαμε να διατηρηθεί η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση, σε ισχύ ως έχει. Δυστυχώς δεν εισακουστήκαμε και οι εξελίξεις ήταν ραγδαίες. Με την εισαγωγή του δεύτερου μνημονίου (ν. 4046/2012) και με το άρθρο 1 της ΠΥΣ 6/2012, επήλθαν δραματικές μεταβολές στο καθεστώς της Εθνικής Γενικής Σύμβασης, όπως το ξέραμε. Η σύμβαση, εξωσυμβατικά και με κρατική παρέμβαση, μειώθηκε μονομερώς και «πάγωσε», ενώ σημειώνεται ότι το δεύτερο μνημόνιο προβλέπει διαδικασία πλήρους κατάργησης της συμβατικής μορφής της, καθότι πλέον θα αποφασίζει το Κράτος, αφού πάρει τις γνώμες των κοινωνικών εταίρων. Ελπίζουμε να αποφευχθεί η διαδικασία

που προβλέπει το δεύτερο μνημόνιο, να «ξεπαγώσει» η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και να επιτελέσει την κοινωνική της αποστολή, επιστρέφοντας στην συμβατική της μορφή και στην αρμοδιότητα των κοινωνικών εταίρων. Παράλληλα, εμείς οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να βοηθήσουμε την κοινωνία να ανακάμψει, μέσω μίας ρεαλιστικής προσαρμογής της συλλογικής σύμβασης σε δεδομένα που από κοινού θα συζητήσουμε υπό τριμερή σύνθεση (Υπουργείο, εργαζόμενοι, εργοδότες), στα πρότυπα ανάλογης συμφωνίας που επέτυχαν οι κοινωνικοί εταίροι στην Πορτογαλία, στις αρχές αυτού του έτους.

Ενόψει ενός τέτοιου διαλόγου, η ΕΣΕΕ υποβάλλει τις εξής προτάσεις:

- Επαναφορά των κατώτατων μισθών και ημερομισθίων της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης στην προ κρίσης εποχή και ακολούθως πάγωμα για τρία χρόνια.
- Εάν διατηρηθούν σε ισχύ οι υφιστάμενες νομοθετικές ρυθμίσεις, ζητούμε την εισαγωγή μίας νέας – ενδιάμεσης- κατηγορίας στην διαβάθμιση των κατώτατων αμοιβών που επιβάλλει η ΠΥΣ 6/2012 για τους νέους πτυχιούχους κάτω των 25 ετών, η οποία μισθολογικά θα βρίσκεται ανάμεσα στις δύο κατηγορίες των άνω και των κάτω των 25 ετών.

Γ. Κλαδικές Συμβάσεις

Οι κλαδικές συλλογικές διαπραγματεύσεις αποτελούν μία σημαντική κατάκτηση των ευρωπαϊκών κοινωνιών. Ένα δείγμα ότι οι διαφορετικές κοινωνικές ομάδες επιλέγουν το διάλογο για να επιλύσουν τις διαφορές τους και κυρίως επιδιώκουν τη διαμόρφωση της υψηλότερης δυνατής συναίνεσης, εξασφαλίζοντας παράλληλα την κοινωνική συνοχή. Καμία κοινωνία δεν μπορεί να ευημερήσει και καμία οικονομία να αναπτυχθεί εάν έχει να αντιμετωπίσει εσωτερικές αναταραχές. Αποτελεί πεποίθηση της ΕΣΕΕ, ότι η ενδυνάμωση του κοινωνικού διαλόγου και της κλαδικής διαπραγμάτευσης είναι αναγκαία, ώστε να βελτιωθεί το κλίμα και να ξεπεράσουμε την ύφεση. Η κρίση έχει «γκρεμίσει» και τις δυο πλευρές της οικονομικής δραστηριότητας, τόσο τους εργοδότες όσο και τους εργαζόμενους. Στη δική μας αντίληψη, αυτό που έχει επιφέρει η κρίση στον Έλληνα επιχειρηματία και στον Έλληνα εργαζόμενο είναι μία απαισιόδοξη διάθεση για το μέλλον και την εξέλιξη των πραγμάτων, που με την σειρά τους οδηγούν στην εσωστρέφεια και στην παθητικότητα. Πώς μπορεί να αρθεί αυτό; Με πρωτοβουλίες από την ίδια την κοινωνία. Στο εμπόριο, εργοδότες και μισθωτοί είναι και οι δυο εργαζόμενοι με το ίδιο ωράριο. Ο ανθρώπινος παράγοντας σε μια μικρομεσαία εμπορική επιχείρηση είναι ακόμα κεντρικής σημασίας. Κανένα ηλεκτρονικό σύστημα πωλήσεων δεν μπορεί να

αντικαταστήσει την εμπειρία του ικανού πωλητή. Οι εργαζόμενοι στις εμπορικές επιχειρήσεις είναι ένα πολύτιμο ανθρώπινο κεφάλαιο το οποίο, εμείς από την πλευρά μας προσπαθούμε να διαφυλάξουμε και να ενισχύσουμε, όσο δύσκολες και αν είναι οι συνθήκες στην αγορά. Ακόμα και σε αυτή την «μνημονιακή» περίοδο, θα πρέπει να γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε οι αποφάσεις να μην λαμβάνονται μονομερώς. Πρέπει να είναι αποτέλεσμα διαπραγμάτευσης και διαβούλευσης, ώστε να προστατευθεί η δυνατότητα αυτορρύθμισης των κοινωνικών εταιρών. Για να καταστεί αυτό δυνατό, απαιτούνται να προχωρήσουμε στις εξής ενέργειες:

Δ. Επέκταση των Συλλογικών Συμβάσεων

Ίσως η πιο δραματική από τις τροποποιήσεις που έφερε το μνημόνιο ήταν η αναστολή της δυνατότητας επέκτασης των συλλογικών συμβάσεων με Υπουργική Απόφαση, η οποία «πάγωσε» με τον ν. 4024/2011. Η ΕΣΕΕ, όπως και όλες οι εργοδοτικές οργανώσεις, ταχθήκαμε ευθύς εξ' αρχής εναντίον της αναστολής, καθώς ο περιορισμός της εφαρμογής της ΣΣΕ μόνο στα μέλη των οργανώσεων, αποτελούσε και αποτελεί αντικίνητρο πρώτης γραμμής για την υπογραφή νέων Συλλογικών Συμβάσεων. Ο λόγος είναι απλός: Η ουσιαστική κατάργηση της επέκτασης σημαίνει ότι η οποιαδήποτε κλαδική σύμβαση ισχύει μόνο για τα μέλη των οργανώσεων που την υπογράφουν. Κατά συνέπεια, εάν ένα μέλος δεν θέλει να δεσμευτεί από την σύμβαση, αποχωρεί από την οργάνωσή του. Ειδικά εμείς στην εμπορική πυραμίδα, αντιμετωπίζουμε θέματα μαζικής αποχώρησης μελών από τους Εμπορικούς Συλλόγους. Η κατάσταση επιτείνεται ακόμη περισσότερο από το ότι, υπάρχουν Επιθεωρητές εργασίας που εξετάζουν μονομερώς τους εργοδότες εάν ανήκουν στον Εμπορικό Σύλλογο και αγνοούν την αντίστοιχη υποχρέωση των εργαζόμενων για την ισχύ της σύμβασης σε αυτούς. Μας έχει καταγγεληθεί ότι έχουν φτάσει στο σημείο να ζητούν υπογεγραμμένες υπεύθυνες δηλώσεις από τους εμπόρους ότι δεν είναι μέλη του τοπικού Εμπορικού Συλλόγου. Σε αρκετές δε περιπτώσεις παρακινούν τους εμπόρους να εγκαταλείψουν τα σωματεία τους για να μην υπόκεινται στην σύμβαση.

Εμμένουμε στην πάγια θέση μας περί επαναφοράς του δικαιώματος του Υπουργού Εργασίας για την επέκταση των κλαδικών συλλογικών συμβάσεων στο σύνολο των εργασιακών σχέσεων που αφορούν. Αλλιώς οδηγούμαστε στην περαιτέρω απορρύθμιση της εργασίας, στην επακόλουθη πλήρη ασφυξία της αγοράς, στην αποδυνάμωση των συλλογικών θεσμών και -εντέλει- στην ίδια την αποδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της «Κοινωνίας των Πολιτών».

Ε. Μετενέργεια των Συλλογικών Συμβάσεων

Πριν την πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου ΠΥΣ 6/2012, η μετενέργεια μίας σύμβασης περιλάμβανε όλες τις μισθολογικές και θεσμικές ρυθμίσεις της λήξασας σύμβασης. Με την ΠΥΣ, περιορίστηκε τόσο το μετασυμβατικό χρονικό διάστημα «οιονεί» ισχύος της σύμβασης (από 6μηνο σε 3μηνο) όσο και το εύρος της μετενέργειας, περιλαμβάνοντας πλέον μόνο τον βασικό μισθό της κλαδικής σύμβασης, συν 4 επιδόματα, αυτά της ωρίμανσης («παγωμένα» από 14-2-2012), τέκνων, επικίνδυνης εργασίας και σπουδών.

Ως ΕΣΕΕ, στην συνάντηση των κοινωνικών εταίρων στις 2 Φεβρουαρίου, είχαμε ταχθεί κατά της μεταβολής του πλαισίου της μετενέργειας, καθώς είχαμε το φόβο ότι η κατάργησή της θα προκαλούσε πλήρη απορρύθμιση στην αγορά εργασίας και δημιουργία συνθηκών άνισου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων. Παράλληλα, αποτελεί ένα ακόμη αντικίνητρο για την υπογραφή κλαδικών συμβάσεων, καθώς το νέο καθεστώς αποτελεί «πόλη» που οδηγεί σε περισσότερες ατομικές σχέσεις εργασίας.

ΣΤ. Διαπραγμάτευση – Μεσολάβηση – Διαιτησία

- Διαπραγμάτευση: Ο ν. 1876/1990 προέβλεπε διάστημα ουσιαστικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των μερών και όταν αυτές εξαντληθούν χωρίς να βρεθεί λύση, τότε μόνο να καταφεύγουν τα μέρη στον Οργανισμό Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ). Αυτό το τόσο σημαντικό κεφάλαιο είχε υποβαθμισθεί σε ένα στάδιο απλής τυπικότητας, ενός «γραφειοκρατικού σκαλοπατιού», προκειμένου να εισαχθεί η συλλογική διαφορά για κρίση στον ΟΜΕΔ. Αν θέλουμε πραγματικά να αναστήσουμε τις συλλογικές διαπραγματεύσεις το μεγαλύτερο βάρος πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση της ουσιαστικής διαπραγμάτευσης.
- Μεσολάβηση: Η μεσολάβηση, ακόμα και εντός του ΟΜΕΔ, είχε επίσης περίπου διαδικαστικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι τα συμβαλλόμενα μέρη αλλά και ο μεσολαβητής παραγνώριζαν το ουσιαστικό αυτό στάδιο, ενόψει της διαιτησίας και της υποχρεωτικότητας της ρύθμισής της. Και αυτό το στάδιο, που στην ουσία αποτελεί ελεύθερη συλλογική διαπραγμάτευση υπό την καθοδήγηση ενός εμπειρογνώμονα, όπως ο μεσολαβητής πρέπει να ενισχυθεί, στην αυτή κατεύθυνση με την συλλογική διαπραγμάτευση. Οι μεσολαβητικές προτάσεις πρέπει να αποκτήσουν το πλεονέκτημα της τεκμηρίωσης. Είναι ευκαιρία να εκμεταλλευτεί ο ΟΜΕΔ αυτό το μεταβατικό διάστημα, ώστε να ενισχύσει τους μηχανισμούς πρωτογενούς και δευτερογενούς έρευνας και τεκμηρίωσης, προκειμένου να παράσχει στους μεσολαβητές την ειδική αιτιολόγηση,

που θα κάνει την πρότασή τους αξιόπιστη και την συμφωνία των μερών δεδομένη.

- Διαιτησία: Η υποβάθμιση της διαπραγματεύσεως και της μεσολάβησης οφείλονται κατά κύριο λόγο στον τέως υποχρεωτικό χαρακτήρα της διαιτησίας. Η υποχρεωτικότητα της διαιτησίας είχε επίσης παράγει έναν «μηχανιστικό» τρόπο έκδοσης αποφάσεων από τους διαιτητές του ΟΜΕΔ. Σπάνια βλέπαμε ειδικά αιτιολογημένες αποφάσεις, ενώ το μέτρο ήταν συνήθως οι αυξήσεις της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης, πράγμα άδικο, γιατί άλλα ήταν τα επίπεδα της ΕΓΣΣΕ, που οι κοινωνικοί εταίροι ήθελαν να ενισχύσουν και άλλα των κλαδικών που ήταν κατά πολύ ανώτερα αυτών της Εθνικής Γενικής. Ίσως από την έναρξη του νόμου 1876/1990, θα έπρεπε να έχει επιλεγεί όχι ένα υποχρεωτικό διαιτητικό σύστημα, όπου έρχεται ένας τρίτος –ο διαιτητής- και αποφασίζει δεσμευτικά για λογαριασμό μας, αλλά ένα σύστημα «αναγκαστικών» συλλογικών διαπραγματεύσεων, με υποχρεωτική συμμετοχή μέχρι να βρεθεί κοινός τόπος και να υπογραφεί συλλογική σύμβαση.

Με την ΠΥΣ 6/2012, η προσφυγή στη διαιτησία γίνεται πλέον μόνο με κοινή συμφωνία των μερών, οπότε δύσκολα θα δούμε στο μέλλον διαιτητικές αποφάσεις. Για την συγκεκριμένη εξέλιξη έχει ευθύνη και ο ΟΜΕΔ. Όταν ο ν. 3899/2010 («νόμος Κατσέλη») είχε περιορίσει το εύρος της διαιτησίας στα μισθολογικά, πράγμα που εμείς είχαμε προτείνει, οι διαιτητές του ΟΜΕΔ εξέδιδαν διαιτητικές αποφάσεις με διατηρητικές ρήτρες, δηλαδή ρήτρες που μετέφεραν ως «προϊκα» στην απόφαση το σύνολο των προηγούμενων ρυθμίσεων, ακόμα και των μη μισθολογικών, αδρανοποιώντας έτσι το νόμο. Αν οι διατηρητικές ρήτρες είχαν αποφευχθεί, ενδεχομένως η διαιτησία να υπήρχε ακόμα σήμερα όπως την οριοθέτησε ο «νόμος Κατσέλη».

Ως ΕΣΕΕ, από την αρχή του διαλόγου για την μεταβολή των συστημάτων μεσολάβησης και διαιτησίας, είχαμε δεχθεί να μην καταργηθεί η υποχρεωτικότητα της διαιτησίας, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- Να περιορίζεται το εύρος της διαιτητικής απόφασης στα καθαρά μισθολογικά θέματα, χωρίς διατηρητικές ρήτρες κλπ. Συνεπώς, θα πρέπει να αποκλείεται από την διαιτητική απόφαση η ικανοποίηση θεσμικών αιτημάτων που απαιτούν ευρύτερη συναίνεση των μερών.
- Να καθιερωθεί ένας μηχανισμός αξιολόγησης-μελέτης της ετήσιας οικονομικής επίπτωσης των βασικών συλλογικών ρυθμίσεων κύρια σε κλαδικό επίπεδο. Η διαιτητική απόφαση, στηριζόμενη σε αυτά τα πρωτογενή στοιχεία, πρέπει να περιέχει ειδική τεκμηρίωση και αιτιολογία, ως συστατικά στοιχεία του κύρους της.
- Να μην υπάρχει η δυνατότητα για μονομερή προσφυγή περισσότερες από μια φορά για μία τριετία.

Z. Επιχειρησιακές συμβάσεις

Μετά τις αλλαγές του ν. 4024/2011, που έδωσε προβάδισμα στις επιχειρησιακές συμβάσεις σε σχέση με τις κλαδικές, μια απλή ματιά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εργασίας δείχνει ότι έχουν ήδη καταρτισθεί και κοινοποιηθεί στο Υπουργείο Εργασίας περί τις 450 επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις. Ο θεσμός γίνεται όλο και περισσότερο «δημοφιλής».

Αν και αυτή τη στιγμή φαίνεται να γίνεται κατάχρηση των επιχειρησιακών ΣΣΕ, προκειμένου να κατέβουν αναγκαστικά οι μισθοί στο επίπεδο της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης, εντούτοις οι επιχειρησιακές συμβάσεις δεν παύουν να είναι εργαλείο επιβίωσης του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων και ως τέτοιες δεν πρέπει να τις αποκηρύξουμε συλλήβδην.

Σε κάθε περίπτωση θεωρούμε ότι μία Συλλογική Σύμβαση, έστω και με ένωση προσώπων είναι προτιμότερη από την γενίκευση της καταφυγής στην ατομική σύμβαση εργασίας, η οποία δημιουργεί «κακό προηγούμενο» και για τις υπόλοιπες ομοειδείς επιχειρήσεις, που αργά ή γρήγορα θα υποχρεωθούν να υιοθετήσουν ανάλογες μειώσεις μισθών, ώστε να αντέξουν τον ανταγωνισμό.

Γενικά, η Τρόικα πίστεψε ότι η μείωση μισθών θα οδηγούσε σε μείωση τιμών, κάτι το οποίο δεν έγινε, τουλάχιστον στα επίπεδα που θα έπρεπε και κυρίως στα τρόφιμα και στα είδη πρώτης ανάγκης. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας δεν έπεισε κανένα, όμως η πίεση για την επιβίωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων θα μπορέσει να μειώσει τους μισθούς στον ιδιωτικό τομέα σε σημείο εξισορρόπησης μισθών, τιμών και φόρων. Στο πλαίσιο αυτό, οι επιχειρησιακές συμβάσεις έχουν την χρησιμότητά τους.

10. Παραρτήματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Υποθετικά σενάρια μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης των εμπορικών επιχειρήσεων

Παράδειγμα 1: Ομόρρυθμος εμπορική επιχείρηση με καθαρά προ φόρου κέρδη 100.000 ευρώ και απασχόληση 3 ατόμων (μισθωτών) με μηνιαία αμοιβή 586,06 ευρώ (μικτά).

Πρόταση 1: Μείωση του συντελεστή Φ.Ε.Ν.Π. από 20% σε 10%	
Φορολογική υποχρέωση επιχείρησης με βάση τα φορολογητέα κέρδη της	100.000 ευρώ / 2 = 50.000 : επιχειρηματική αμοιβή 100.000 ευρώ / 2 = 50.000 : τελικό φορολογητέο ποσό
Υφιστάμενος συντελεστής : 20% Μειωμένος συντελεστής : 10%	50.000 * 0,2 = 10.000 ευρώ 50.000 * 0,1 = 5.000 ευρώ, Προκύπτουσα Φορολογική ελάφρυνση: 5.000 ευρώ
Ασφαλιστικές Εισφορές και Κόστος Μισθοδοσίας των ήδη υπαρχόντων εργαζομένων, με μηνιαίες μικτές αποδοχές 586,08 ευρώ	
Ετήσιες εισφορές (εργοδότη + εργαζομένου) υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 3 εργαζομένους με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$(586,08 \text{ ευρώ} * 45,06\%) * 3 * 14 = \mathbf{11.091,68}$ ευρώ
Συνολικό ετήσιο κόστος μισθοδοσίας (για τον εργοδότη) για 3 εργαζόμενους με μηνιαίο 586,08 ευρώ	$(586,08 * 1,2856 * 14) * 3 = \mathbf{31.645,51}$ ευρώ (1)
Πρόταση 2: Πρόσληψη ενός επιπλέον μισθωτού, άνω των 25 ετών, από την Ο.Ε. εμπορική επιχείρηση, με μηνιαίες μικτές αποδοχές 586,08 ευρώ	
Ετήσιες εισφορές (εργοδότη + εργαζομένου) υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 4 εργαζομένους με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$(586,08 \text{ ευρώ} * 45,06\%) * 4 * 14 = \mathbf{14.788,91}$ ευρώ
Συνολικό ετήσιο κόστος μισθοδοσίας (για τον εργοδότη) για 3 εργαζόμενους με μηνιαίο 586,08 ευρώ	$(586,08 * 1,2856) * 4 * 14 = \mathbf{42.194,01}$ ευρώ (2)
Επιπλέον ετήσιο κόστος μισθοδοσίας εξαιτίας της πρόσληψης ενός επιπλέον εργαζομένου	$\mathbf{42.194,01}$ ευρώ - $\mathbf{31.645,51}$ ευρώ = $= \mathbf{10.548,5}$ ευρώ / χρόνο

Παράδειγμα 2: Ομόρρυθμος εμπορική επιχείρηση με καθαρά προ φόρου κέρδη 50.000 ευρώ και απασχόληση 3 ατόμων (μισθωτών) με μηνιαία αμοιβή 586,06 ευρώ (μικτά).

Πρόταση 1: Μείωση του συντελεστή Φ.Ε.Ν.Π. από 20% σε 10%	
Φορολογική υποχρέωση επιχείρησης με βάση τα φορολογητέα κέρδη της	50.000 ευρώ / 2 = 25.000 : επιχειρηματική αμοιβή 50.000 ευρώ / 2 = 25.000 : τελικό φορολογητέο ποσό
Υφιστάμενος συντελεστής : 20% Μειωμένος συντελεστής : 10%	25.000 * 0,2 = 5.000 ευρώ 25.000 * 0,1 = 2.500 ευρώ, Προκύπτουσα Φορολογική ελάφρυνση: 2.500 ευρώ
Ασφαλιστικές Εισφορές και Κόστος Μισθοδοσίας των ήδη υπαρχόντων εργαζομένων, με μηνιαίες μικτές αποδοχές 586,08 ευρώ	
Ετήσιες εισφορές (εργοδότη + εργαζομένου) υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 3 εργαζομένους με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$(586,08 \text{ ευρώ} * 45,06\%) * 3 * 14 = 11.091,68$ ευρώ
Συνολικό ετήσιο κόστος μισθοδοσίας (για τον εργοδότη) για 3 εργαζόμενους με μηνιαίο 586,08 ευρώ	$(586,08 * 1,2856 * 14) * 3 = 31.645,51$ ευρώ (1)
Πρόταση 2: Πρόσληψη ενός επιπλέον μισθωτού, άνω των 25 ετών, από την Ο.Ε. εμπορική επιχείρηση, με μηνιαίες μικτές αποδοχές 586,08 ευρώ	
Ετήσιες εισφορές (εργοδότη + εργαζομένου) υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 4 εργαζομένους με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$(586,08 \text{ ευρώ} * 45,06\%) * 4 * 14 = 14.788,91$ ευρώ
Συνολικό ετήσιο κόστος μισθοδοσίας (για τον εργοδότη) για 3 εργαζόμενους με μηνιαίο 586,08 ευρώ	$(586,08 * 1,2856) * 4 * 14 = 42.194,01$ ευρώ (2)
Επιπλέον ετήσιο κόστος μισθοδοσίας εξαιτίας της πρόσληψης ενός επιπλέον εργαζομένου	$42.194,01 \text{ ευρώ} - 31.645,51 \text{ ευρώ} = 10.548,5 \text{ ευρώ} / \text{χρόνο}$

Παράδειγμα 3: Νομικό πρόσωπο (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.) με φορολογητέα κέρδη 100.000 ευρώ και άνω και απασχόληση 3 ατόμων (μισθωτών) με αμοιβή 586,06 ευρώ (μικτά).

Πρόταση 1: Μείωση του συντελεστή Φ.Ε.Ν.Π. από 20% σε 10%	
Φορολογική υποχρέωση επιχείρησης με βάση τα φορολογητέα κέρδη της	$100.000 * 0,2 = 20.000$
Υφιστάμενος συντελεστής : 20% Μειωμένος συντελεστής : 10%	$100.000 * 0,2 = 20.000$ ευρώ $100.000 * 0,1 = 10.000$ ευρώ, Προκύπτουσα Φορολογική ελάφρυνση: 10.000 ευρώ
Ασφαλιστικές Εισφορές και Κόστος Μισθοδοσίας των ήδη υπαρχόντων εργαζομένων, με μηνιαίες μικτές αποδοχές 586,08 ευρώ	
Ετήσιες εισφορές (εργοδότη + εργαζομένου) υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 3 εργαζομένους με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$(586,08 \text{ ευρώ} * 45,06\%) * 3 * 14 = 11.091,68$ ευρώ
Συνολικό ετήσιο κόστος μισθοδοσίας (για τον εργοδότη) για 3 εργαζόμενους με μηνιαίο 586,08 ευρώ	$(586,08 * 1,2856 * 14) * 3 = 31.645,51$ ευρώ (1)
Πρόταση 2: Πρόσληψη ενός επιπλέον μισθωτού, άνω των 25 ετών, από την Ο.Ε. εμπορική επιχείρηση, με μηνιαίες μικτές αποδοχές 586,08 ευρώ	
Ετήσιες εισφορές (εργοδότη + εργαζομένου) υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 4 εργαζομένους με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$(586,08 \text{ ευρώ} * 45,06\%) * 4 * 14 = 14.788,91$ ευρώ
Συνολικό ετήσιο κόστος μισθοδοσίας (για τον εργοδότη) για 3 εργαζόμενους με μηνιαίο 586,08 ευρώ	$(586,08 * 1,2856) * 4 * 14 = 42.194,01$ ευρώ (2)
Επιπλέον ετήσιο κόστος μισθοδοσίας εξαιτίας της πρόσληψης ενός επιπλέον εργαζομένου	$42.194,01 \text{ ευρώ} - 31.645,51 \text{ ευρώ} = 10.548,5 \text{ ευρώ} / \text{χρόνο}$

Παράδειγμα 4: Ομόρρυθμος εμπορική επιχείρηση με καθαρά προ φόρου κέρδη 120.000 ευρώ και απασχόληση 1 ατόμου (μισθωτού) με μηνιαία αμοιβή 586,06 ευρώ (μικτά).

Πρόταση 1: Μείωση του συντελεστή Φ.Ε.Ν.Π. από 20% σε 15%	
Φορολογική υποχρέωση επιχείρησης με βάση τα φορολογητέα κέρδη της	120.000 ευρώ / 2 = 60.000 : επιχειρηματική αμοιβή 120.000 ευρώ / 2 = 60.000 : τελικό φορολογητέο ποσό
Υφιστάμενος συντελεστής : 20% Μειωμένος συντελεστής : 15%	60.000 * 0,2 = 12.000 ευρώ 60.000 * 0,15 = 9.000 ευρώ, Προκύπτουσα Φορολογική ελάφρυνση: 3.000 ευρώ
Ασφαλιστικές Εισφορές και Κόστος Μισθοδοσίας 1^{ου} εργαζομένου, με μηνιαίες μικτές αποδοχές 586,08 ευρώ	
Ετήσιες εισφορές (εργαζομένου + εργοδότη) υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 1 εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$586,08 * 45,06\% * 12 = 3.697,2$ ευρώ
Εργοδοτικές εισφορές υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 1 εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$586,08 * 28,56\% * 12 = 2.343,4$ ευρώ/έτος
Συνολικό κόστος μισθοδοσίας για 1 Εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$586,08 * 1,2856 * 12 = 10.548,5$ ευρώ/έτος
Πρόταση 2: Επιδότηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών (2.343,4 ευρώ/έτος) που αφορούν τον πρώτο εργαζόμενο της επιχείρησης (άνω των 25 ετών) από το Κράτος, για περίοδο μίας διετίας.	
Τελικό συνολικό κόστος μισθοδοσίας για τον πρώτο εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό 586,08 ευρώ	$586,08 * 12 = 8.205,1$ ευρώ/έτος
Πρόταση 3: Πρόσληψη ενός επιπλέον μισθωτού, κάτω των 25 ετών, από την Ο.Ε. εμπορική επιχείρηση, με μηνιαίες μικτές αποδοχές 510,94 ευρώ.	
Ετήσιες εισφορές υπέρ ασφαλιστικών ταμείων (εργοδότη + εργαζομένου) για 1 εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό 510,94 ευρώ	$510,94 * 45,06\% * 12 = 3.223,2$ ευρώ
Εργοδοτικές εισφορές υπέρ ασφαλιστικών ταμείων για 1 εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό 510,94 ευρώ	$510,94 * 28,56\% * 12 = 2.042,9$ ευρώ/έτος
Συνολικό κόστος μισθοδοσίας για 1 Εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό 510,94 ευρώ.	$510,94 * 1,2856 * 12 = 9.196,1$ ευρώ/έτος
Πρόταση 4: Επιδότηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών (2.042,9 ευρώ) που αφορούν το νεοπροσληφθέντα υπάλληλο (κάτω των 25 ετών), από το Κράτος	
Τελικό συνολικό κόστος μισθοδοσίας για 1 Εργαζόμενο με μηνιαίο μισθό 510,94 ευρώ	$510,94 * 12 = 7.153,1$ ευρώ/έτος

Β) Υπολογισμός φορολογικών ελαφρύνσεων Αυτοαπασχολουμένων Εμπόρων και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με τη διατήρηση θέσεων εργασίας ή και πρόσληψης νέων

Παράδειγμα:

- Νομική μορφή επιχείρησης: Ο.Ε., με δύο ομόρρυθμους εταίρους με ποσοστό συμμετοχής επί των κερδών 50% έκαστος.
- Μέσος ετήσιος τζίρος: 500.000 ευρώ, τηρεί Βιβλία Γ' Κατηγορίας.
- Αριθμός απασχολουμένων: 3 άτομα, 2 πωλητές έγγαμους με 10 χρόνια προϋπηρεσία και έναν υπάλληλο γραφείου άγαμος με 2 χρόνια προϋπηρεσία.
- Καθαρά προ φόρου κέρδη: 120.000 ευρώ
- Ενοικιαζόμενο κατάστημα τμ. 80 αντικειμενικής αξίας 200.000 ευρώ
- Περιοχή: Αθήνα
- Ιδιωτική κατοικία 105 τ.μ. σε περιοχή με τιμή ζώνης 1.500-2.000 ευρώ/τ.μ., αντικειμενικής αξίας 400.000 ευρώ και παλαιότητας 16 ετών για τον 1^ο εταίρο και ακίνητο 120 τ.μ σε περιοχή με τιμή ζώνης 2.500-3.000 ευρώ/τ.μ, αντικειμενικής αξίας 470.000 ευρώ και παλαιότητας 12 ετών για τον 2^ο εταίρο.
- Ιδιοκτήτες με 20 χρόνια προϋπηρεσία, ασφαλισμένοι στο ΟΑΕΕ

Πίνακας 9: Καταγραφή ποσοτικών μεταβλητών - Συνολική φορολογική υποχρέωση προς Δημόσιο

Μεταβλητές	(1) Υφιστάμενη φορολογική επιβάρυνση μετά και την επιβολή των μέτρων του Μεσοπρόθεσμου	(2) Μείωση φορολογικού συντελεστή επί των καθαρών κερδών από 20% σε 10% (μείωση ΦΕΝΠ κατά 50%) και διατήρηση των θέσεων εργασίας	(3) Μείωση ΦΕΝΠ κατά 50% και πρόσληψη ενός επιπλέον ατόμου με μηνιαίο μισθό 586,06 ευρώ και χωρίς καμία εργασιακή εμπειρία
ΦΕΝΠ	12.000	6.000	6.000
ΦΕΦΠ 1 ^{ου} εταίρου	5.320	5.320	5.320
Επιπλέον ΦΕΦΠ 1 ^{ου} εταίρου	+440	+440	+440
ΦΕΦΠ 2 ^{ου} εταίρου	5.320	5.320	5.320
Επιπλέον ΦΕΦΠ 2 ^{ου} εταίρου	+440	+440	+440
ΦΠΑ	33.000	33.000	33.000
Αρχικός ΦΑΠ 1 ^{ου} εταίρου	0	0	0
Επιπλέον ΦΑΠ 1 ^{ου} εταίρου	+500	+500	+500
Τελικός ΦΑΠ 1 ^{ου} εταίρου	500	500	500
Αρχικός ΦΑΠ 2 ^{ου} εταίρου	70	70	70
Επιπλέον ΦΑΠ 2 ^{ου} εταίρου	+470	+470	+470
Τελικός ΦΑΠ 2 ^{ου} εταίρου	540	540	540

Αρχική Εισφορά Αλληλεγγύης υπέρ ανέργων ΟΑΕΔ 1ου εταιρου	600	600	600
Επιπλέον Εισφορά Αλληλεγγύης υπέρ ανέργων ΟΑΕΔ 1ου εταιρου	+150	+150	0
Συνολική Εισφορά Αλληλεγγύης υπέρ ανέργων ΟΑΕΔ 1ου εταιρου	750	750	600
Αρχική Εισφορά Αλληλεγγύης υπέρ ανέργων ΟΑΕΔ 2ου εταιρου	600	600	600
Επιπλέον Εισφορά Αλληλεγγύης υπέρ ανέργων ΟΑΕΔ 2ου εταιρου	+150	+150	0
Συνολική Εισφορά Αλληλεγγύης υπέρ ανέργων ΟΑΕΔ 2ου εταιρου	750	750	600
Έκτακτη Εισφορά 1ου εταιρου	600	600	600
Έκτακτη Εισφορά 2ου εταιρου	600	600	600
Επιβολή φόρου επιτηδεύματος 1ου εταιρου	300	300	300
Επιβολή φόρου επιτηδεύματος 2ου εταιρου	300	300	300
Δημοτικά τέλη/Δημοτικοί φόροι/ΓΑΠ/ΕΡΤ	613	613	613
ΔΕΗ	2.400	2.400	2.400
Ειδικό τέλος στα ακίνητα 1 ^{ου} εταιρου (είσπραξη από ΔΕΗ)	693	693	693
Ειδικό τέλος στα ακίνητα 2 ^{ου} εταιρου (είσπραξη από ΔΕΗ)	1.380	1.380	1.380
Ασφαλιστικές εισφορές προς τον ΟΑΕΕ	7.500	7.500	7.500
Επιπλέον εισφορές σε ΟΑΕΕ 1ου εταιρου	120	120	120
Επιπλέον εισφορές σε ΟΑΕΕ 2ου εταιρου	120	120	120
Ασφαλιστικές εισφορές σε ΙΚΑ και εργοδοτικές εισφορές + ΤΕΑΥΕΚ	21.688	21.688	21.688 + 2343,6 + 246,1
Ειδικό τέλος τραπεζικών συναλλαγών	250	250	250
Σύνολο	91.791 94.744	85.791 88.744	88.887,1 91.032,8
Μεταβολές	-6,5% -6,3%		-3,2% -3,9%

Επεξήγηση Μεταβλητών Παραδείγματος :

- Επιπλέον Εισφορά Αλληλεγγύης 1^{ου} εταιρου, υπέρ ανέργων ΟΑΕΔ: $30.000 * 0,5\% = 150$ ευρώ (1),(2)
- Επιπλέον Εισφορά Αλληλεγγύης 2^{ου} εταιρου, υπέρ ανέργων ΟΑΕΔ: $30.000 * 0,5\% = 150$ ευρώ (1),(2)
- Επιπλέον ΦΕΦΠ 1^{ου} εταιρου: +400 ευρώ (1),(2),(3)

- Επιπλέον ΦΕΦΠ 2^ο εταιρου: **+400** ευρώ (1),(2),(3)
- Έκτακτη εισφορά 1^ο εταιρου : $30.000 * 2\% = 600$ ευρώ (1),(2),(3)
- Έκτακτη εισφορά 2^ο εταιρου : $30.000 * 2\% = 600$ ευρώ (1),(2),(3)
- Επιπλέον εισφορές προς ΟΑΕΕ (και για τους 2 εταιρους) : $120 * 2 = 240$ ευρώ (1),(2),(3)
- Επιπλέον ΦΑΠ 1^ο εταιρου: **500** ευρώ (1),(2),(3)
- Επιπλέον ΦΑΠ 2^ο εταιρου : **+470** ευρώ με βάση τη νέα κλίμακα (1),(2),(3)
- Φόρος Επιτηδεύματος 1^ο εταιρου : **300** (1),(2),(3)
- Φόρος Επιτηδεύματος 2^ο εταιρου : **300** (1),(2),(3)
- Μείωση φορολογικού συντελεστή επί της επιχειρηματικής αμοιβής κατά **50%** από **20%** σε **10%**. Ο ΦΕΝΠ μειωθεί στις **6.000** ευρώ από τις **12.000** που ήταν προηγουμένως. (2),(3)
- Υποχρέωση καταβολής επιπλέον εργοδοτικής ασφαλιστικής εισφοράς $167,4 * 14 = 2.343,6$ ευρώ σε ΙΚΑ εξαιτίας της πρόσληψης ενός επιπλέον ατόμου με μηνιαίες ακαθάριστες αποδοχές **586,06** ευρώ και χωρίς καμία εργασιακή εμπειρία. (3)
- Έκτακτο χαράτσι στα ακίνητα (είσπραξη μέσω λογαριασμών Δ.Ε.Η.): $693 + 1.380 = 2.073$ (1),(2),(3)

Γ. ΜΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Πίνακας 10: Ονομαστικό εργατικό κόστος ανά ώρα (ποσοστιαία μεταβολή σε σύγκριση με το εξάμηνο του προηγούμενου χρόνου) Β' ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΧΩΡΕΣ	ΚΟΣΤΟΣ	ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΜΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ
ΕΑ – 17	3.6	3.5	4.3
ΕU – 27	3.4	3.2	3.9
ΓΑΛΛΙΑ	3.4p	2.8p	4.6p
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	4.8	4.8	5.0
ΕΛΛΑΔΑ	-3.7	-3.0	-7.0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	2.6p	2.5p	3.3p
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	-3.5	-4.0	2.5
ΙΣΠΑΝΙΑ	2.6p	2.4p	2.9p
ΙΤΑΛΙΑ	3.0	2.8	3.3
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-0.8p	-1.0p	-0.1p
ΣΟΥΗΔΙΑ	1.5p	2.3p	-0.2p

ΠΗΓΗ: Eurostat

Πίνακας 11: ΜΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΜΗΝΑ

(σύμφωνα με τον κατώτατο μισθό της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, που υπεγράφη στις 14-2-2012)

		ΕΥΡΩ
	ΜΗΝΙΑΙΟ ΚΟΣΤΟΣ	753,46
	ΜΙΚΤΑ	586,08
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ	96,7
	ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	167,38
	ΦΜΥ	13,03
	ΠΛΗΡΩΤΕΟ	476,35
	ΜΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	277,11

ΚΛΑΔΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Πίνακας 12: ΜΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΜΗΝΑ (βασισμένο στον κατώτατο μισθό εμποροϋπαλλήλου σύμφωνα με την Κλαδική Σύμβαση Εργασίας του Εμπορίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε στις 27-7-2012.)

		ΕΥΡΩ
	ΜΗΝΙΑΙΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.105,62
	ΜΙΚΤΑ	860,00
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ	116,1
	ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	219,82
	ΤΕΛΥΕΚ	86,00
	ΦΜΥ (εκτίμηση)	32,17
	ΠΛΗΡΩΤΕΟ	651,33
	ΜΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	454,09

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β :

Ειδική μελέτη με θέμα: «Η υψηλή φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων δεν θα αυξήσει τα δημόσια έσοδα λόγω δραστηκής μείωσης της φορολογητέας ύλης»

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποιήθηκαν πρόσφατα από την Eurostat, η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις μεγαλύτερες αυξήσεις στους φορολογικούς συντελεστές που επιβάλλονται σε όλες τις πηγές εισοδήματος, χωρίς ωστόσο αυτή η ιδιαίτερα υψηλή φορολογική επιβάρυνση να έχει θετικές επιπτώσεις στα δημόσια έσοδα. Με πρόφαση την ανεύρεση πόρων, οι οποίοι θα τονώσουν τη ρευστότητα των κρατικών ταμείων, επιχειρείται η περαιτέρω αποψίλωση των εισοδημάτων της πολυπαθούς μικρομεσαίας τάξης καθώς η επιβολή επιπρόσθετης φορολογικής επιβάρυνσης με συντελεστή 1% στο τζίρο που πραγματοποιεί σε ετήσια βάση κάθε επιχείρηση, ανεξαρτήτως κερδοφορίας ή νομικής μορφής, αποτελεί ακόμη μία «επιπόνηση» που βρίσκεται εκτός πραγματικότητας και αγνοεί πλήρως τα μηνύματα απόγνωσης που εκπέμπει, εδώ και καιρό, ο εμπορικός κόσμος. Τα επιπλέον ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν προέρχονται από πρόχειρες προβλέψεις που παραβλέπουν τις πολλαπλές παρενέργειες που θα προκαλέσουν. Ο ελαττωμένος τζίρος των επιχειρήσεων, που με την σειρά του συνεπάγεται μειωμένα καθαρά κέρδη, θα σημαίνει αναθεώρηση προς τα κάτω των εσόδων που θα καρπώνονταν ο κρατικός μηχανισμός από τον Φ.Ε.Φ.Π και τον Φ.Ε.Ν.Π. κατά περίπου 1,4 δις ευρώ ποσό το οποίο υπερβαίνει κατά πολύ τα αναμενόμενα έσοδα που θα εισρεύσουν στα κρατικά ταμεία από πιθανή επιβολή του συγκεκριμένου φορολογικού μέτρου. Ο οριζόντιος χαρακτήρας που διέπει το συγκεκριμένο φορολογικό μέτρο αλλά και το γεγονός πως δεν υπάρχει κάποια ειδική διάταξη που να προβλέπει το διαχωρισμό της επιβολής του «χαρατσιού» στις ζημιογόνες από τις κερδοφόρες επιχειρήσεις, προσδίδει στην εν λόγω «έμπνευση» μεροληπτικό χαρακτήρα και σε καμία περίπτωση δεν πρεσβεύει την ιδεολογία της φορολογικής και κοινωνικής δικαιοσύνης αλλά και της δίκαιης αναδιανομής του πλούτου αλλά και του αμερόληπτου επιμερισμού των φορολογικών βαρών. Η αναλυτική παρουσίαση των κυριότερων φορολογικών συντελεστών στην Ε.Ε. και την Ελλάδα που ακολουθεί δείχνει την αναποτελεσματικότητα της υπερφορολόγησης σε περίοδο ύφεσης στη χώρα μας.

Φόροι στο Εισόδημα: Ο ανώτατος φορολογικός συντελεστής επί του εισοδήματος των φυσικών προσώπων στην Ελλάδα είναι σημαντικά υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς έφτασε στο **49%**, για το **2012**, (συμπεριλαμβανομένου και του ανώτατου συντελεστή **4%** της Έκτακτης Εισφοράς Αλληλεγγύης) κατατάσσοντας τη χώρα μας στην όγδοη θέση μεταξύ των 27 της Ε.Ε, όπου ο μέσος όρος είναι **38.1%** και της Ευρωζώνης **43.2%**. Επιπροσθέτως, ενώ από το 2000 έως το 2012 ο ανώτατος φορολογικός συντελεστής για τα φυσικά πρόσωπα αυξήθηκε κατά **4%** στην Ελλάδα, τα έσοδα από τον Φ.Ε.Φ.Π. ως

ποσοστό του Α.Ε.Π. μειώθηκαν από το **34.6%** το 2000 στο **31%** το 2012, καταδεικνύοντας όχι μόνο την ανεπάρκεια των φοροεισπρακτικών μηχανισμών να φέρουν εις πέρας το έργο το οποίο τους έχει ανατεθεί αλλά παράλληλα κάνει πλέον εμφανές πως το μίγμα πολιτικής που έχει υιοθετηθεί και προωθεί τη λύση της έντονης λιτότητας και της υπερφορολόγησης, ως τη μόνη διέξοδο από τη κρίση που μαστίζει τη χώρα, είναι πλήρως αποτυχημένη και αναποτελεσματική. Παράλληλα, θα πρέπει να επισημανθεί πως από τη μέρα που εισήλθε η χώρα στο Μηχανισμό Στήριξης (εδώ και δύο χρόνια), έχουν επινοηθεί και επιβληθεί φορολογικές επιβαρύνσεις και προσαυξήσεις επ' αυτών, όπως: η Εισφορά Αλληλεγγύης υπέρ ανέργων Ο.Α.Ε.Δ, η Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης, το Τέλος Επιτηδεύματος κ.ά., οι οποίες όπως είναι φυσικό είναι ιδιαίτερος δύσκολο να υπολογιστούν στο ακέραιο και συνακολούθως να προβλεφθεί το επιπλέον βάρος που αυτές συνεπάγονται για τους φορολογουμένους. Το συμπέρασμα που συνάγεται από τις παραπάνω διαπιστώσεις και απεικονίζονται στον **πίνακα 1** είναι πως ο ανώτατος φορολογικός συντελεστής επί του εισοδήματος των φυσικών προσώπων στην Ελλάδα είναι σχεδόν βέβαιο πως υπερβαίνει το **50%** και κυμαίνεται σε ένα επίπεδο μεταξύ **50% - 60%**. Νέα σύγχυση έχει προκαλέσει και η πρόταση έκτακτης εισφοράς από 600.000 νοικοκυριά που δηλώνουν εισόδημα μεγαλύτερο των 50.000 ευρώ ετησίως, με στόχο να εισπράξουν 1% του ΑΕΠ δηλαδή επιπλέον φόρους συνολικού ύψους περίπου 2 δις.

Φόροι στα Εταιρικά Κέρδη: Παρόλο που τα στοιχεία της Eurostat καταδεικνύουν μείωση της ανώτατης φορολογικής επιβάρυνσης των επιχειρήσεων από το **40%** το 2000 σε **30%** το 2012, το ισχύον εθνικό μας φορολογικό σύστημα (**πίνακας 1**) έρχεται να διαψεύσει τους παραπάνω ισχυρισμούς, καθώς ο συνολικός πραγματικός συντελεστής των Νομικών Προσώπων (Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) υπολογίζεται στο **40%**, ενώ για τις Προσωπικές Εταιρείες ο συντελεστής που επιβάλλεται στο όνομα της εταιρείας είναι **20%**, χωρίς όμως να λαμβάνεται υπόψη η επιχειρηματική αμοιβή, η οποία υπολογίζεται στο **50%** των καθαρών κερδών της εταιρείας. Συνεπώς, ο ιδιοκτήτης **Ο.Ε.** και **Ε.Ε.** φορολογείται τόσο σαν εταιρεία όσο και σαν φυσικό πρόσωπο με την φορολογική του επιβάρυνση να διογκώνεται εξαιτίας της φοροεπιδρομής που επιβάλλεται από το Μνημόνιο, με μέτρα όπως το Τέλος Επιτηδεύματος, οι αυξημένες ασφαλιστικές εισφορές κ.ά..

Φ.Π.Α: Μετά τις αλλεπάλληλες αυξήσεις των τελευταίων ετών, ο ανώτατος συντελεστής Φ.Π.Α. από το **18%** το 2000 εκτινάχθηκε στο **23%** το 2012, κατατάσσοντας την Ελλάδα στην πέμπτη θέση σε επίπεδο χωρών της Ε.Ε. (27). Ο μέσος υψηλότερος συντελεστής Φ.Π.Α. στην Ε.Ε. διαμορφώνεται στο **21%** και στην Ευρωζώνη στο **20%**, τη στιγμή που παραδοσιακές δυνάμεις της Ευρωζώνης διαθέτουν συντελεστές αρκετά χαμηλότερους από τους δικούς μας (Γερμανία: **19%**, Γαλλία **19.6%**), ενώ και οι λοιπές μεσογειακές χώρες που αντιμετωπίζουν πληθώρα οικονομικών προβλημάτων διαθέτουν λιγότερο

επιβαρυντικούς προς τους καταναλωτές συντελεστές (Ισπανία: 18% και Ιταλία 21%).

Πίνακας 13: Ανώτατοι φόροι Εισοδήματος και Φ.Π.Α. ως %									
Κράτη - Μέλη Ε.Ε. (27)	Φόροι στο προσωπικό εισόδημα			Φόροι στα εταιρικά κέρδη			Φ.Π.Α.		
	2000	2011	2012	2000	2011	2012	2000	2011	2012
Ελλάδα	45.0	49.0	49.0	40.0	30.0	30.0	18.0	23.0	23.0
Μ.Ο. Ευρωζώνης	47.1	42.2	43.2	34.4	25.9	26.1	18.1	19.7	20.0
Μ.Ο. Ε.Ε. (27)	44.8	37.5	38.1	31.9	23.4	23.5	19.2	20.7	21.0

Φορολογικά έσοδα ως ποσοστό επί του Α.Ε.Π.: Όπως προαναφέρθηκε, η συγκεκριμένη κατηγορία αποτελεί στην ουσία την αχίλλειο πτέρνα της ελληνικής οικονομίας καθώς όχι μόνο συμβάλλει μόλις κατά 31% στη διαμόρφωση του Α.Ε.Π. της χώρας, αλλά παράλληλα αντί να παρατηρείται μία διαχρονική αύξηση του ποσοστού των φορολογικών εσόδων ως μέρος του παραγόμενου πλούτου, το συγκεκριμένο ποσοστό συρρικνώθηκε από το 34.6% το 2000 στο 31.0% το 2010. Την ίδια ώρα το μέσο ποσοστό συμμετοχής των φορολογικών εσόδων στο Α.Ε.Π., στα Κράτη - Μέλη της Ε.Ε. (27) είναι 38.4% ενώ στα Κράτη - Μέλη της Ευρωζώνης είναι 38.9%, καταδεικνύοντας τη δυσλειτουργία και τις αγκυλώσεις που χαρακτηρίζουν το εθνικό φορολογικό μας σύστημα και τους φοροεισπρακτικούς μηχανισμούς που διαθέτουμε.

Πίνακας 14: Φορολογικά Έσοδα ως ποσοστό (%) επί του ΑΕΠ			
Κράτη - Μέλη Ε.Ε. (27)	Φορολογικά Έσοδα ως % επί του ΑΕΠ		
	2000	2009	2010
Ελλάδα	34.6	30.5	31.0
Μ.Ο. Ευρωζώνης	40.9	39.0	38.9
Μ.Ο. Ε.Ε. (27)	40.4	38.4	38.4

Πίνακας 15: Τεκμαρτοί φορολογικοί συντελεστές ανά οικονομική δραστηριότητα (%)									
Κράτη-Μέλη Ε.Ε. (27)	Τεκμαρτοί φορολογικοί συντελεστές* σε:								
	Εργασία ¹			Κατανάλωση ²			Κεφάλαιο ³		
	2000	2009	2010	2000	2009	2010	2000	2009	2010
Ελλάδα	34.5	29.7	31.3	16.5	14.5	15.8	:	18.3	16.5

Τεκμαρτοί φορολογικοί συντελεστές σε Εργασία, Κεφάλαιο:

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει η Eurostat, ο πραγματικός μέσος φορολογικός συντελεστής του Κεφαλαίου, νοούμενος ως το εισόδημα που αποκομίζουν οι μεγάλες επιχειρήσεις - Νομικά Πρόσωπα (πολυεθνικές και θυγατρικές τους) και ισοδυναμεί με το άθροισμα των εταιρικών κερδών και των εσόδων από τόκους, εκτιμάται στο 16,5%, όντας αισθητά χαμηλότερος από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο 23,5% (Ευρωπαϊκή Ένωση και Ευρωζώνη) κατά περίπου 7 μονάδες. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την μεγάλη αδικία που χαρακτηρίζει το εθνικό φορολογικό μας σύστημα και συνάμα δικαιολογεί τις τεράστιες διαστάσεις που έχει λάβει το «φαινόμενο» της φοροδιαφυγής και δευτερευόντως εκείνο της φοροαποφυγής, με άμεση συνέπεια τη λήψη αντισταθμιστικών μέτρων οριζόντιου χαρακτήρα που καταβαρθρώνουν μισθούς και συντάξεις τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα Σε αντίθεση με ότι ισχύει για τη φορολογία του Κεφαλαίου η φορολογική μεταχείριση της Εργασίας, δηλαδή των ατόμων που εργάζονται ως μισθωτοί, είναι πολύ πιο αυστηρή από τη στιγμή που η μέση πραγματική φορολογική επιβάρυνση ανέρχεται στο 31,3% όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος (Ευρωπαϊκή Ένωση και Ευρωζώνη) εκτιμάται στο 33,7%. Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, η απόκλιση είναι σαφώς μικρότερη σε σχέση με τη φορολόγηση του Κεφαλαίου ενώ αν ληφθεί υπόψη πως οι παραπάνω συντελεστές αφορούν μόνο τους άμεσους φόρους εισοδήματος χωρίς να ενσωματώνουν πληθώρα επιπρόσθετων επιβαρύνσεων, όπως τα χαράτσια στα ακίνητα και ο υψηλότερος Φ.Π.Α. 23%, τότε το φορολογικό βάρος γίνεται ασύμφορο και δύσκολα διαχειρίσιμο από τους υπόχρεους.

Φορολογικά έσοδα από ακίνητη περιουσία: Η συγκεκριμένη κατηγορία απέδωσε έσοδα ύψους περίπου 2 δις ευρώ για το έτος 2010 στο ελληνικό δημόσιο, ποσό όμως το οποίο αναμένεται να καταγράψει σημαντική ανοδική τάση το 2012, καθώς η επιβολή του Ειδικού Τέλους Ακινήτου, το οποίο εισπράχθηκε μέσω των λογαριασμών της Δ.Ε.Η. και το Ειδικό Τέλος Ακινήτων (Ε.Τ.ΑΚ.), που αφορά στη χρήση 2009 αλλά θα εισπραχθεί εντός του 2012, αναμένονται να δώσουν οικονομική ανάσα στα ταμεία του κράτους. Σε σύγκριση με χώρες που έχουν εφαρμόσει μέτρα σκληρής λιτότητας, όπως η Ισπανία (περίπου 22,5 δις) και η Ιταλία (29 δις), η χώρα μας υπολείπεται σε μεγάλο ποσοστό, χωρίς ωστόσο να παραγνωρίζουμε την τεράστια διαφορά που παρατηρείται στη φορολογική βάση, εξαιτίας των πληθυσμιακών διαφοροποιήσεων ανάμεσα στις συγκεκριμένες χώρες, ενώ η Ιρλανδία αποκομίζει και αυτή πόρους που κομαινούνται στα ίδια επίπεδα με τους δικούς μας, δηλαδή περίπου 2,5 δις.

Φορολογία προσωπικών εταιρειών (ΟΕ, ΕΕ): Οι ομόρρυθμες και οι ετερόρρυθμες εταιρείες, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα εμπορικής δραστηριότητας και στις οποίες τα κέρδη που αναλογούν στους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα και στους

κοινωνούς φυσικά πρόσωπα, **φορολογούνται στο όνομα της εταιρίας ή κοινότητας με συντελεστή 20%**, αφού αφαιρεθεί επιχειρηματική αμοιβή για μέχρι 3 ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα ή μέχρι 3 κοινωνούς φυσικά πρόσωπα, με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής, ανεξάρτητα αν ο δικαιούχος της αμοιβής αυτής είναι κάτοικος ημεδαπής ή αλλοδαπής. Η επιχειρηματική αμοιβή υπολογίζεται στο 50% των καθαρών κερδών της εταιρείας. Το υπόλοιπο των κερδών (μετά τη φορολόγηση της εταιρείας) μεταφέρεται στις ατομικές φορολογικές δηλώσεις των εταίρων, δίχως άλλη φορολογική υποχρέωση (ως φορολογημένο στην πηγή). Η επιχειρηματική αμοιβή θα συναθροιστεί με τα λοιπά εισοδήματα του φορολογούμενου και θα φορολογηθεί με τις γενικές διατάξεις της φορολογικής κλίμακας, που μπορεί να φτάσει ακόμα και το 45%.

Φορολογία νομικών προσώπων Α.Ε και Ε.Π.Ε. : Από τις διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1.1.2011 ο **συντελεστής φορολογίας των μη διανεμόμενων κερδών** των Α.Ε., Ε.Π.Ε. και των συνεταιρισμών ανέρχεται σε **20%**. Από τα διανεμόμενα κέρδη των Α.Ε., Ε.Π.Ε. και των συνεταιρισμών που εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα από 1.1.2012 και μετά **παρακρατείται φόρος 25%**. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων φυσικών προσώπων. Σύμφωνα με το παρακάτω παράδειγμα αποδεικνύεται ότι ο πραγματικός συντελεστής φορολόγησης των ΑΕ και ΕΠΕ είναι **40%** και όχι 30%, σύμφωνα με την Eurostat.

▪ Φορολογητέα Κέρδη :	100
▪ Φόρος Εισοδήματος 20% :	(20)
▪ Καθαρά Κέρδη μετά Φόρου :	80
▪ Μέρισμα :	80
▪ Παρακρατούμενος Φόρος 25% :	(20)
▪ <u>Καθαρό Κέρδος Μετόχου :</u>	<u>60</u>

Συνολικός Πραγματικός Συντελεστής : 40%

Επιπλέον, να λάβουμε σοβαρά υπ' όψιν ότι 7 στις 10 επιχειρήσεις είναι σήμερα ζημιογόνες, με αποτέλεσμα φορολογικά έσοδα 2,35 δις να βρίσκονται στον αέρα, ενώ θα πρέπει να υπολογισθούν και οι επιστροφές από την προκαταβολή φόρου 65-80% προηγούμενης χρήσης.

Φορολογικά σενάρια αύξησης των συντελεστών και επιβολής νέου χαρατσιού 1% επί του τζίρου των επιχειρήσεων: Τα προεκλογικά σενάρια και οι αψυχολόγητες προτάσεις επιπλέον φορολόγησης των επιχειρήσεων θα επιβάρυναν τον κλάδο του εμπορίου ετησίως με επιπλέον φόρους **3,5 δις ευρώ**. Συγκεκριμένα, η προκύπτουσα φορολογική επιβάρυνση από το χαράτσι του 1% επί του τζίρου ανέρχεται σύμφωνα με τον τζίρο του 2011 στο **1,4 δις** και η επιβολή αυξημένου συντελεστή **40%** σε ΑΕ και ΕΠΕ επί των αδιανέμητων κερδών, θα επιβάρυνε φορολογικά με επιπλέον **2,1 δις** τις εμπορικές επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα να διπλασιαστούν τα λουκέτα σε κλάδους όπως τα τρόφιμα, τα καπνικά, τα αυτοκίνητα, τα πρατήρια βενζίνης, τα περίπτερα, κ.ά.. Η κατάσταση εκτάκτου ανάγκης που έχει δημιουργηθεί στα Δημόσια Ταμεία από την μείωση των εσόδων από φόρους που ξεπερνά το 25% και αγγίζει το

30%, σημαίνει μια υστέρηση εσόδων 495 εκ. ευρώ το τετράμηνο, σε επίπεδο κρατικού προϋπολογισμού. Η βασική προϋπόθεση υστέρησης δημοσίων εσόδων δεν είναι πλέον η φοροδιαφυγή, ούτε η φοροαδυναμία, αλλά η έλλειψη φορολογητέας ύλης τουλάχιστον 2,8 δις ευρώ. Η ενίσχυση των δημοσίων εσόδων δεν θα προέλθει ούτε από τις ληξιπρόθεσμες οφειλές και την επιβολή προστίμων, ούτε από την επιβολή νέων φόρων, αλλά από την μείωση των φορολογικών συντελεστών και ειδικά του ΦΠΑ, που θα τονώσουν τις συναλλαγές.

Πίνακας 16: Σενάριο επιβολής έκτακτης φορολόγησης επί του τζίρου των εμπορικών επιχειρήσεων με συντελεστή 1%		
	Τζίρος εμπορικών επιχειρήσεων 2011	Προκύπτουσα φορολογική επιβάρυνση (φορολογικός συντελεστής 1%)
Τομέας Αυτοκινήτου	7.809.008.304,47 €	78.090.083,04 €
Χονδρικό Εμπόριο	79.742.539.661,00 €	797.425.396,61 €
Λιανικό Εμπόριο	52.704.345.032,80 €	527.043.450,33 €
Σύνολο	140.255.892.998,27 €	1.402.558.929,98 €

Πίνακας 17: Σενάριο επιβολής αύξησης συντελεστή από 20% σε 40% επί των αδιανέμητων κερδών (τζίρου) των Νομικών προσώπων (Α.Ε. – Ε.Π.Ε.) για το έτος 2011			
	Κέρδη εμπορικών Κεφαλαιουχικών Επιχειρήσεων (Α.Ε. - Ε.Π.Ε.) για το 2011 (κατά προσέγγιση)	Ισχύων Φορολογικός συντελεστής 20%	Φορολογικός συντελεστής 40%
Κεφαλαιουχικές Επιχειρήσεις (Α.Ε. - Ε.Π.Ε.)	10,5 δις €	2,1 δις €	4,2 δις €
Επιπλέον Φορολογική επιβάρυνση		2,1 δις €	